

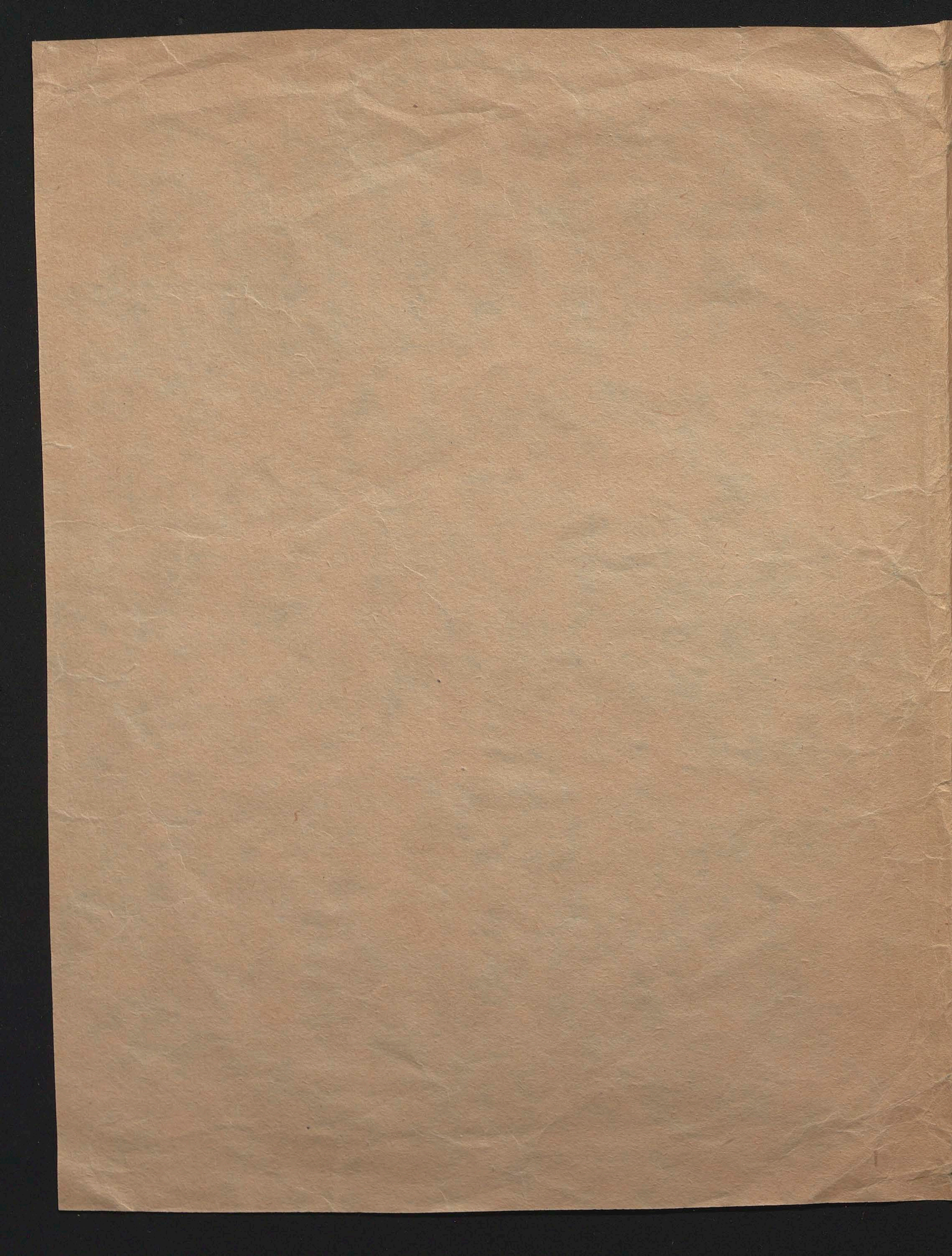
1

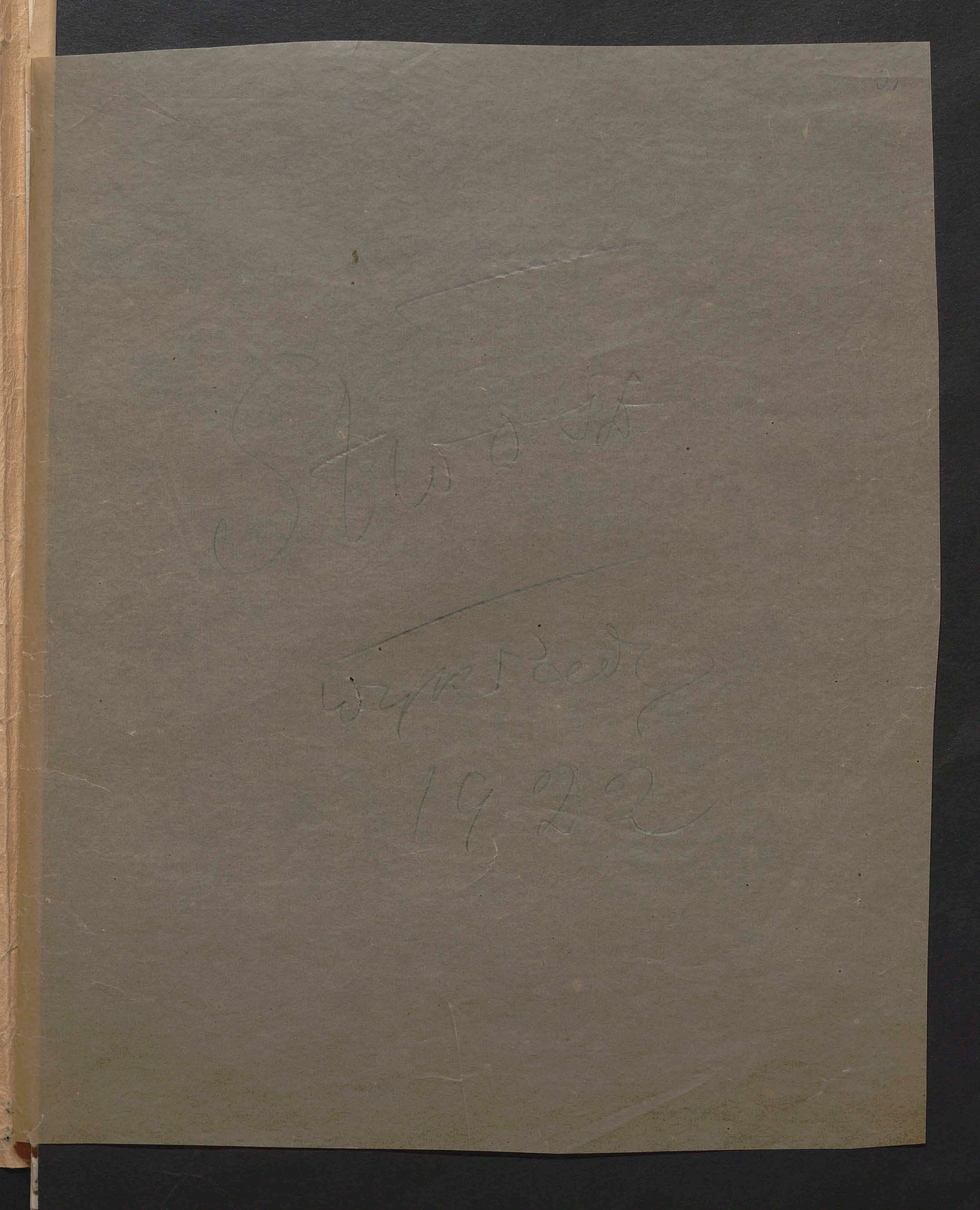
Dział 217/59

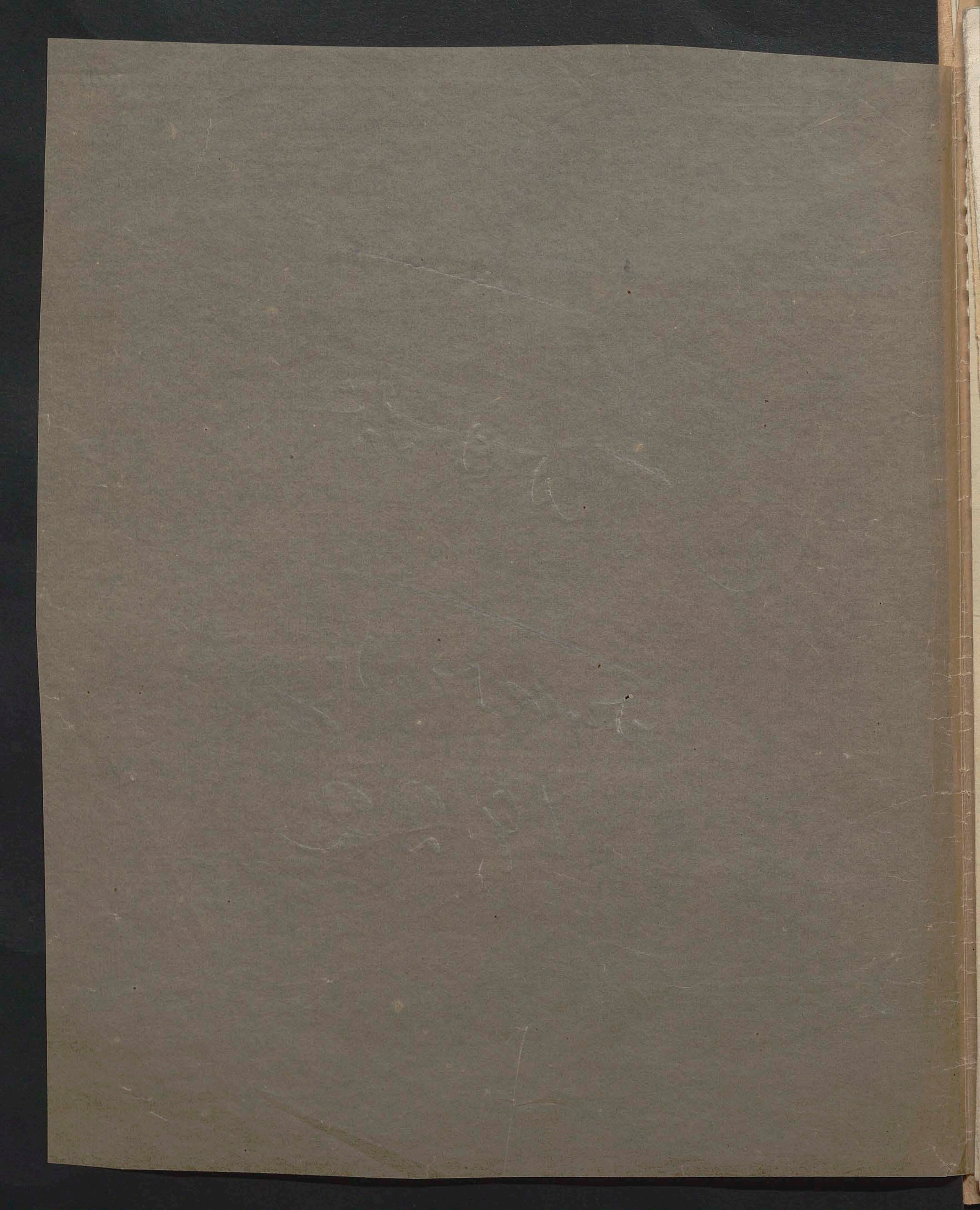
Wykłady prof. Szydłowskiego

Stwosz

materiały ogólne

Wstęp krytyczny do studjów nad Witem Stwoszem i jego epoką

Niezwykle, u Witem Stwoszem jest odrębnością czy indywidualnością, - Takie założenie jest fałszywe. Indywidualność według nie dochodzi w tych czasach i stronach do swego znaczenia. Dopiero we Włoszech Takich, Michał Anioł zdobywa sobie samodzielność - i najwybitniejszą indywidualnością oryginalną.

Stwosz jest jednym z szeregu jest jednym z najwybitniejszych najstarszych cechowych - i w cechu dziedziczny art. tradycje kunsztu i —

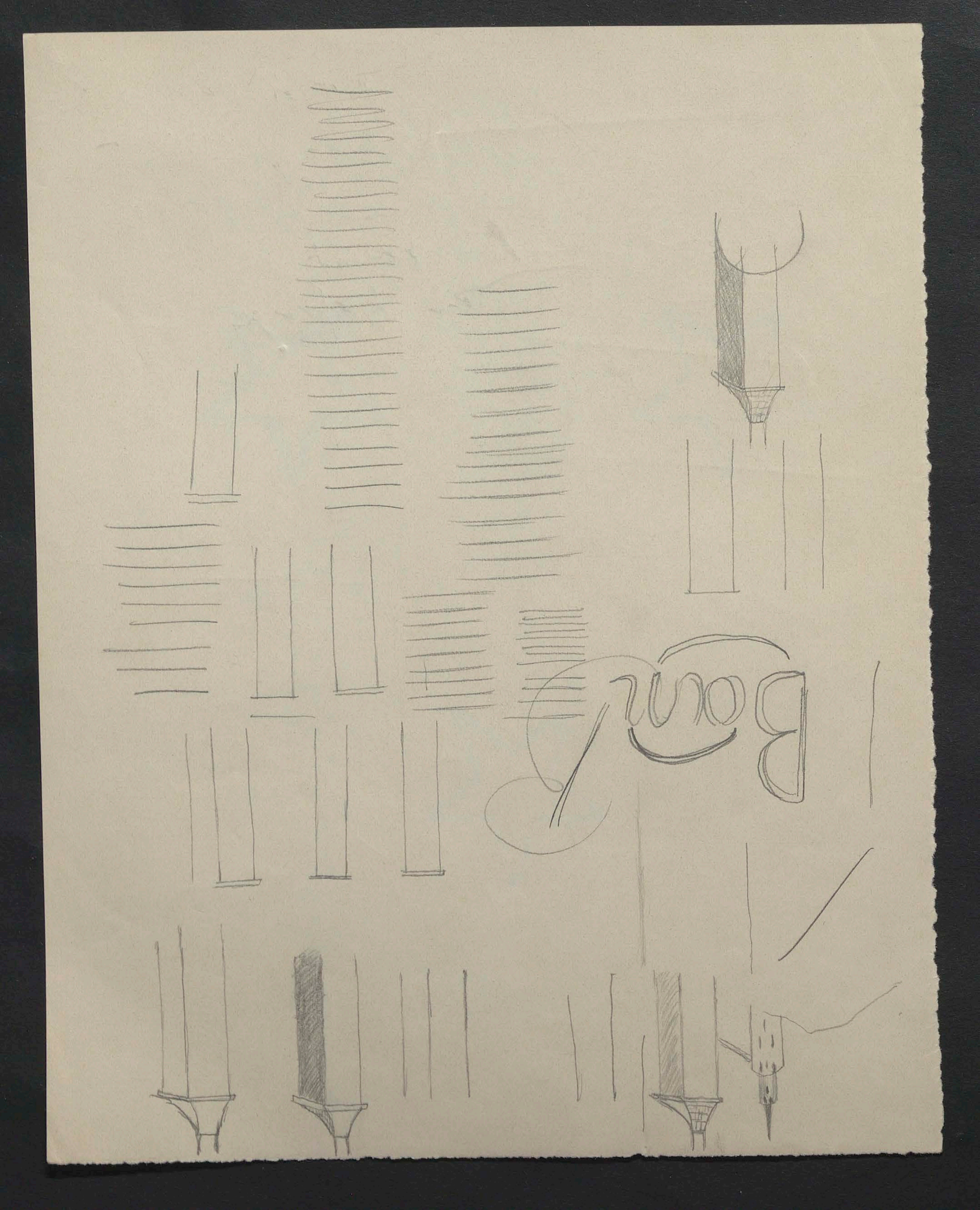
Najwybitniejsi mistrzowie cechu nie mają jeszcze żadnego wyższego socjalnego stanowiska - ani sztuka ich jest uważana za coś więcej jak pracowitość i zręczność - ingenium et labor - za "kunstfertigkeit" - a nie za artyzm którego imię przekazuje się potomności

To też nazwisko Stw. jak w akcie
cechu. vel na końcu — tak
i w innych notatkach wyrażających
raczej aedificatores, Bauherrn
zresztą ni w jednych ni drugich
nie troszczy się potomność —
a nawet kronika — nigdzie wśród
współczesnych nie ma o tem wzmianki.
Nie łudźmy się by w życiu ogółu wiek.
miał jakie tu wiele znaczenia —
W akcie nie ma właśnie ani
słowa pochwały dla dzieła
samego.

Oryginalność pomysłów w dziełach sztuki średniowiecznej – nie była postulatem zasadniczym – Bezecnie kopiowano cudze bez ~~wahania~~ [illegible] ~~żenady~~ –
Było to ~~wg~~ od dawien dawna

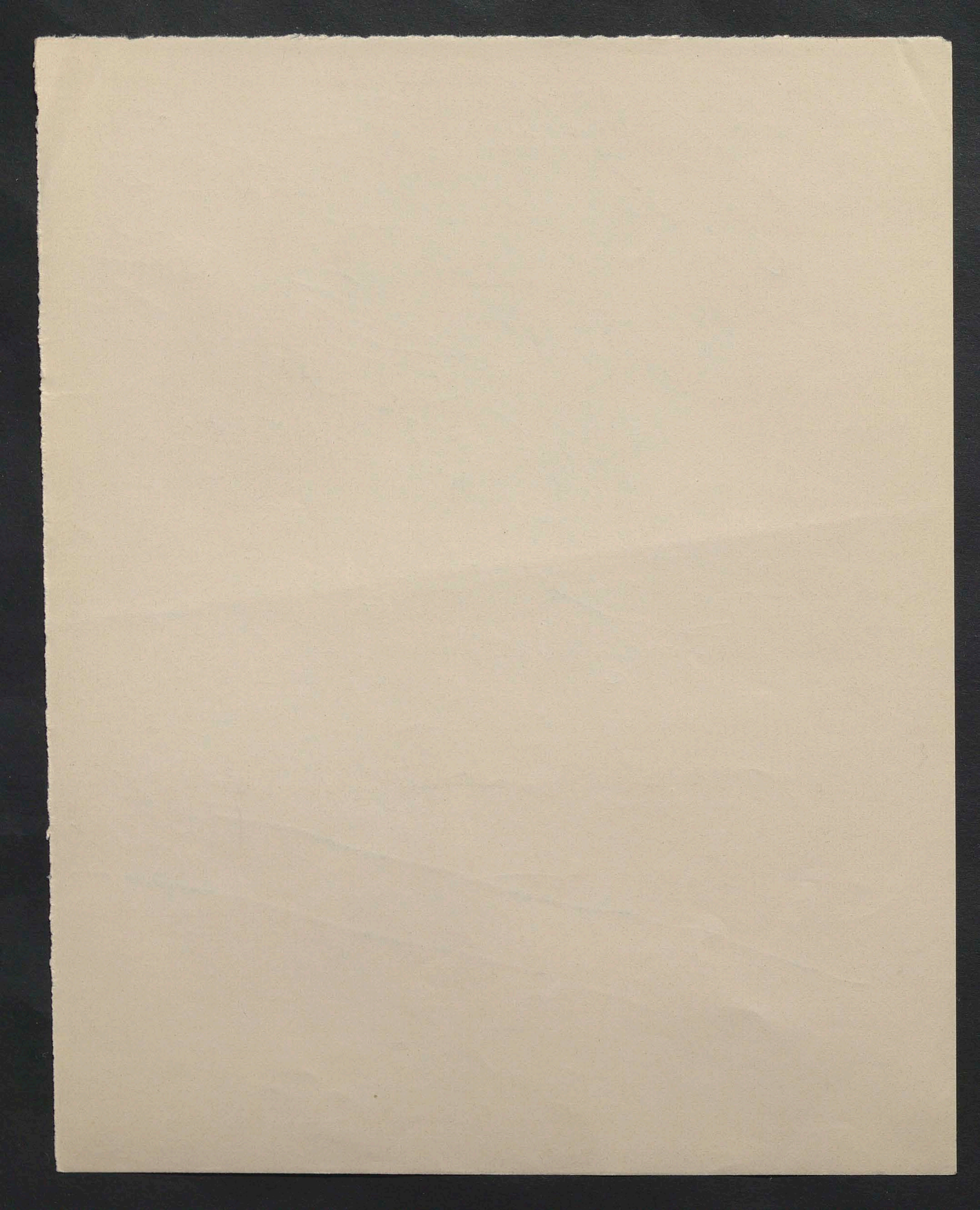
140
48
16

204

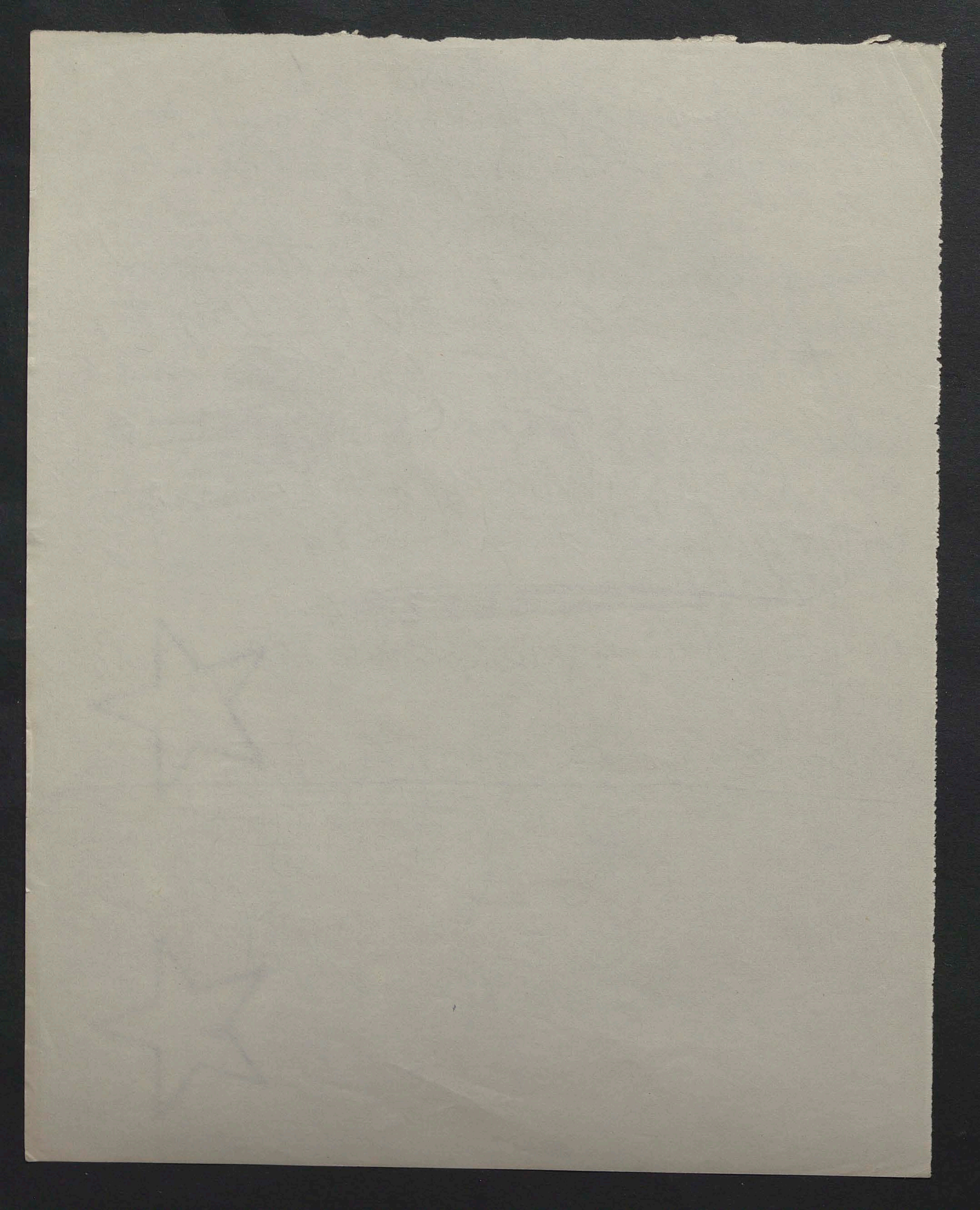
~~Zacznę o sztuce i [illegible] rozwoju ważnej.~~

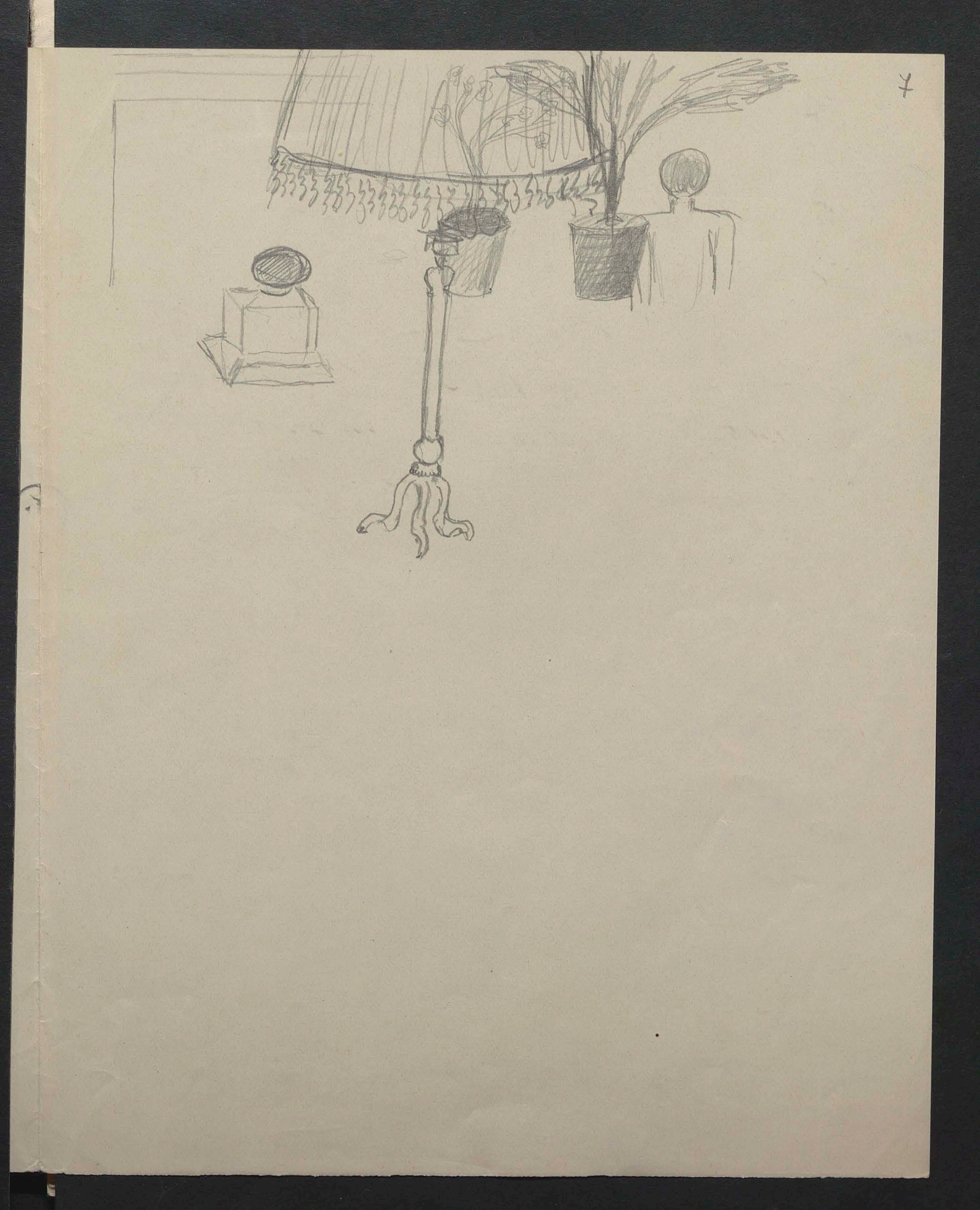
Skomplikowany mechanizm —
tego nie tworzy St. [illegible]
opada się na to sztuka [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
wśród zagadnienie wyrwanie ich ze źródeł —

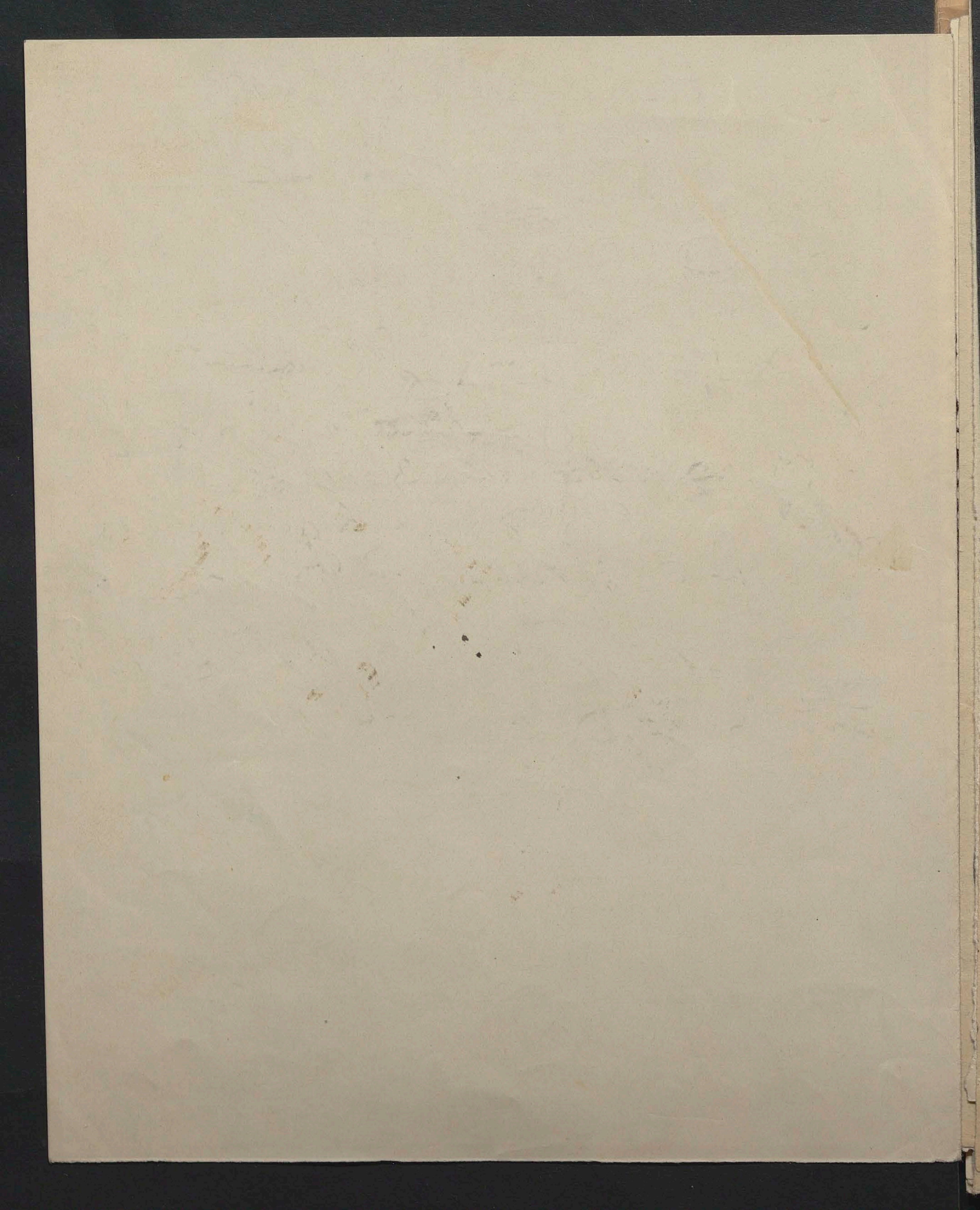

płaskie
Czy taki wyrobiony styl reliefowy nie musiał by się rozwinąć już na tle dłuższych w tym kierunku usiłowań? Owy płaskorzeźby nie pojedyńczy sceny składane z kilku figur na tle pewnego otoczenia – à la fasetka? Ony też mistrzowskie wyszły tylko malarskiego
W każdym razie ... także wyrosła przy ... artystycznego podłoża ... wzięte

Nie są to w każdym razie pierwsze takie płaskorzeźby u Stwosza.
Łączność snycerstwa ze złotnictwem obrazowniczem

REDAKCYA
KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Ul. Św. Zofii 7
24/2 1913.

Szanowny Panie Doktorze!

Upraszam najuprzejmiej Szan. Pana o napisanie dla Kwart. hist. recenzyi najnowszych prac o Wicie Stwoszu (Lossnitzer, Stasiak, Ehringer, Ptaśnik itd.).
Cieszyłbym się bardzo, gdybym mógł pozyskać Szan. Pana na stałego współpracownika naszego pisma. Wytrawny sąd Jego o najwybitniejszych pracach z zakresu historyi sztuki, przyniesie Kwartalnikowi wielką wartość a Szan. Panu uznanie czytelników.
Oczekuję szybkiej i przychylnej decyzyi Pańskiej i łączę wyrazy wysokiego poważania

powolny sługa

Semkowicz

[Semkowicz]

Nie widzę przyczyny wątpliwości -

1) są dwie stare kartoczki, kt. wyraźnie stwierdzają, że 1533 malarion taki obraz w puszce - jedna oddzielna,

2) druga malepwina na końcu protok. kopii w arch. kar. [illegible] wyjątek się starszy od kopii,

2) Quo anno, quibus consulibus

tutaj rzeczy notowała - reszty

~~jednakowo~~ — descriptum ex charta quaedam [illegible]

Między [illegible]: Haec ego J. Heyden

a fundator. - Chori - są dwa

zdania opuszczone

: Capiter ... Różnice

In choro

Na końcu protok. takoż obrzędy o [illegible]?

~~Wyjęto na końcu~~

W protok. kopii arch. : wyjęto z ks.

~~cz~~

Anno 1585 wyjęto

9

oddzielna karta broni — monumenta 1533 ad eo cui pongabat [?] parens longe in summa [?] cu charta porzamine descriptum —

~~desoriptum~~ znaczy ~~oryginał~~ [tong?] że przepisano ~~[illegible]~~ z oryginału [słowo?] ... a oryg. [rzecz?] ~~treść jego~~ — ale zapewne odwożono go potem & powrotem do puszki — u szwach przepis[?] nigdzie nie ma wzmianki o tem by. oryg. zostało [?] jakie transumptem — ~~[illegible]~~

Kr - Wien. K 19·30.
W - Paris 63·65 Frcs -

83 K -

Kr - Wrocław 10·80
Wr. Paris 47·00.

57·00

Kr - Berlin -
20·80
347·00.

[illegible]·80

Gdyby to wyrażenie wyjęto [więc] [po polsku] [illegible]
najwyraźniej będąc tylko przekładem Actus Pacis descriptum – stało się [może] ~~powodem~~ tego nieporozumienia – oskarżając to drugą lekkomyślność i pozwalając(?) dedukcji – (~~Grab. też nie ma~~) ~~W każdym razie wniosek ten zagadkowy jest. Jako że my nie mamy żadnych danych do twierdzenia o przepisywaniu aktu i wkładaniu tylko tego przepisanego aktu do owej puszki~~

~~To też twierdzenie J. P. podane do wiadomości uczonych przez Ettingera w Monatsh – wywołało oświadczenie że obrony h. Łoś. skąd wyprzątała się polemika – w ciągu której J. P. szarał(?) się gruntownie uzasadnić twierdzenie o h. P. L.~~

Akt 21

1p

M. Z.K. [illegible] podaje nast. argumenta –

1) brak daty i [illegible] że tylko

2) [illegible] kopie transumptu nas doszły –

Otóż tu przedewszystk. jedna niedokładność, która się wiąże z tem co poprzednio

skąd ta [illegible] wiadomość o transumpcie, których przytoczonych notatek nie możemy tego wnosić –

J. P. przypomina, że akt wyg– chciano zniszczyć – usunąć

że [illegible] transumpt

o tych egzystujące kopie są kopiami owego transumptu – Ale na podstawie czego? (Dlaczegóż by zresztą na kopiach nie było to zaznaczone

że kopia Pacigrskie że mogły być dokonane

[illegible] niema tac. Kopii z r. 1533.

a z XVII a [illegible] najstarsza pochodząca z r. 1585

mogły być zrobione z kopii dokonanej w r. 1533 dla przyszłych

Grabowski.

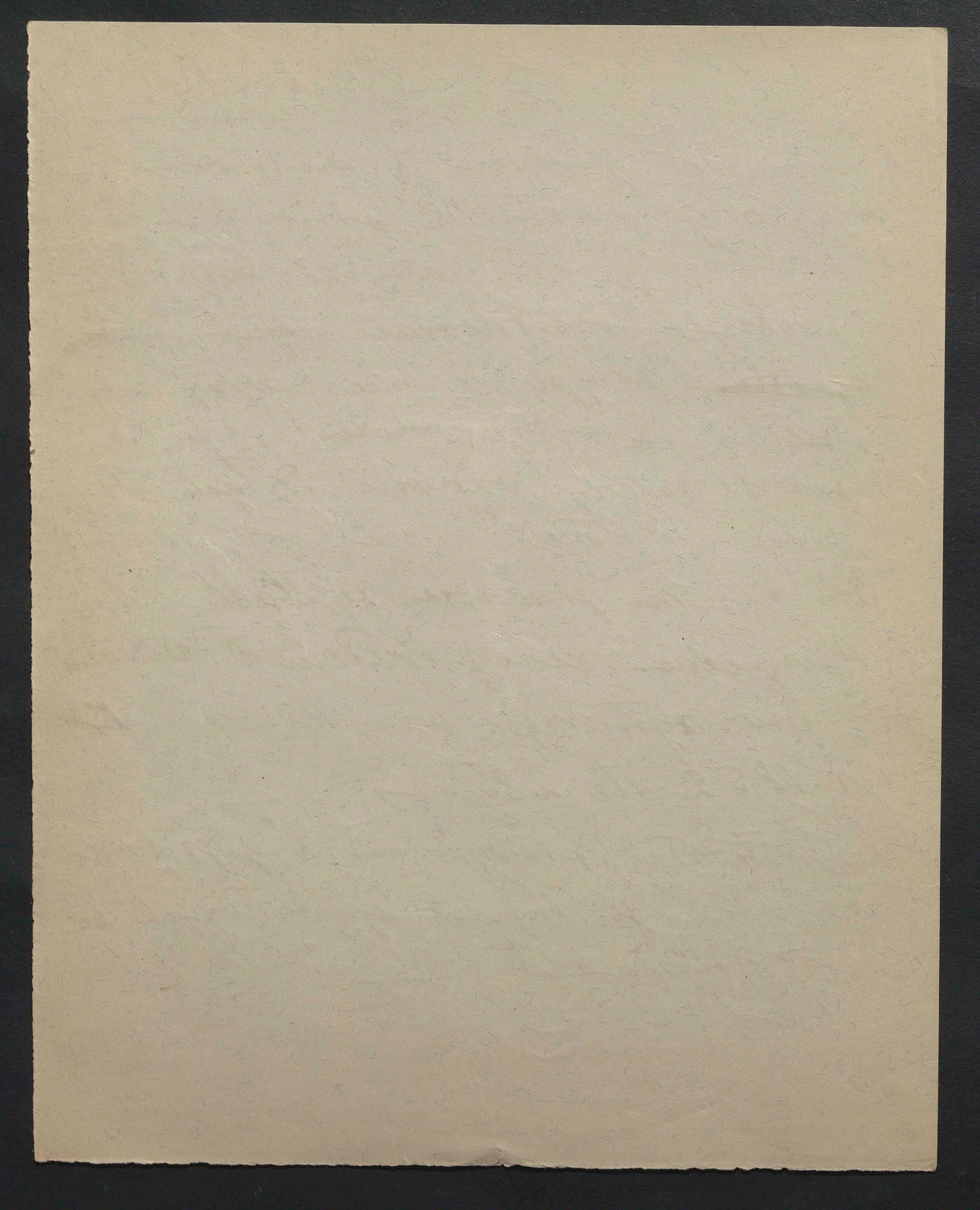
Z biegiem lat gromadzi z archiwum coraz więcej notatek odnoszących się do Stwosza i innych artystów i próbuje konstruować życiorys Stwosza, przypisuje mu coraz nowe dzieła. On ... Macieja i Stanisława Stwosza. Jak się należy odnosić do tych atrybucyi – wskazać może fakt, że Gr. nie ma pewności, że stalle w kość. Maryackim nie są dziełem W. Stwosza (ob. „Starożytnicrych wiadomości o Kr." r. 1852 str. 285. –

v. 1840. T. str. 445

że „jest dotąd niewyjaśnione, gdyż biegli w sztukach jr. nie uznają takowych za robotę Stwosza." ——

nie ma samodzielnego sądu o rzeczach sztuki

Zasługa jego ... w jego pracowitości

i próbuje konstruować Grabowski Nazwisko.

Tom I, str 437-448. Zbiera swe wiadomości.

~~Nazywa go jeszcze „Wit Stos."~~ że Krakowianin

„Co ma wprawdzie miejscowy wskazówki na to, że się w Kr. rodził — ale naciąż innej szukać nad potwierdzenie obcych [illegible] (kwa, tusz?) ...

Najpodobniejsza że pochodził z rodziców niemieckich, w Kr. osiadłych ~~[illegible]~~ i [illegible] się

daje odpisy kilku aktów (ona już wyksze akty — do Stwosza) ale [illegible] ...

wypisuje mu jeszcze: Płaskorzeźby z życia S. Jana, — ołtarz z Kapl. S. Krzyża.

= Krakowianin znany zawsze w P. S. = Polaku

Dopiero r. 1850. w „Dawne zabytki miasta Kr." str 160. Był w Niemczech pobłądzony. Gaszczynski podpisał „St. Feyt Stwosz." i przypuszcza, że może nazywać go należy Stwosz

ale pewne w Krak. Stos

Rastawiecki Stoss (Stwosz)

~~Wiadomości~~ Starożytności histor. polskie (1840 Kr.

(w trzeciej ćwierci wieku)

Dopiero potem przyjmuje się nazw

Strzesz. o Szepkowsk

1/ Gdzie jakie dowody spolszczenia się
~~tej niemieckiej familii~~

Tylko przypuszczenie, że famili-
dłuższy czas w Kr. osiadła i spolszczyła się

że wiele urodziło się w Kr.
; tylko tu mieszkał

Pierwszy ~~Gra~~ nie znamy polskiej kopii
Kr. czytuje hrab — nie wiemy, czy to
on zataił — czy też może ten właś
był już także o Jastrzowany —

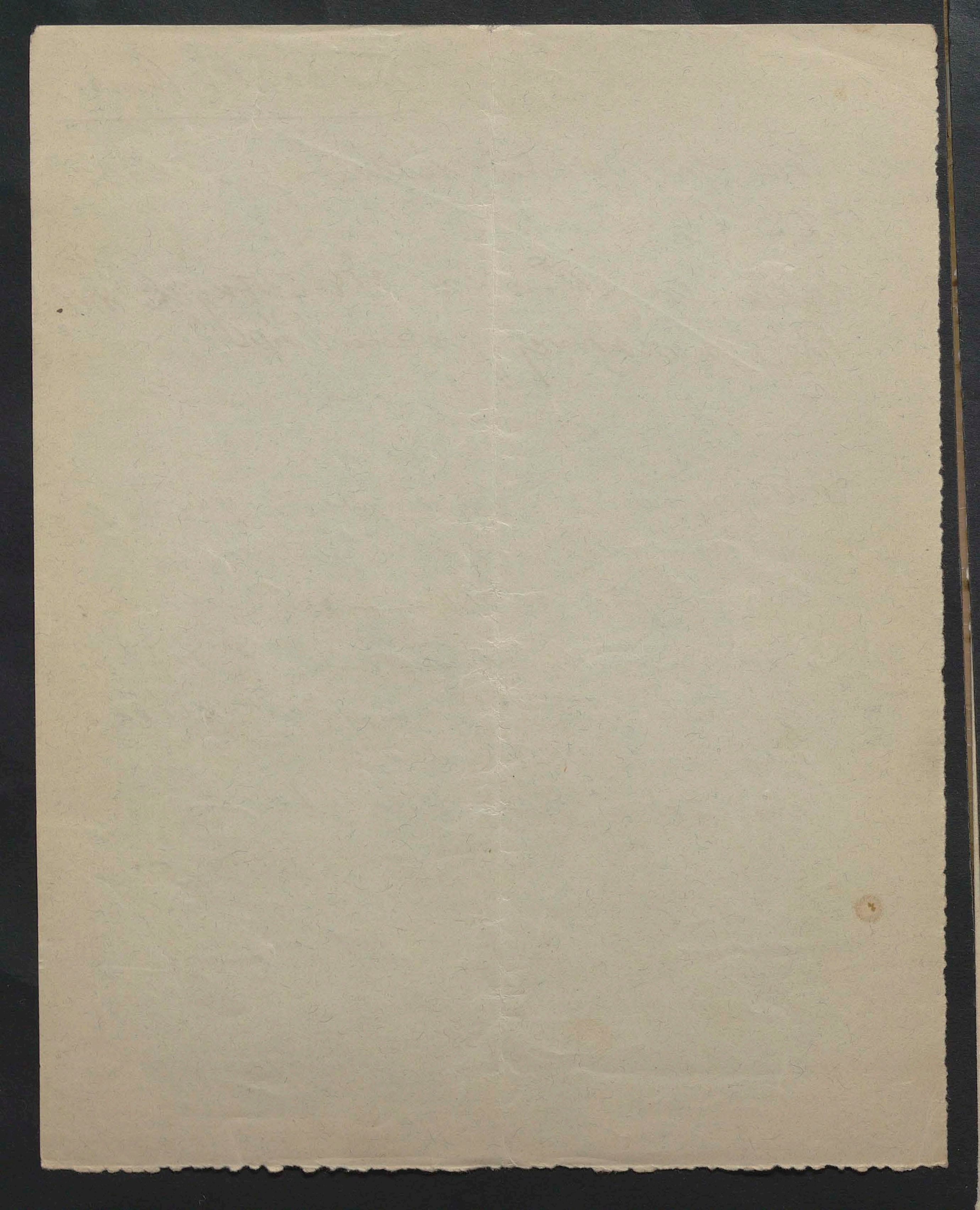
Grabowski Ambr.

„Histor. opis miasta Krakowa i jego okolic."
„1822. (I wydanie).

Kraków jest „składem odwiecznych wielkości narodowej pomników"

W Tyg. [illegible] jest pierwsze przypisywanie Stwoszowi nie oznaczonego dzieła: jest niem Ogrojec płaskorzeźba —. Grabowski: Godnem byłoby zastanowienia się znawców czyli starożytna i piękna płaskorzeźba w kamieniu Chrystus [illegible] nie jest płodem dłuta Wita Stosz —

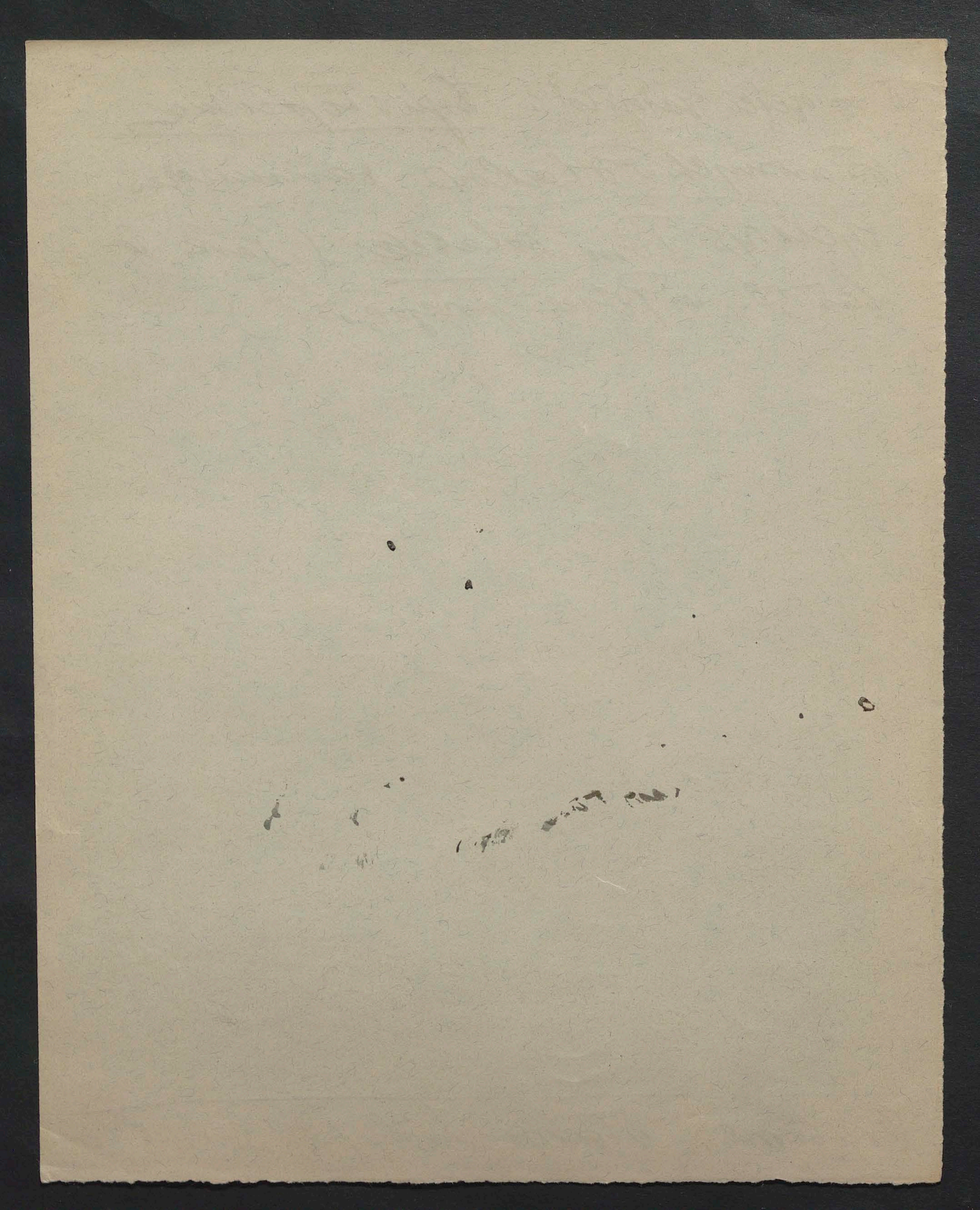
Podobne przypuszcza nie jako [illegible] [illegible] i [illegible]

14

W ~~za~~ części zatytuł.: Żywotopisma sławnych Polaków zamieszcza życiorys Tom. Dolabelli. – (jako że lat 50. w Polsce przepędził)

Grabowski. – Staroż. hist. pols. I. 1840.

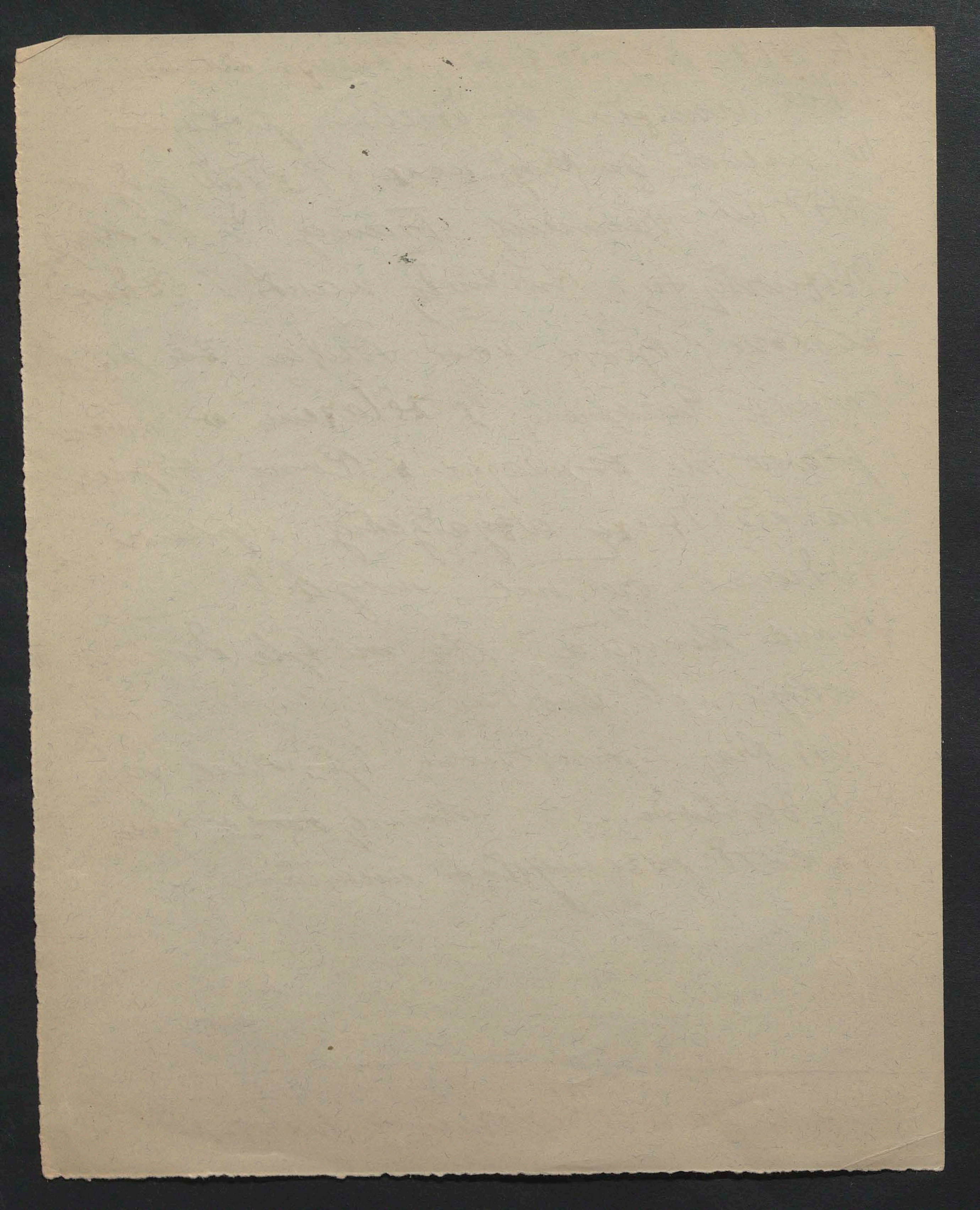

str. 414. wstęp do żywota Tomasza Dolabelli –

„Piękne kunszta są dziećmi pokoju. Nie znał go kraj nasz: i z tąd gdy we Włoszech, Niemczech, Francyi, i. t. krajach krzewiły się i kwitnęły nauki i sztuki nadobne; ojcowie nasi stojąc za przedmurze Europie, z żelazem w ręku prawie nie zsiadając z koni odpierali nawały dziczy azyatyckiej, i prawie ich oddawać się nie mogli" –

Piękne kunszta są nie tyle dziećmi pokoju – ile kwitnącego bogactwa kraju. Nasz kraj pustoszony był wiecznie wojnami od zachodu – i zniszczył się w nim zakwitły przemysł i miasta –

Grabowski Ambr. Starożytności histor. pols. Kr. 1840

A. G.

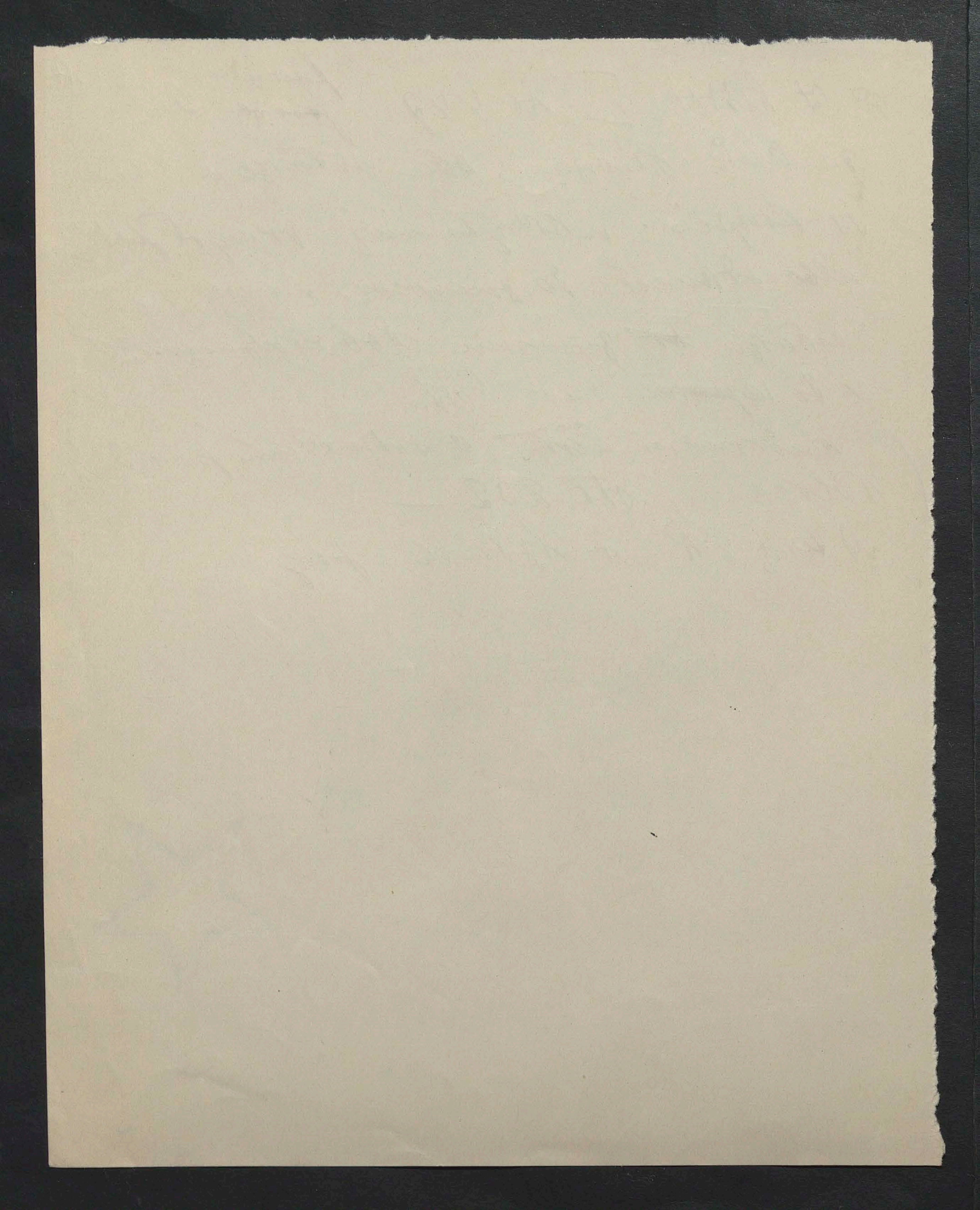
~~Gdy~~ Wit Stoss ten nasz Phidias
lub Praxiteles. (Dawne zab. 1850)

A. G. (waży się [zakazany] czy Stwosz był
rytownika

A. 2 A 3. Acta cons. civ. Cracov.
Dowieść, że uczniem dworz - [illegible]
[illegible] jerozolimskiej
(Skarb. marca 1851 nr 84)
Do robót W. Sadr iż dał by
się pomoc polecić [illegible].
wielka podobizna kamienna
z herbem Wczeniowa - z r. 1471.
był w ~~[illegible]~~ Koll. Jag. z Środ[illegible]
Z/ Tenkaż ~~[illegible]~~ osadzona
w murze ~~Koll.~~ XX. [illegible]
1480 —

Drugą rzecz na tem opieram,
że obecnie te przypadają
wyjątkowo z (czasem prac W. Sz.
życiowymi)
i że takie rzeczy uwydatnione
[illegible] [illegible] w osobie
tej [illegible] winny — A gdyby
[illegible] tej myśleć
to nas naprowadza na ślad
że [illegible] W. tej [illegible]
[illegible] znamiennej [illegible]
v R[illegible] !! !

W. St. histor. T. str 447. ~~pisze~~ powiada Gr.:
za króla Stefana: oba ołtarze w Kaple-
icy Króla, „które to nie dorzyć podczas
albo odbudować do znacznej szkody należy"
Sob. ~~Jest~~ ~~wspomniana~~ się z tamtego wszystkiego
Pozostała ~~to~~ za niem Sobieszczański
i to ~~wspomina~~ drugi ~~Stron~~ przy
(wiadomości hist. o sztukach p. w dawnej
Polsce T. I str 232 —
A teraz E.R. o Kwiatach – przy ...)

18

J. Kremer Ocena estetyczna ołtarza

W Listach z Krakowa. J. Kremer / w liście 26 tym / w drugiego wydania

daje estetyczną ocenę ołtarza Mar.-
Po patetycznym rozbiorze uczuć, kt. wywołuje to dzieło – bierze pod sąd osobny przez artyst. mistrza.--

Osobniczość, indywidualność twarzy. widać wyraźnie że to wizerunki osób kt. chodziły niegdyś po tej ziemi – To głowy wysokiej szlachetności – Na czole jaśniejeje myśli potęga, wyrzeźnie głęboko, w ustach pełen wdzięku, a zarazem i wyrazistość ducha rozpłynęła po całem obliczu –

A przecież to nie idealne twarze greckie! w figurach Stwosza znać prawdę życia burze cierpień i radości –

O draperyach Poza twarzą sztuka średniow. nie dba o ciało. – Szaty się zakrywają cielesność i choć wspaniałe, poważne, choć fałdy miękkie są jednak sztywne, niby sztuczne –

„rzekłbyś że tu ciężkie a przemokłe
sukno łamie się w różne tryby"
Polichromia

~~[illegible]~~ Miała za cel
indywidualność i oddanie wizerunków
osób żywych, rzeczywistych. —
Postacie zaznaczone, że nieraz nie są
podobne do figur woskowych —

Stalle chóru są niższej wartości
i jak się zdaje wykonane przez innego
późniejszego mistrza.

Porównanie rzeźby greckiej z rzeźbą chrześć.[ijańską] a w szczególności ze sztuką Wita Krakowianina

Odrębna odrębność duchowego nastroju obu epok stąd wypływa odrębność ich rzeźby —
Rzeźbiarz grecki tworzy dzieła swoje trzymając się ściśle określonych rzeźby — chrześcijański rzeźbiarz
„pojmuje raczej ten rodzaj sztuki stylem
malowniczym — tej rzeźbie to, co raczej
malarstwu się nadaje —

Stp. — Wit.

u Greków rozumowanie ducha i ciała
Wit. trzymał się według [illegible] rzeczywistej
natury

„Żaden ze współcz. mu snycerzy nie dorównywał mu
co do misternej delikatności rzeźby, co do [illegible]
[illegible], co do słodyczy anielskiej — a ze wsz.
przymiotów łączą się zmowie z grozą

Odczyt na [illegible] Album rzeźb W. St. ⁄.
Sprawozdanie w „Czasie" 1868 № 67

powagę, z jakąś grandezzą, a cichym majestatem. Te oblicza świętych postaci na wszystkich obrazach takie rzewne uczuciowe, potulne, że serce do nich się wyrywa, to znowu są ochuchane taką wzniosłością, powagą, uroczystą, że ich broni od wszelkiej poufałości ludzkiej — A dopieroż postać samej N. Panny, ona jakby jeszcze na ziemi, a już w niebie — ona żywą niebiańskiego świata wonią, unoszącą się do gwiazd".

Krótko mówiąc. a mianowicie dzieła W. S są wynikami naszego własnego nastroju duchowego". — „Dzieła Wita wyrosły z nas w pośród nas, dla nas — są kością, krwią, z kości i krwi ducha naszego."

wrodzone kr/ Są czynniki składające się na potężny urok dzieła W. St.

Wzniosłość Realizmu, duch wiary naszej,

3) to że jest wyrazem narodowości naszej.

Oto Wit rzeźbił te postacie z natury, wzorcy byli mu mieszkańcy tej naszej ziemi"

ludzi co odczuwali tem samem
powietrzem co my, — są to wizerunki
osób, które patrzyły jak my na te
obłoki nieba naszego, na te góry
wody ojczyste na ten Wawel —
~~stąd~~ więc też one chodzą tyłż przed
4[a] wiekami są nam bracią po duchu
stąd też i te utwory, które posiadają niemo
wiedzy serca nasze do siebie.

Ksiądz Kremer z zachwytem —
liczymy sobie za szczęście, że miasto
nasze szczyci się dziełem, co jest
utworem i pod względem artystycznym
ale co jest ~~po~~ wyrazem pełnym
wiary naszej i narodowości naszej.

Ks. wcale nie określa tych cech narodowych
w ~~czem są widoczne~~ —
nie ~~[illegible]~~ próbuje sobie zdać sprawy z tego
w czem one właściwie są widoczne
[illegible] bliżej sprawy tej [illegible]
~~[illegible]~~ to wie ~~[illegible]~~ [illegible] Kremer [illegible]

W 1868 – było w Kr. (w Tow. Naukowem w sali) szereg odczytów

~~znaczenia~~ odnoszących się do Starożytn.

(Kremer, Łuszczkiewicz) – oraz

W. Pol. Wł. odczyt p.t. „O potrzebie zachowania ~~pomników~~ z przeszłości i znaczeniu ich w czasie dzisiejszym" ~~przy~~ tej okazji (miał)

... mówi o konserwatorach

ich obowiązkach etc .... o komisji

centralnej – podnosi potrzebę zjazdu konserwatorów – o pracach restauracyjnych wykonanych w Krakowie V

Odczyt ten jest w Czasie 1868 Nr 78–83.

V Domaga się przywrócenia krajowi

Królewskiego zamku na Wawelu

i jego restauracji –

W Pol

Sobieszczański F. M.

Zaliczka do
„Przypis ~~szczegółowych~~ W. St." na ołtarze rycerskiej Kapl. Św. Krzyskiej (wedł. E. R. Wzory I)
zapewne! Wiadomości histor. o szt. pięk. XVIII.
Sobieszczański: v. Finkel II 21742.

Grabowski.

Dokonawszy przeglądu [illegible] —

(Gr. opiera się na [illegible])

Dochodzi do wniosku, że są one [illegible]

Stoss (Stwosz) Wit.

32

22

że zaś miał być i malarzem, przeto rzeźby jego . .

powtarza wiadomości uzbierane przez A. G.
i dzieła mu przypisywane.
oprócz już przedtem — wyższe:
grobowce P. Bońka z Włocławka
Tryptyk z Rudawy za Łepkowskim
tryptyki w Spiżu . . . w Bardyowie

Przyznać należy, żeby krytyczne dział artysty
dalsze śledzenie dowiodą mniej więcej
uzasadnione co do dzieł twórcy – w dzisiejszym
przeświadczeniu zamierzone zdołają

str. 230

Zna lit. niem. — i cytuje za nią niemieckie
dzieła W. 82 —
Jest to tylko kompilacja autor nie
wykazuje żadnej samodzielnej pracy.

Rastawiecki: Słownik. II.

Pol

z zachwytem

Królowi, ale Pol ob. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

a całą wzniosłą ideę – widać, że nie sztuka

lecz ~~treść~~ idea sztuki go porywają –

Stąd snuje swój poemat na podstawie

tych [illegible] [illegible] [illegible] str. [illegible] w E. R.

chcę stanąć – o demonie niesytym wyzyskany

go mówi wśród do [illegible] – tam buduje

domek [illegible]. (Krafft [illegible]) – Jego dusza

tak mu zazdroszczono, że ~~[illegible]~~ narzucić

chciało go ~~[illegible]~~ – wyzwolił jakiś kłamany

wierzyciel – (v. E. R.)

spadła nań kara za to, że w życiu swem

obmyślił los tego jedynej [illegible] miłości

poczuł się jeszcze, dał [illegible] [illegible] a [illegible]

Poemat kończy się ~~[illegible]~~ [illegible]

~~[illegible]~~ gdy ~~[illegible]~~ [illegible] jej [illegible] –

Poematu b. ~~[illegible]~~ objaśnieniu [illegible]

na [illegible] kilka adresów – ~~[illegible]~~ całą

obszerną wzmiankę o sztuce

ciekawą dla pojęć czasu Pol wydobywa [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] z treści ducha [illegible]

Od r. 1853 – 1862. wydają A. ~~Przeździecki~~ i E. Rastawiecki – Wzory. 3. serye.

~~...~~ Publikuję tam ~~po większej części~~ dzieła przemysłu art. [Trzeciak] pamiątki po królach pols. – stare kielichy, relikwiarze – ornaty, [zbroje itp] ale także acz nieliczne dzieł. malarstwa i rzeźby – ~~Jest~~ wsz. pozbierane przygodnie bez systemu i planu – i bezkrytycznie [wydane] często. Reprodukcyami są chromolitografie na podstawie rysunków ~~...~~ kolorowanych ~~...~~ naturalnie nieścisłych, niedokładnych [jest jednak ... i często] W. S. T. jest: 1) pomnik Kallimacha bez żadnych uwag

Nagrobek Fr. Jag. ~~...~~ (Nr. 24) [nazywa ...]

Że ten pomnik obrobiony był w Kr. przez którego z biegłych artystów, na jakich pod te czasy nie zbywało tam wcale wnosi wzorny "Zabawy." – Cóż tylko wyraża przypuszczenie

Wzory sztuki średniow. etc. (Dawne zabytki 224

że jak Fr. Faber twierdzi, że to Vischer – odpowiada E.R., że ~~nie ma na to żadnego dowodu~~ – „z wieku samego najwspanialsze w Polsce grobowe pomniki rzadko były wyrobem art. niemieckich – wykonywali je niekiedy biegli włoscy rzeźbiarze, częściej właśni artyści krajowi, z tych, między którymi góruje niezrównany kunsztmistrz W. Stwosz Krakowianin podstępem przez miasto Norymbergę owładany" – 346. (Serya I Nr 2).

(Wierzchnia część publikowana jest w S. III.
W S III. jest: Wiadomość o odlewnictwie w dawnej Polsce i działających oraz jego tworach

---

ale to pierwsza (większa) publikacja [illegible]
i jedyna przed sprawozdaniem [illegible]
a do nas raz albo dwa, bo tu znajduje
szereg dzieł [illegible] dokładnie – wydanych przez [illegible] –

24 35

Wiadomość o odlewnictwie w dawnej Polsce i dotyczących się jego twórcach — E. R.

Odlewnictwo od najdawniejszej przeszłości w Polsce wykonywane ×,

Cytujemy Łepkowskiego . . .

[Zadziwiać się potrzeba nad wielkiem bogactwem przeróżnych bronzowych monumentów jakie posiadamy z XV–XVII w. Śmiało rzec można, że cała środkowa Eur. pozazdrościć nam powinna skarbów takich. Przypatrując się tak wielkiej ilości rzeczy pięknych zabytków, jako pewnik przyjąć można, że istnieli w Polsce znakomici odlewacze." ~~monumentów~~] i dostaje od siebie [Nie ulega wątpliwości, (E.R.)] że owe bezimienne na teraz twory, wyrobami były ludzi krajowych jak i obcych . . . [illegible] i [illegible] tak przed nimi jak po nich

Wzory sztuki S. III.

znamiennie u nas rozumiete były
Na rodzinnych kortach i upraszczając
ludzi; sam Skosz Kortatkiem się ukazał.
Staje się rodzicem o ile się zapisani
dzieci orlemnych w Polsce.

Tylko to ~~prześcignęliśmy~~ jest w tej kwestii argumentem

ale nie ~~konstruować~~ żadnego ~~[illegible]~~ obrazu całości
żadnego wyobrażenia ~~[illegible]~~ wyższej
przez siebie
dzięki Polsce

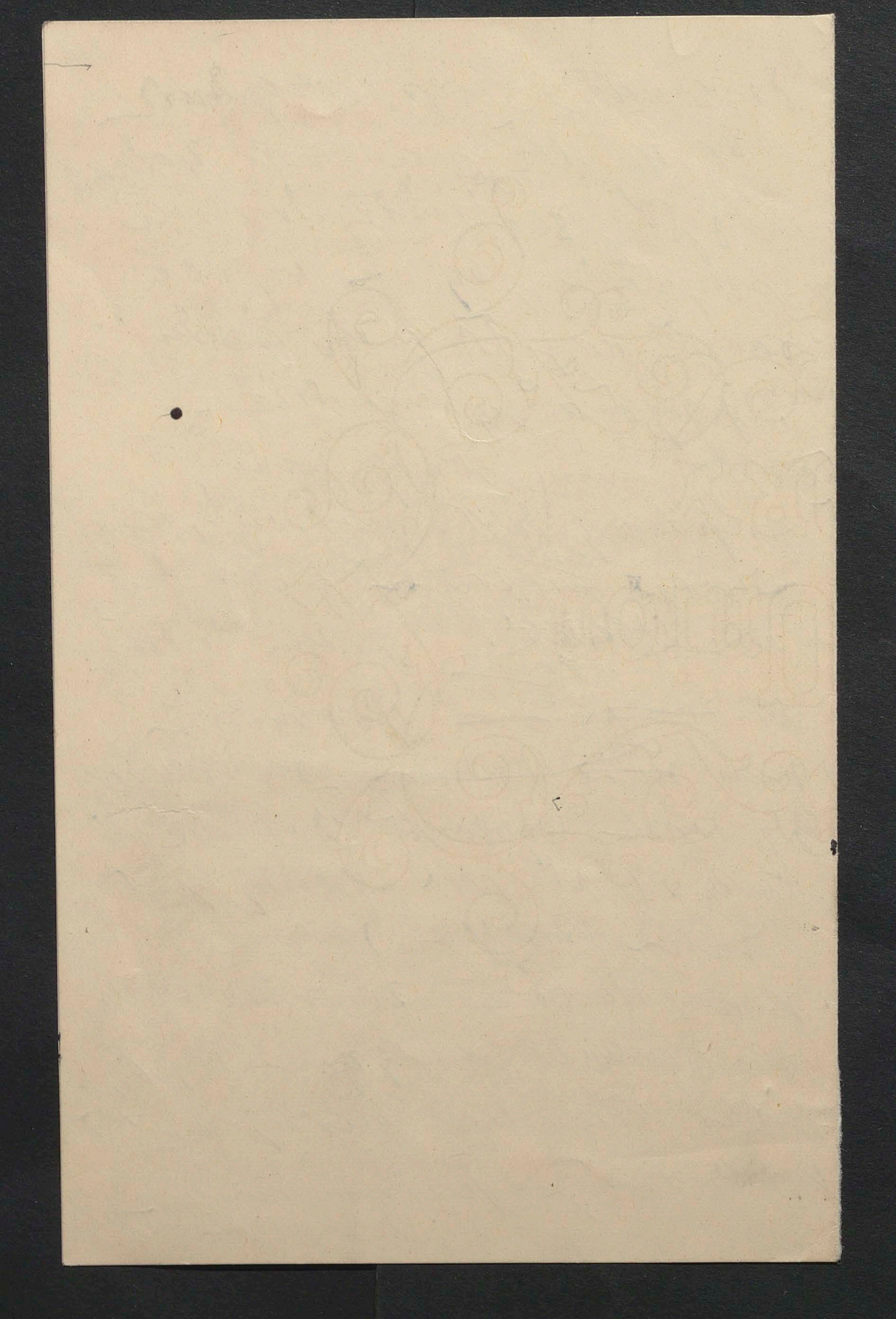
x) że jednak nie była się mniejsza
...na to zeki

Jeśli zaś znajdzie w lit. mimo tworzenia
i [illegible] z tej ... pod nim ...
[illegible] do ... [illegible]

Przemat swój uważał P.
[illegible] za [illegible] dzieło – za
i wielkie przyjaciel [illegible]
~~[illegible]~~ największe [illegible] drogie
szczęście
~~[illegible]~~, [illegible]
jego był – ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]
całe wydanie jego pism
(r. [illegible] 4. X)
Przemat u dobrych całą ~~[illegible]~~
swoich drugich przyjaciół
w kt. dał wyraz tym pięknym
~~starał się~~ oddać swego [illegible] jako [illegible]
o Słońcu i zapewne [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] wyprze
w półmartwe
do ~~[illegible]~~ tej przyjaźni
szczerej tyle razy.

P. W. Szy- (idealną postacię
~~kt~~ pełną wzniosłości, szlachetności
i przymiotami Bożego √x
W stosunku jego ży życia
kt. ~~pa~~ autor wkłada w usta
swego bohatera pr. ocenniałego Sarm.
i szczytny żywot 18-go
są przedziwnie rozsnute
~~że~~ wiadomości i przyjmowane
i przyjmowane
podówczas i obrzędy w Z. P.
~~K~~ Skąd o rozszerzeniu w porównaniu
o kraju ojczystym Polski Kr. –
z kt. czarna dola na obczyznę go
zaniosła.
Io Kr. się wodził, wykształcił
społecz życie w wielkiej ojcz
i obyczajach, miał takiej
przyjaciół jak Dżuryst, kt.
go chciał nawet przyjąć do
herbu

dokonał swego arcydzieła
Otóż ten, kto mu takiej tajemnicy
rozgłosił, że N. aż posłał do króla
przysłał, by go wyrzec
swoich na potrzeby tego grodu
i przysłał mu mistrza.
Pragnieni sławy jednego
go pierwszy do N. podróży, wtedy
sam przyjechał do grodu Leb
kt. ~~odesłał~~ poległ potem do drugiej
kt. ~~skończyła się~~ sprowadził
nam ~~nie~~ ~~fatalny~~ niewoli.
Gdy wówczas wykonał Domek
Sakra (kt. jest wzorem dla
innych Krafft)
koń s. Wawrz — zawistne, ciemna
nam ukuło intrygę — wyrok
jakiś kłamliwy sięgnie kt
uwięziono go pozbawiono —

Mierkowski przykład niesumienności

schrzaniony opis —

(Pol nie przypuszcza, który by Szy. mógł słusznie spotkać karę bez zawiści, uprzedzenia i intrygi. Były tu sprawy, nie mogę przypuścić aby człowiek, kt. był naczyniem Bożym i narzędziem w jego ręku, oddany sercem w służbie Kościoła — mógł był się zgodzić [illegible], o jakie go oskarżono, za jakie go potępiono (Str. 115). Doskonale odbieżałki z faktami (wyjaśniałem to charakter Opp. Zdanie, że na faktach historii. należy patrzeć w duchu tradycyi miejscowych. Jak długo trwa to przekonanie, że tylko pergaminowy dokument, lub to jedynie co jest pisane, będziemy brali za materyał hist. Tak długo nie będziemy mieli historyi — 2 str. 96 —

(Pol j. przekonany, że snując poemat Jan. wyraża prawdę która

Pol. Korespondencje o Skrzyn...
z Przedrukiem (Kamm. II – 406)

Źródła na podstawie Skrzyn...
podkreślono się duchem niedorzeczności tradycji
miejscowych i ...
... liczono się z ...
... — Tradycje te
były jak wydzielić się dłuższej
dawnej daty — i rodziły się
dopiero w latach 30tych XIX
w Grabowskiego —

odtworzyć
Nie mogę ... teraz
analizować przemiana Pol...

tylko główne cechy — będące Obrazem
... tezy
Na tem miejscu
Potrzebne
... oświetlenie postaci
Skrzyn...

~~Jak~~ ~~[illegible]~~ zabawowe

i dziecięcej narodu —

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ jak Pol Tańce

nie mógł się pogodzić z możliwością

istny Stwórca — i przedstawiają

specjalne obrządzenie ~~[illegible]~~ —

(nad całą sprawą procesu)

z wygraniem i zrozumienia

~~[illegible]~~ pracą umie, znale[illegible]

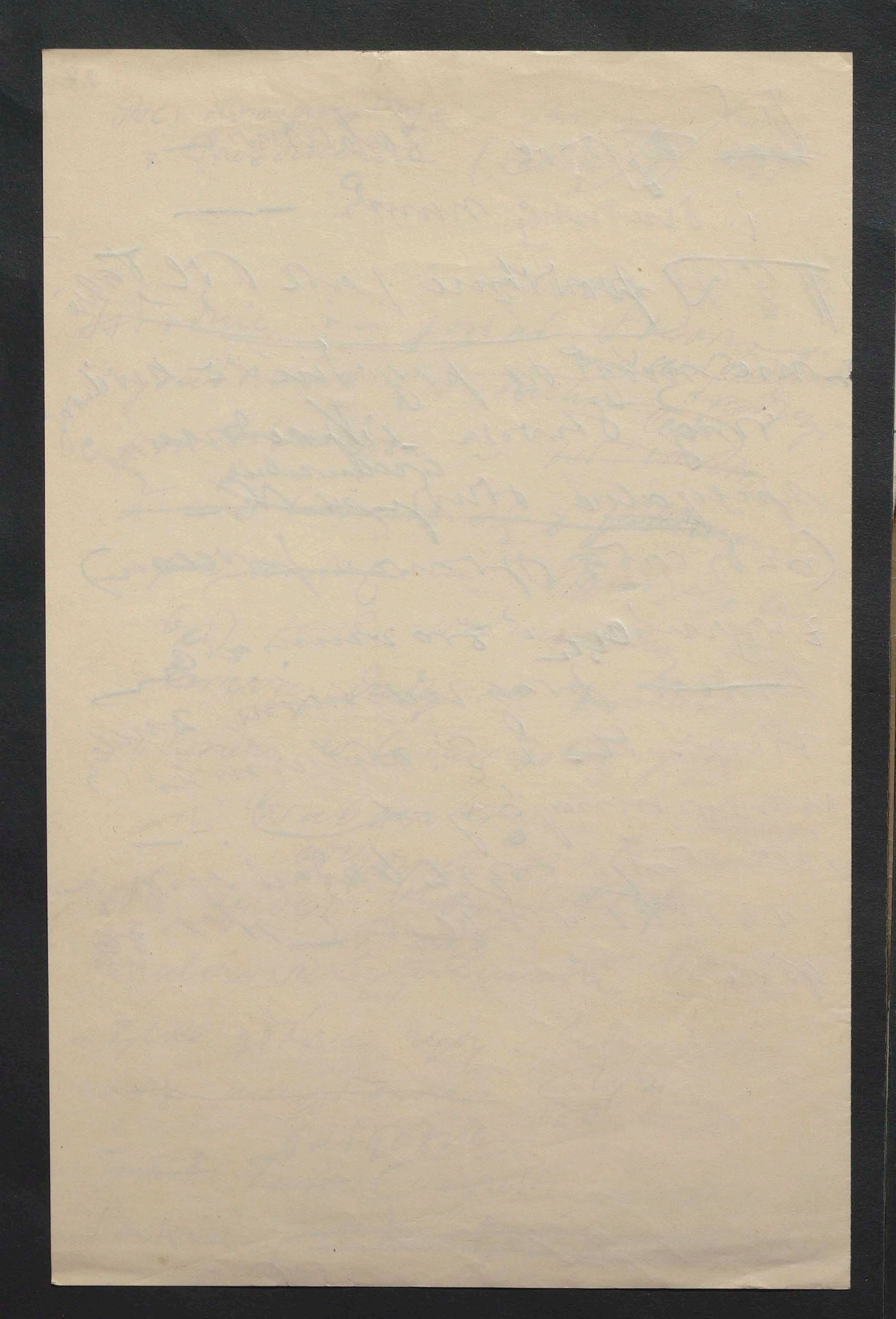
wiem dla w. S. okoliczności

umieć mających

i rezultaty sześciu badań ogłosił

w 1860 w Pol w — str 1-36

gdzie

Muczkowski J.

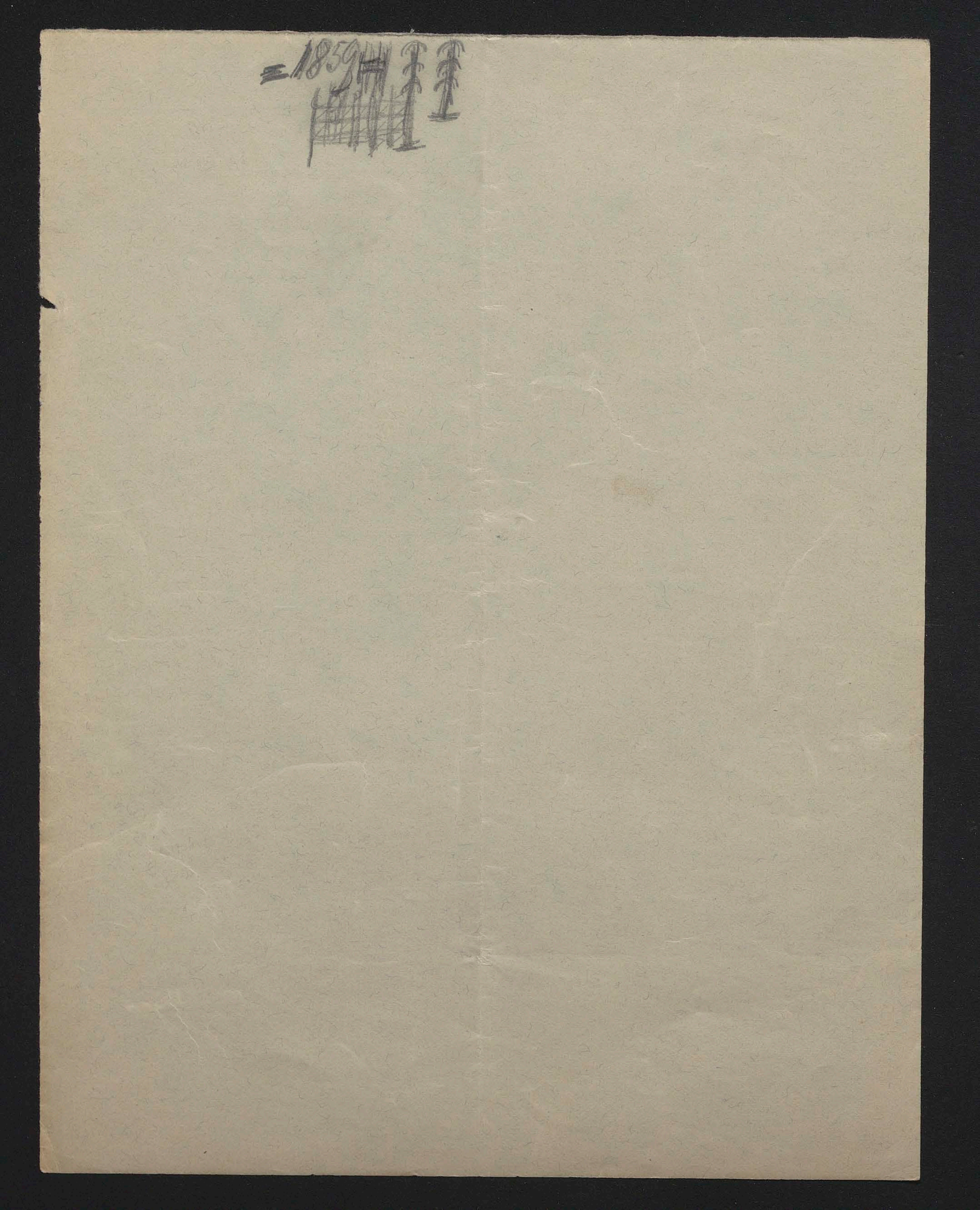
We kaplice Jagiellońskie 1859 str. 17

Jeśli dwa ołtarze tamże — nie uważa za Stwosza — to nie na podstawie ale stylowych — lecz z wniosku z chronologii — że Stwosz ur. w 1447 (wtedy) nie mógł wyrzeźbić takich dzieł mając lat dopiero 20.! —

Opis grobowca K. J. —

Krytyczniejszy i lepszy od poprzednich.
On pierwszy — czyta dobrze napis = Tekst

(Napis Jacek Huber odmalował w r. 1854.
Huber Grobowce. Bibl. W. 1854 I 421)

Dodatkowo.

„Krytyczna trzeźwość nakazuje się nam pożegnać z ~~[illegible]~~ marzeniami, które jeszcze do niedawna była nasza historja (~~[illegible]~~) i jako głównej wytyczne ... zależności ... od Norymbergi i ... frankońskiej.
Nie było może miasta w końcu XV. pocz. XVI które by miało więcej stron wspólnych z Norymbergą jak Kraków" i ...
Podobna ... jednakową atmosferę w obu miastach
„Kupcy, rzemieślnicy, artyści pośrednicząc ustawicznie między jednem miastem a drugiem".
„Ten wpływ ... Frankonii malarstwo i fr... art. przemysł wywierał od XV w. na całą wschodnią Europę na Czechy przez Pragę i na Śląsk przez Wrocław, sięgając na południe i do Tyrolu nawet, skupiał się najsilniej w nadwiślańskim grodzie".

H. Kolumbacz Spr. II. str. 112 i n.

Być może że i [illegible] było jest za dużo umieszczone

/. /./. których Zakony z [illegible] odrodzenia zrodziły się na wiek złoty naszej historji i świadczą o ich działalności i łaskach. Stare mury mówią o ich zasługach i odgłosy kościołów głoszą i głosić będą ich chwałę.

31.

"Wit Stwosz, o kt. napewno nie wiemy
" czy urodził się u nas, czy w Niemczech
... osiedliwszy się w r. 1496 w Norymb. —
gdzie dłuższego życia nazywany był
tam Polakiem — wystrzegał stale
" z Krak. Stosunki[71] —
(Od przypisku o Baaderze, że nie podaje
in extenso aktu, którego z tego
się obyczajach przez Str. 177.)

:. Grobowiec Kr. Jag. wykonał Vischer z swym
synem Hermannem, kt. robił poprzednio
Dolnej Śląsk. na którego trzeba znać
wpływ ówczesnym —

~~Podobnie~~ i ~~pozostał tradycyjny~~ wyjątek
: Współudział naszej miara 4 rasy
" i językiem się życia niemieckiej kultury
(przez niemieckie rodziny w Kr. osiadłe) .x

M. S. H. v. K. Spr. II nr 114.

~~Dwóch braci Dürera~~ pracowało
w Kr. ~~opat świadczy~~

Obok ~~ołtarza~~ W. Stw. i grobowca Z. V ...
znany w Kr. Hans Kulmbach
i tylu innych

Stał: (wyjątkowo, abl. nam ściągnął
Także odium ze strony p. L. St.)
„Cześć niech będzie tym zabiegliwym
skrzętnym, pracowitym i energicznym
przybyszom" (rozumie się: mieszczanom
krakowskim.) „co przywędrowawszy z obcych
krajów, przywiązani do przybranej ojczyzny
wierni Królowi i państwu, wiedli na
surowy grunt naszej ziemi kulturę,
łączyli nas z z Zachodnim światem
i przykładali pieczęć do naszej spójni
z cywilizacją łacińską. W zeszytach
więc Urzęd. o basztach otaczających miasto
w budowie domów i przedmiotach przemysłu
i sztuki, w tem wsz. co nam drogie i co dumą naszego
grodu stanowi postał ślad tego działania
Kraków[illegible] ././. pozost. Kr.

Prof. S. wprawdzie nie zajmuje się wykazywaniem tego — ale widać ztąd, że to tego jeszcze samo przez się zrozumiałe —

Sztuka ta szczerze nie wzbudziła u nas żadnej [illegible] [illegible] twórczości — a zresztą później już zbliżała się do zamilknięcia — przyczyny inne może —

A. S. ~~[illegible]~~ Byłoby w analizie, w metodzie porównawczej — mniej umiał dawać do syntezy i szerokiego a dobrego ujęcia ~~[illegible]~~ i wyprowadzenia wiekszych całości

~~te [illegible] a może również przez taką ilość [illegible] obrazów [illegible] przedstawienie [illegible]~~ zostawił że

~~[illegible]~~ [illegible]

D. są przede wszystkiem [illegible] przygotowane do opracowania ~~[illegible]~~ naszego materjału, zatrudnienia podstawy

M. S.

V. Zabytki ocalałe, ich pochodzenie i charakter

Z lat 1460–1530 datują nieledwie wszystkie nasze do dziś ocalałe ~~zabytki snycerskie~~ (ołtarze szafiaste).

Jak w XIV i XV w. na naszą rzeźbę działały wpływy czeskie – przeważnie tak teraz frankońskie – a szczeg. norymberskie, odrębni jeśli na całym południowym wschodzie Europy –

Górny ~~Śl~~ od grupa ~~[illegible]~~ ołtarz ~~[illegible]~~ – kt. możemy wspomnieć nieledwie w szt. ~~[illegible]~~

(Najstarszy typ z snycerki 1467 do Krzyżo- (moda ta przychodzi wtedy prawie – od Zeiring [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] powstanie miejscowe (rzeźbi) – wykluczone

Studia VII

Jest rzeczą naturalną, że w rozwoju historji sztuki jako nauki postąpiła wydoskonalenie się metod krytycznych pozwoliło się patrzeć na zrozumienie jej odmian stylów i ich charakterystycznych [?] gatunków [?] i że dokonał się znaczny postęp duchowy [?] w [illegible] w odnoszeniu się do sztuki i jej ocenie [?] [illegible]. Ewolucya ta nie ustaje [?] w dalszym ciągu, narzędzia krytyczne będą się dalej doskonalić, równocześnie odczucie [?] sztuki [?] czytelnika [?] – pozostanie jako pole dla obecnego [?] do pracy [illegible] pokolenia.

Restauracje

mylna wiadomość Reszeta o restauracji o r. 1852 . VI. str. 120 , [illegible]

nadto ~~Krytyka arch.~~

wreszcie muszę zaznaczyć, że cel
całego tego [illegible] rozważania
mego wcale nie był —
[illegible] że [illegible] — [illegible]
[illegible]. [illegible]
charakter sztuki — lecz to obalone
a dopiero gdy [illegible] [illegible] [illegible]
w sztuce [illegible] sztuki [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dopiero wypowiadały
podstawy —

i że dąży do celu nie grzebania
w [illegible] — lecz wspierania
ze wszystkimi sztukami

~~Nawiasem dodamy że p. W. T.:
wywzajemnił się po dżentelmeńsku
wrożąc p. So., że po latach wielu
w kościele otrzyma jawnie podkreślony
ołtarzyk pamięci o nieżyjącym
[illegible] [illegible] Kasztelanej Ramman
i tego grobowcem i napisem
w [illegible] [illegible]~~

Puszet.

„W rzeźbie św. najpopularn. ~~osobist.~~ służ
jest bezsprzecznie Stwosz. Do nie
dawna przypisywano mu w Niemczech
prawie wsz. średniow. rzeźby frankońs. a także
wiele szwabskich i nadreńskich. Tembardziej u nas
gdzie stosunkowo jeszcze mniej się dochowało
nazwisk artystów średniowiecznych, a poezja
rozmiłała szeroko imię nieszczęśliwego
rzeźbiarza, prawie wsz. (nie liczne
zresztą) zabytki rzeźby XV uważane były
za własnoręczne roboty Stwosza. Także samo
ołt. ś. J. przypisany mu został (i u Grab.
bez zastrzeżenia). Hoszowski i Żebrawski
wmawiając ołtarza
odpierają z oburzeniem ~~odpierają~~ zarzuty
tych, kt. zaprzeczają, jakoby tu ołtarz
nie był własnoręcznem dziełem Stwosza.
Żebrawski dodaje specyalnie
Essenwein zdania jego nie podziela, że

Ak. S. J. Chor. Spr. II str. 150.

i ponieważ Ew. miał rekonstruowanego

obrazu nie widzieć. według

a byłby nieważ[illegible] naszych ojców

o całości którego obraz Jan

przy go już naumie składał —

Dał on swoją formę tworom

inspirowanych znawców

Krakowskich, którzy zadaniem

j. wszystko sponiewierać, w czem

tylko sami udział mieć nie

mogli —

i ubolewać że

Nie tylko ze Stwoszem, ale z żadnym ze znanych

artystów nie ciąży się nasz obraz —

Stoi on sam odrębny zupełnie od wszystkich

rzeźb po. rzeźby — Naturalnie należy

do grupy [illegible]: Szkoły

jest. Naturalnie! jest to dzieło Stwosza!!!

Stwosz, [illegible] należy tej artysty co obraz

Stwosz w Kość. S. Wawrzyńca w Norymberdze.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] on [illegible] formy [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Nie tylko w rozumieniu ale z żadnym [illegible]

[illegible]

Stoi on sam odrębny [illegible]

[illegible] po [illegible] — Naturalnie [illegible]

Do [illegible]

[illegible]

z historyczności Stwosz — Losnitzer .1.

Pierwszy stawia przed sobą poważnie i gruntownie przed tym wielkiej wagi problem — i genezę sztuki W. St. — Źródeł tej sztuki szuka przedewszystkim w Norymb. — „Liczne, wychodząc z założenia zachowane dzieła plastyki norymb. XV w. — muszą nam, gdy archiwalne dokumenty nie przynoszą żadnych pewnych informacji — dać jaśniejsze wskazówki o pochodzeniu tej sztuki." str. 17 —

Pojawiają się tam koło połowy stulecia XV

1) dzieła realistyczne – powstałe pod wpływem sztuki zachodniej – burgundzkiej, nadreńskiej – (w Norymb. Św. Wawrzyńca).
Tu najwybitniejszy jest posąg św. Krzysztofa i św. Sebalda.

2) zostaną się dzieła starej gotyckiej tradycji, której wpływ odzwierciedla się u Stwosza w jego postaciach apostołów, ołt. mar. —

trudno odkryć w Norymb. — wyraźnie początek sztuki, jej nauczycieli, bezpośr. poprzedników — a tylko ogólne tło dla jego twórczości: obu tych kierunków i pojawią to apostołowie na filarach chóru, z rytmicznie wygiętemi postawami, płynnością ciemnych drapery, i żywością ruchów w św. ... L. 64.

Są [illegible] wczesne dzieła wybitne
w N. i okolicy w Nördlingen

L) Odkrywa jednak Lutza bardzo starszego
potrzebne i rzeźbiarza, kt. uważa za
jego [starszego] kolegę w snycerstwie: Szymona Leinbergera

Opierając się na pewnych wskazówkach
archiwalnych i na analizie stylowo-
porównawczej – widzi w nim z wszelką
pewnością autora rzeźb ołtarza św. Jerzego
w Nördlingen, norymberskiego św. Chrzciciela
(w kość. św. Jana) i Chr. Zmartwychwst.
w kość. św. Sebalda (są reprodukcje
tych dzieł
tabl. 21. w [illegible])

der neue bewegte Faltenstil

Ten Leinberger jest według L. i naczelnym mistrzem
rzeźbiarzem Norymbergi przed Vischerem,
Kraftem i Stossem. Działalność
jego przypadała na lata 1478–1500,
a wszystko co jego mogło być przeważnie
że swój wolał szukać zarobku zagr.
i [illegible] dopiero [illegible] stwierdza L.
osiadł na stałe w N.

„W dziełach Laib. znajdujemy ~~najpierw~~ najwcześniej opanowanie formy naturalistycznej ruchu i wyrazu jakie przyniosła z sobą burgundzka rzeźba i niederl. malarz przedewszystkiem Rogier v. d. Weyden z W. St. ~~...~~ łączy go podobnie z oba opanowania wszelkiej techniki wielostronności i zręczności w

(Prawdopodobnie byli obaj jeszcze w szkole z sobą złączeni." Loss. str. 36 — V.

Wczesne dzieła Stwosza (ołt. Mar.) mają z dziełami Laib. wiele rysów wspólnych. // Analogiczna charakterystyka głowy ~~twarzy~~ ~~...~~ szerokie, oczy osadzone głęboko, małe usta, ostro wycięte fałdy Nasenfalte i der Wangen — Tylko u Stw. wszystko traktowane bardziej naturalistycznie — bardziej miękko obrobienie skóry i muskulatury ... płaszczyzny oraz zwolna głowa ... L.

u którego jest pewna twardość formy L. widzi dalej podobieństwa w ruchach, w postawie figur

für geraffte (unieszone empoutés)

wspólne upodobanie w
bogatych drapowanych płaszczach, które w gęstych fałdach ścielą się po ziemi.
Właściwością techniczną obu mistrzów jest głębokie żłobienie i podcinanie fałdów w dzieciństwie masy drapery, która nie jest przerwana i rozczłonkowana, rozdrobniona √ —
√ krucyfiks Lamb. w Nördlingen i Strzod w Kośc. Mar. – wskazuje jako na prototyp na Krucyfiks Mikołaja van Leyen w Baden-Baden 1467. Krucyfiks Lamb. jest wprawdzie prawie podobny. W Stwosza są również analogie – lecz całość traktowana jest bardziej inaczej dualnie, choć w zgodzie w ogólnych zarysach
(Ten wpływ Lam. niewątp. wydaje się też porównanie fotografii możliwego pokrewieństwa, nie konieczności istnienia związku. Dokładnie nie dowiodę.
Mikołaja v. Leyen wiemy bardzo niewiele. Był to rzeźbiarz strasburski, który koło r. 1467 pracował oraz jakiś w Passawie nad grobowcową płytą Fr. III

(wspomniany) jego skutkami tę przez płytę Kreyzikem w BB. — grobowiec Arcybiskupa Fryd. III w Katedrze i Szczepana w Wiedniu, i Krzyża drobnych rzeczy w Strasburgu. —

Natomiast nie ulega ~~prawie~~ wątpliwości zależność Stwoszowego grobowca K. Jag. od owego grobowca Fr. III.

Zależność tę odkrył [illegible] mnie, gdy był ~~tablicę~~ denkmäler Dd. Plastik — (opublikowaną)

~~Lossnitzer dostarczył obie płyty~~ Dalej płyty Fr. III ~~[illegible]~~ da się ściśle oznaczyć — jest rachunek z 1469 za robotę nad nią — więc powstaje z końcem lat 60-tych — Stwosz musiał ~~[illegible]~~ tę płytę widzieć — gdyż samo widzenie mu nie wystarczyło, by [illegible] tak głęboko w pamięci ~~[illegible]~~ lecz przypuście można że wspólnie pracował z tym ~~[illegible]~~ — przypuszczenie że ~~[illegible]~~ w latach

musiał przy niej pracować, skoro mu tak utkwiła w pamięci, że gdy przyszło zadanie Królew. grobowca

przy niej pracował

(1467-1477. przed przeniesieniem
między się do Kr. - V

Jednak mógł Stwosz w czasie swej w r 1484 podróży do N. zatrzymać się ~~w~~ ~~Wiener Neustadt~~ gdzie płyta jest od 1478 r.
~~V ale to do mnie. To tylko~~
V ale się nie
z ~~...~~ (Dziwne, że po 25 latach tak świeże jest w pamięci - wielkiego mistrza jakim był Stwosz dzieło obcego artysty.
Się raczej nie przypuścić * Ω
Loossnitzer ~~...~~ znajduje ~~...~~ kilka pewne wskazówki na poparcie przypuszczenia, że Stwosz ~~mógł~~ Stwosz ~~...~~ o bezpoś. wpływie N. ~~...~~ więcej wiadomości.

~~Gdyby to było~~ pewne niewątpliwy ~~...~~ twórca ~~Kamieniarski~~ Stwoszowskiej rzeźby kamienia.
Do pracy nad tym grob. mógł Stwosz już jako mistrz osiedlić się w Norymberdze.
Według Loss. w Wiedniu Gerhaerta jest wpływ oraz plastyki Passawskiej sup. widoczny.
właściwie na
jego wcześniejszych ~~...~~ dziełach, potem zanika

Wprost tem okazuje się upodobanie do ruchliwości i niepokoju w stylu fałdów które są głęboko wydrążone jak mają podwijane czego nie ma w plastyce owej norymberskiej, a co jest modą w plastyce Passawy i Wiednia owego czasu. — w szkole naddunajskiej

(~~[illegible]~~ Od r. 1490. następuje w Stw. pod tym ~~względem~~ pewne uspokojenie).

Z Passawą łączy się wreszcie L. grób nieznanym kt. on przypisuje passawskiemu rzeźbiarzowi H. Brandowi —

W tem sporze wyłania się z dzieła Loss. nowa konstrukcja związków naszych zabytków ze sztuką niemiecką, gdzie dotąd przez naszą naukę głoszony prawie wyłączny związek z sztuką frankońską tak wybitnej roli już nie odgrywa i na głównego ~~dotąd~~ tego związku przedstawiciela w St. Stwosza pewne odrębne oświetlenie ~~[illegible]~~ rzucając z pewnego stopnia genealogię jego sztuki

Rysy wspólne Stwoszowi i passawskiej plastyce znajduje Lass. — również w malarstwie ołtarzowem naddunajskiem, w kt. jest również to upodobanie do przesady w ruchu i bogatych wzruszanych drapieryi —

Bliski związek między malarzami i rzeźbiarzami przyczynił się do rozwoju wybitnie arskiego stylu niem. ołtarzowej plastyki —

W rozdziale

Malarskie rysy w sztuce W. S. — sztuka

L. Źródeł tego malarskiego stylu, kt. u Stwosza doszedł do najsilniejszego wyrazu. — a kt. pod koniec wieku XV już jest poszukiwany u snycerzy Tyrolu, Austryi, Szwabii, Frankonii

znajduje szereg dzieł, w których można podobne prady co u Stw. ...

a jeśliby nawet nie wsz. jego wywody okazały się trafne, to jednak podnieść należy z naciskiem, że czynione są na podstawie b. rozległej i gruntownej znajomości sztuki oraz —

~~a stąd~~ jakie ~~jakich~~ nie zupełnie spotkaliśmy

np. u Dauna ~~swego rodzaju [illegible] wobec~~ tej zupełnie naiwnej

Gdy zaś tylko na szerokiem tle całej sztuki tego czasu zrozumiała i jasną stać się może postać danego artysty stąd sposób ujęcia się do pracy u L. jest ~~zup.~~ trafny i bydlę i jeśli nie mógł wydać jeszcze zup. ~~zadawalających~~ rozstrzygających rezultatów to w każdym razie przyczynił się wiele do zorientowania w źródłach i cechach tej sztuki i stanowi dobre oparcie dla dalszych badań

~~Po~~ Tam w pod. N. powstaje się malarski styl rzeźby
L. ~~[illegible]~~ oddziaływanie na N. ~~[illegible]~~ wśród [illegible] tak samo
malarstwa rzeźby = w kt. jest

Po rozdziałach o genezie – zwraca się L. przy wyjaśnieniu St. i jego życia i działań.

Rozdział o placku Norymb. i Landsbergera i rozdział o źródłach sztuki Stwosza przedzielone są nie najwłaściwszym opisem dzieł krakowskich Stwosza, który to opis winien być też raczej dopiero w dalszym ciągu. —

Te rozdziały o genezie sztuki są najciekawsze i stanowią główną wartość książki — z innych względów ważne i H. nieprzedstawia to ~~układu~~ wziąć należy pod uwagę — to co o ~~Kr.~~ działał sam w Polsce

Co do ołt. Wy ~~[illegible]~~ koncept nie wiele przynosi nowego —.

~~Wyjściowego~~ Prototypu ~~[illegible]~~ kompozycji ołt. Wy. nie udało mu się wynaleźć

Co nowego i ważnego przynosi Książka L. o dziełach krakowskich W. St[illegible] —

Punktem wyjścia tego rozdziału jest ołt. Mar. — do znanych szczegółów dodaje kilka trafnych uwag [illegible]

Ciekawy przyczynek tyczy się dla głównej kompozycyi ołt. Mar. znalazł L. w sztuce [illegible] jakiś pewnego zadrażnienia sposób przedstawienia [illegible] że ten [illegible] z miejsca Maryi był znany jest starą tradycyą w Norymbergu i Regensburgu — że jego wszystkie kilka obrazów i rysunków 15 w. i cytuje jeden przykład z Rej- [illegible] jednak że bliżej tych przykładów nie omawia — że w ogóle mało w swej książce analizy form i typów sztuki i źródeł kompozycyi — ani też nie porównuje różnych tej rodzajów [illegible] należało do uniknięcia w całej tej sztuce

[illegible] łączące.

Z analizy [illegible] koncertów wynika to

wniosek, że skrajne skrzydła jedn[ak]

nie są w zasadzie [illegible] dlatego

nie uwydatniam ich tak w całości [illegible]

bliżej później —

Z obu stron [illegible] Łady bezspornie wypływa

z Lessinga (słusznie podnosząc, że skrzydła i same

środki nie są odrębne o charakterze

(uważając same środki za własne, dzieło

twórcy z czasu pracy jego nad nimi, skrzydła

za powstałe później i jego

warsztacie —)

i powstanie ~~szere~~ kręgu rycin, przy

których związek wykazuje się ze sztuką norymb[ergską]

[illegible] (kompozycji przy ograniczeniu w h. N.)

widzi stary szemat sztuki norymb. —

i ~~ogóle~~ stale łączy różnymi dodatkowymi

analogiami i związkami te ~~[illegible]~~ krakowskie

dzieła Stwosza z ~~[illegible]~~ południowo-niemieckimi

~~przez co [illegible]~~ [illegible]

starając się w ten sposób dla jednego [illegible]

generacji [illegible] wszystkich jak najbardziej

artystycznie dokumentów

Z okazji płyty grobowcowej [illegible] dla Zbigniewa Oleśnickiego, piszę, że należy do wyjątkowego typu płyt grobowcowych w okolicach naddunajskich, bawarskich i że motyw aniołków unoszących tarczę jest ulubiony w okolicach Passawy i Salzburga

~~Grobowiec Zbigniewa~~ o ~~[illegible]~~

Odeśnie co mów o ~~grob.~~ [illegible] płyt grob.

Podczas gdy dotychczasowa krytyka powięk[szała] słowa trzymała — o tego sposobu że co dobre przypisywała twórcy samemu a co słabsze, niedołężnym — jego szkole — Loss — przeprowadza istotnej znacznie bystrzejszy analizy stylu, techniki i ta mu odwagi dopiero pozwoliła wyjść do denominacji:

Także
Loss 5. 44

W rozdziale o pracach wyrzygeh [?] z warsztatu i szkoły Stwosza dochodzi L. ostatecznie do odrębnych wniosków niż nasza kolorysty. Dzieląc je Bieli na 2 grupy: do pewnej należą szereg. i inne ...

~~Za wyroby warsztatu uważa przez~~

przez grupę obr. Mar. i skrzydeł Lusiny Świętej Samotności ołt. Bera ... i Tarnowskie –

Do szkoły Stw. zalicza ś. Hieronim z Katedry ... przy ... Barbary ... grób J. Olbrachta –

Nie godzi się z wnioskiem Sz. Kotłowskiej co do autorstwa St. Stwosza przy tryptyku z Rudawy dziś Kapl. Czartoryskich – i zaś zbliża go do Jerzego Hubera.

St. przypisuje również mały krucyfiks w ch. N. – – V uważany przez K. za warsztatowy ... St. do wykonania Krucyfiksu ...

do drugiej pracy St. dodaje jako postać dopiero z pocz. XVI gdzie są w nich pewne podobieństwa do pó ... nowych ubiorów (styl ...) dziś St. ✱.

✱ powstałe w warsztacie za pobytu St. z Kr. i/po końcu lat 90-tych

w ze przypisywaniu znajdujących się
z dzieł ~~[illegible]~~ się
(na jeden węgorek)
~~na~~ dopiżu ~~w~~ żadnego samemu W St. jak
Samu nie przyznaje —
i ~~[illegible]~~ przypisuje się przewłaszcz
po większej części po r 1500. —
ale nie dzieła ich z autografyi
i wszelka pragnienie, by ta księga już zbadana
L. przyjmuje pobyt St. Stwosza w Norymb.
do r. 1505. na tej podstawie, że u [illegible]
J. Stanisława Dobrego wyraźnie występuje
~~[illegible] w Norymbergi~~ dzieł norymberskich
Stwosza ~~lub~~ innych, które mogą w N. poznać
przypisuje się grzybowskim skandaliom ołtarz innych
z warsztatu St. Stwosza pod wpływem
M. z domu Stwosza by może również ci
rycerze ... w M. N.
~~natomiast nie~~ uważa za dzieła Rozwiąż
St. Stwosza przypisywane mu przez M. S.
tryptyki ~~Kapl. Ciasn. [illegible]~~, w Imieniowie
~~[illegible]~~

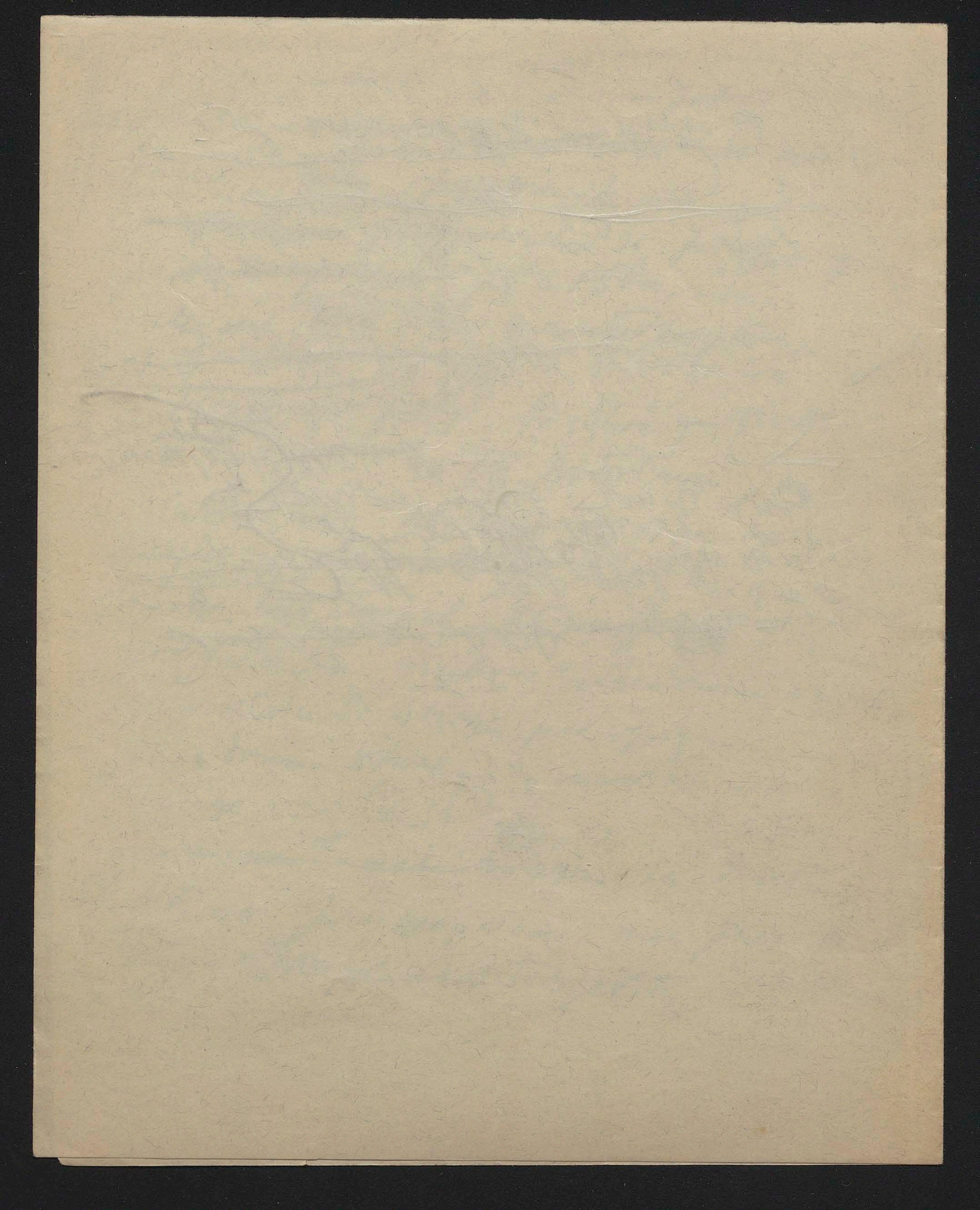
mniej lub więcej wszystkich

W wielu wypadkach odrębne sądy od naszej nauki — i odrębne od siebie nawzajem [illegible]

Sądzę, że nie można uważać za obejrzenie [illegible]

naukę —

Stąd wynik, że przyjęcie rewizji przykładów tych przeciwnych [illegible] ponownie po opracowaniu [illegible].

46

Lotz — 6.

[illegible] ambicji [illegible] swego do swego przeglądu [illegible]

[illegible], [illegible]

a nie [illegible] [illegible] [illegible]

i dać [illegible] monografię [illegible]

i [illegible] [illegible] —

a i [illegible] — [illegible] [illegible]

swego pracy [illegible] charakter [illegible] raczej

[illegible] [illegible]

a nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] —

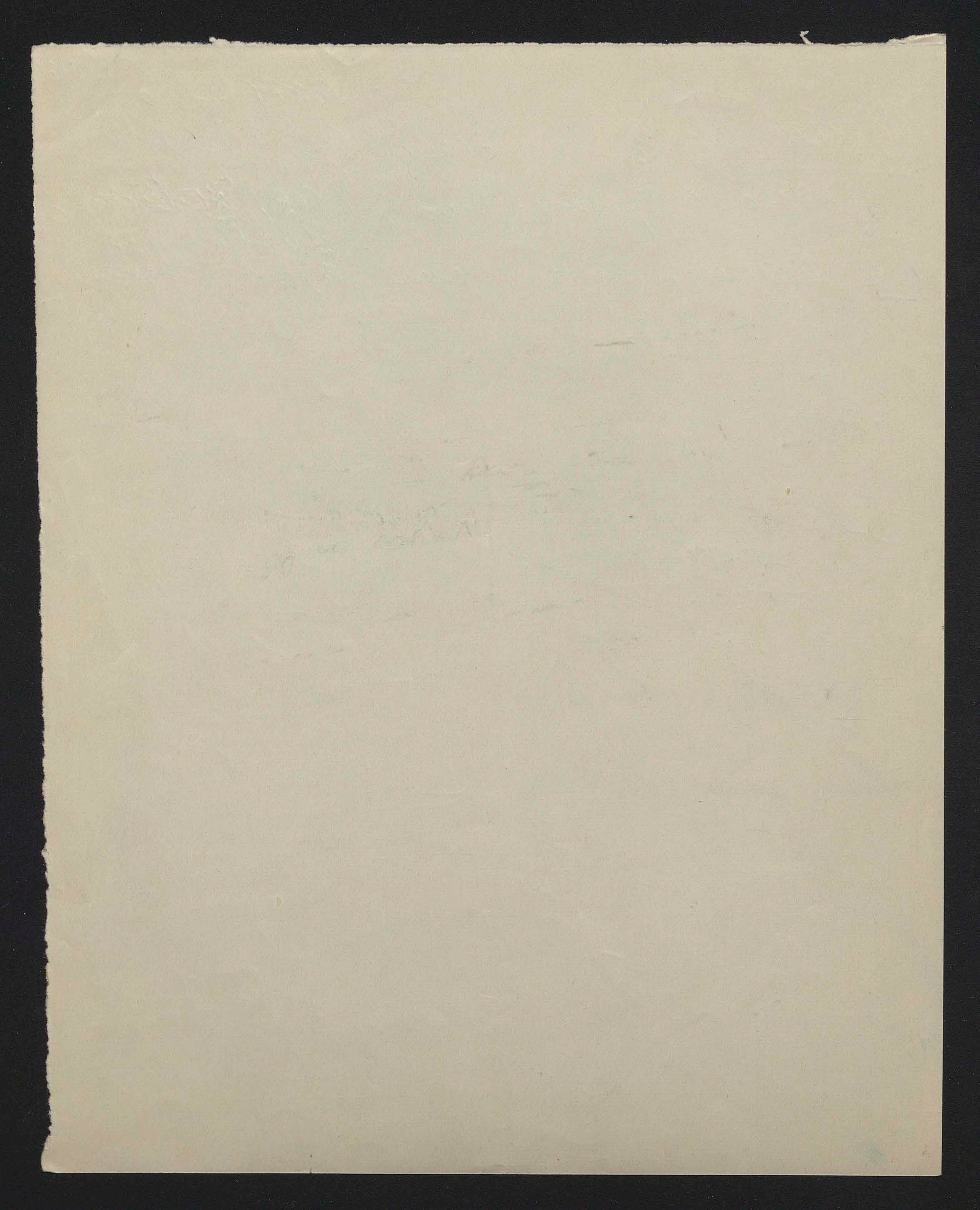
Z resztą książki L. [illegible] [illegible]

naj[illegible] [illegible] [illegible] ważnie dla charakteru

[illegible] artysty — — [illegible] [illegible] —

[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] malarzem

Drugi punkt ważny! [illegible] [illegible] [illegible] ludzkiem —

przyjmuj ostatecznie
6. rozdział.

Lorenitzer.

Jedyne znane nam malarskie dzieło Stwosza to tablice w Münnerstadt od. 1504. —

Pozostały dwa skrzydła tryptyku z 4. scenami z legendy ś. Kiliana — L. oświadcza się stanowczo za własnoręczną robotą malarską Stwosza, podobnie jak przed nim Daun i Dehio w swym niem. Cicerone (Handbuch d. d. Kunstdenkmäler) ...

Musimy więc przyjąć że Stwosz i w malarstwie doszedł do samodzielności i wybitnych osiągnął rezultatów — Te jedyne zachowane przykłady malarskiej jego działalności należałoby zestawić bliżej z jego innymi, z śladami malarskich uzupełnień na rzeźbach jego ołtarza — by wyrobić sobie dokładniejsze pojęcie o stylu jego i technice w tej dziedzinie —

Tego oczekiwanego zestawienia L. nie czyni, jak w ogóle nadto nieraz krótko i pobieżnie rozpatruje formy przechodzi ważne problemy sztuki, do biografii sztuki nadto się zacieśniając — jako malarz form i barw ...

2

widzi tę zależność, stypendia [illegible],
ale ich nie wykłusuje, nie udzielania
nie przypuszcza możliwości rozwoju
[illegible] u nas z nie [illegible] potrzebuje
dostępu premii

wniosek końcowy: potrzeba nagród
prace Akademii wydała tak, że tyle
[illegible]

A Akademia wciąż milczy!

Loss. 8

Wszechstronność talentu Stwosza i jego predyspozycji [illegible] objawia się na jeszcze innym polu sztuki: w bronzie [odlewach figur] [w współudziale jego]

Rodzaju i zakresu jednak tego współudziału nie zdołano dotychczas bliżej określić; staje się jednak pewnem, że Stwosz dostarczał przynajmniej modelu do jednej z przyszłych grobowca Maxymiliana w Insbrucku. L. jest zdania, że Stwoszowi należy przypisać figurę św. Leopolda, w której odtworzył najw. cech osobistych [illegible] Stwosza (Już wiadomo p. L. St. przyjęto [illegible] i cały szereg figur insbr. monumentu, ale twierdzeń tych nie można brać serio pod uwagę, jak się to później okaże) —

W [illegible] nowej [illegible] twórczości

Strzyża — [illegible] powstał współczesny

nowego okresu sztuki — wyraźnie nie

odtwarza [illegible]

jednakże uważa że [illegible] względem

[illegible] zachować

[illegible] odzwierciedlenie [illegible]

pewne słowa cechy [illegible] w kompozycji

a [illegible] i jednych [illegible]

nie odrzucił — został w szeregu

starszych konserwatystów [illegible]

[illegible] nowej [illegible] —

[illegible] rozwijał dalsze [illegible]

stylu [illegible] z których wszystko

[illegible] epoka [illegible]

odgrywała [illegible] w kierunku

pewnego uspokojenia a wzbijających się

[illegible] akcentowania [illegible]

ruchu [illegible] jednakże [illegible]

[illegible] [illegible] epoce

[illegible] przemożna [illegible]

W wielu Stwoszowskich dziełach z pozn[illegible]
widzi L. wpadający wpływ szkoły
Dürera — | wpływ wszystkich prądów

W określeniu dzieł Stwosza —
potrzeba [illegible] ostrożności i obrazów
Ten też wykaz dzieł Stwosza jest D. L 4.
w wielu wyp. różny od Lanmowego.

~~Nie tu miejsce na ocenę książki L.~~ (omówię)
~~Tylko ogólnie jej dla nauki rezultaty~~ (podniosłem)
~~rezultaty~~ —

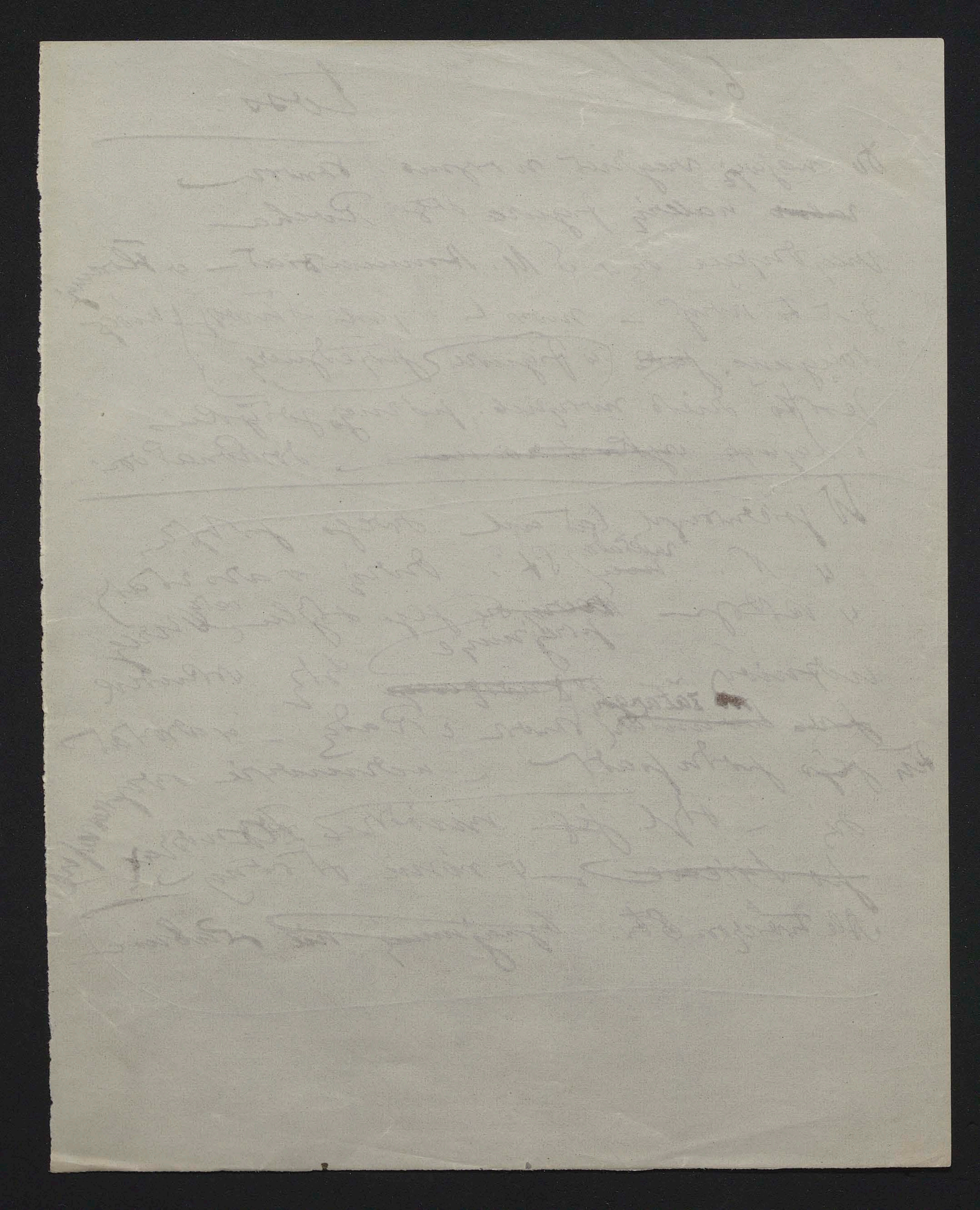
Podrobniej Stwosz osiedlając się
głównie w Frankonii i Siedmiogrodzie
a nie w Krakowie —

6. Stoss.

Do najwyż. arcydzieł rzeźby Stwosza należy figura Sgo Rocha znajdująca się w S. M. Annunziata — w Florencji. Jest to szczyt — może — jaki Stwosz mógł osiągnąć, w figurze pojedynczej jest to dzieło rzeźby pierwszego rzędu o najwyż. doskonałości.

W pierwszych latach swego pobytu w N. zakłada St. dużą warsztat, w którym przejmuje jego styl cały szereg uczniów. Gdy wskutek zatargu Stwosza z Radą — warsztat ten podupadł — uczniowie rozproszyli się — styl jego rozchodzi się w różne strony.

Ale twórczość Stw. bynajmniej nie słabnie.

Loserth(?) brak przejrzystego
dobitnego i szerszego obrazu —

kwestja miejsca urodzin obojętna.
może być Niemcem
list. polskości nie dowodzi
Hanuchna?
~~[illegible]~~ wyzna[nie]? świadomi z [illegible]
~~nie~~ nie daje rezultatów.

mało uwzględnia polskie badania
np. Sokołowski o zagadce naszej —
Pisze o [illegible] — [illegible]

Książka L. nie ~~jest~~ popularyzuje
~~nie~~ jest szkołe naukowa, dla fachowców
u nas przyczynia się [illegible] znajomości stanu.

~~[illegible]~~ Szeroko ujmuje wszystko
ale jest rezultat pomimo mało dokładny
to 1) pierwsza próba 2) materjał
6. mało opracowany

pisane b. treściwie i trochę sucho — choć ułożona książka b. porządnie, balast cytatów z lit. naukowej przesunięto do przypisków, które urosły do znacznych rozmiarów w końcu książki i zawierają wiele materyału

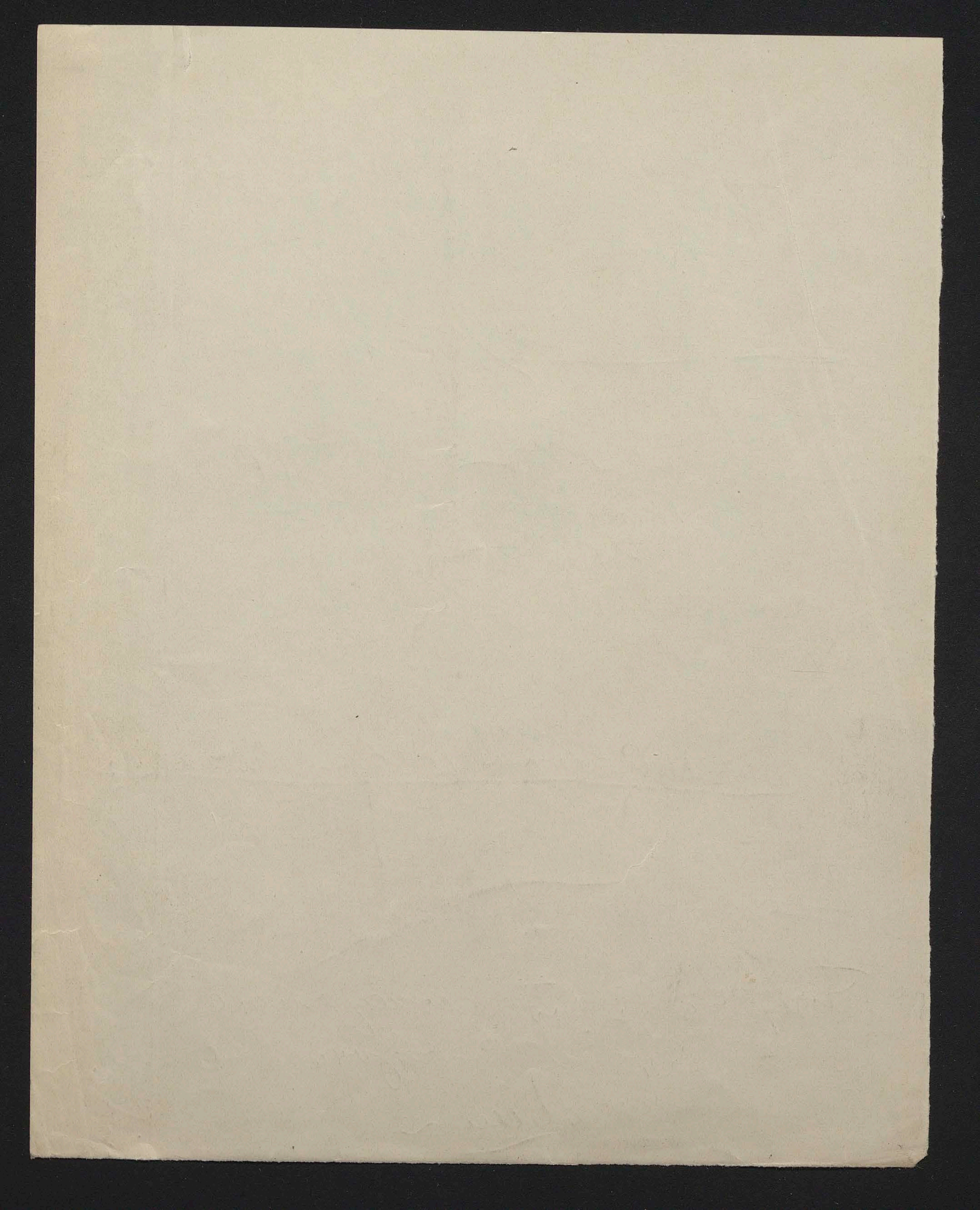
Lossnitzer

Szkoda, że nie podaje dokładniejszego przeglądu rozwoju Stwoszowskiej literat. jak rodzi bajki, jak się odbywała ewolucja pojęć —

~~Bo~~ ~~cóż jest~~ że w monografii kt. ma pretensye do gruntowności wyczerpującej - nie ma dokładniejszej Stwoszowskiej bibliografii — wprawdzie szukać tejże można w dziełach bibliograficznych ~ jednak tu byłaby pod ręką i mogłaby być uporządkowana lepiej i opatrzona uwagami oryentującemi — o wyczerpującą polską literaturę

Co do polskiej lit. to Lossnitzer wiadomie niewiele się w nią wgłębiał i nie mógł - przy ~~bardzo~~ powierzchownej znajomości języka. wydaje się

Drugi brak. : to nieznajomość dzieł w Spiżu, Bardjowie Lewoczy o Kr. dawn ~ / Hatrie w Kopenh nie!

Stariak rozwodzi się z J. P. Akt. Ks. cz.

53

argumenty: 1) autor dokumentu nigdzie ~~nie~~ podaje datę ukończenia budowy –

1) (dowód p. St. polega na przekręcaniu sofizmatami i interpretowaniu aktu (Consul. Crac. 430 fol 3. Ks.)

chyba dosyć jasno prawdy [illegible] zawsze przekonywający [illegible]

2) że nie można go brać z 1484 od G. Niemcem z N. lecz z Kr.

tylko wtedy gdyby [illegible], gdyby udowodnione, że przed 1496 nie był w N. —

3) [illegible], że „[illegible]", kt. rozum i robota po [illegible] dziesięcioletnia zależała na [illegible] —

W. St. mógł już przed 1477 być głośnym gwoli tego ~~[illegible]~~ (prawie) dla podniesienia wagi [illegible]

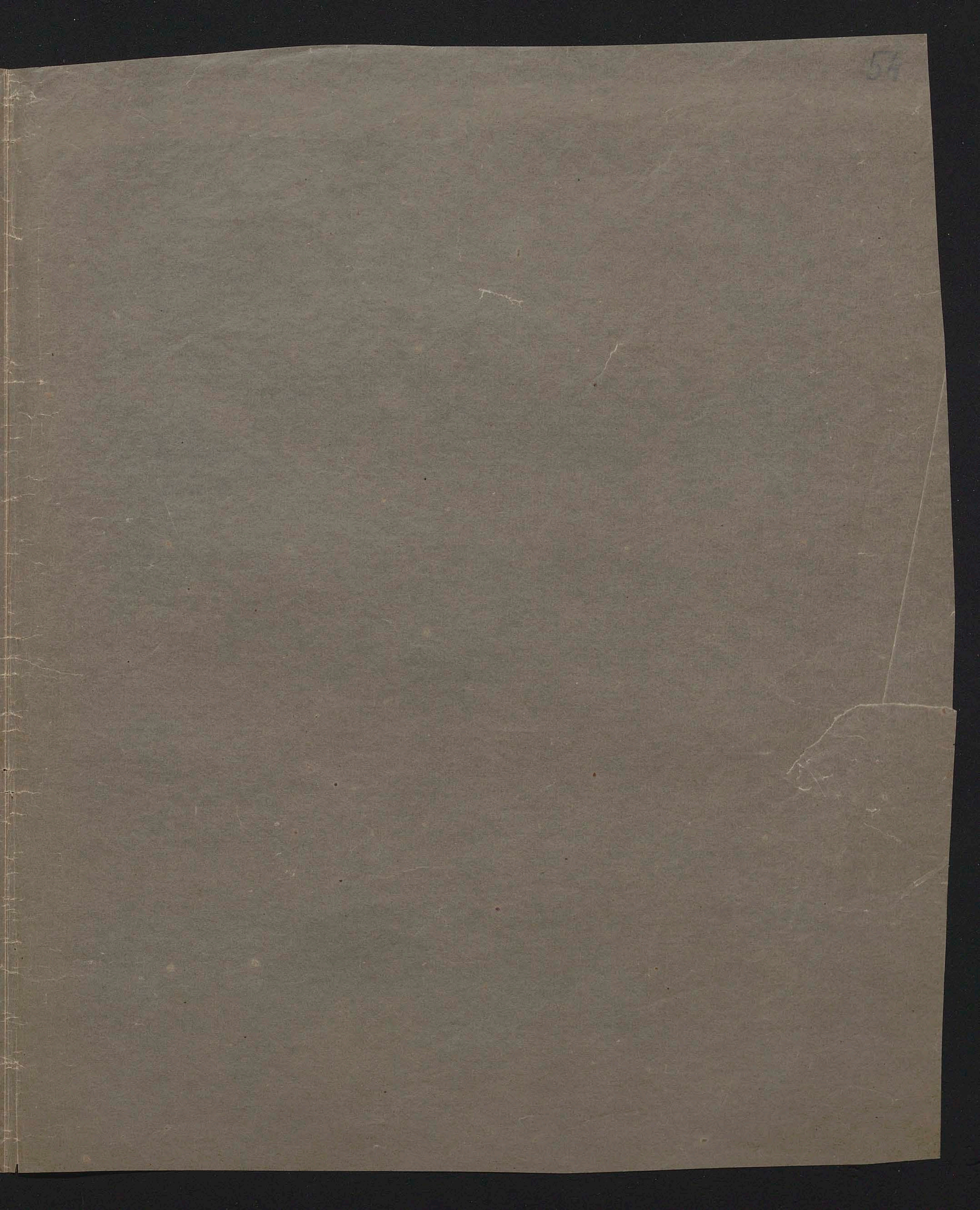
p. Stariak chce to brać najdosłowniej bez sensu — w takim razie można mówić!

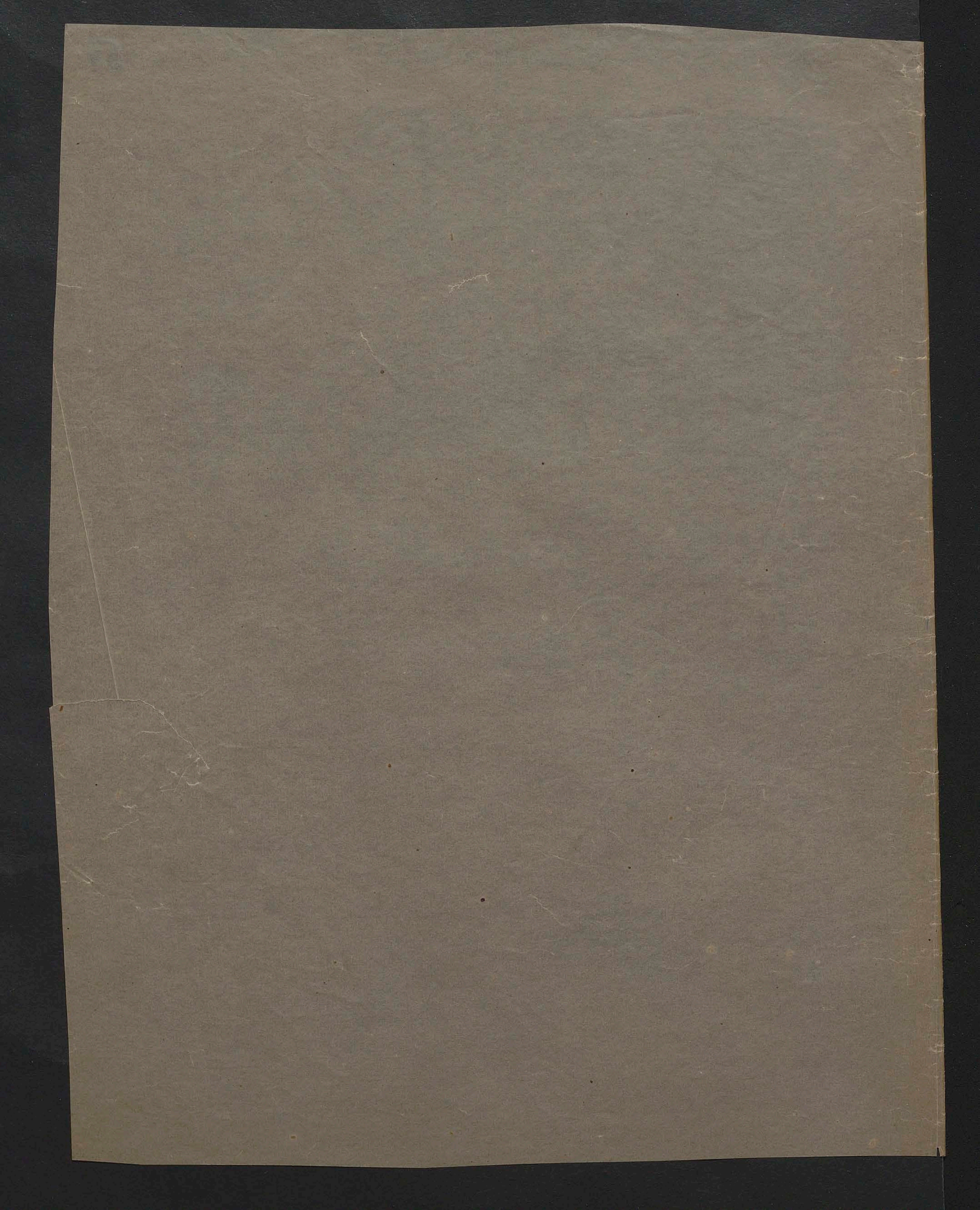
że nigdy to nie stało się prawdą.
dalsze argumenty jeszcze bardziej
pozbawione wszelkiego sensu
i tem więcej już poprzednio
powiedziane — unicestwione —

Sądzę, że ten jeden przykład chyba
wystarczy. Taiher.

[illegible] w nie [illegible] to
[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

p. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
(żadnego)

XV/4 i XVI/1 ćwierć wieku

Malarstwo i rzeźba [illegible]

[illegible]

grafika [illegible] malarstwo [illegible]

[illegible]

[illegible] XV a [illegible] XVI [illegible]

Jest to [illegible]

[illegible]

Jest to [illegible]

okres dla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
gdy [illegible] [illegible] się [illegible] dwa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gdy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] to [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
do [illegible] się [illegible] [illegible] do [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
z [illegible] [illegible], [illegible] z [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
w ten sposób, [illegible] od [illegible] potrzeby [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] zaznajomić [illegible] [illegible] wnikliwości
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sposób
[illegible] — [illegible] [illegible] powodzeniu badaniem
Badania w tym kierunku [illegible] dać mogę
[illegible] zagadnienia, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

posiada [illegible] rodzime [illegible] cechy

V

[illegible] z góry tej kwestji to jednak [illegible] że u nas [illegible] sztuki, [illegible] czasy bardzo [illegible] sztuki [illegible] XVII [illegible]

[illegible] patrzenia, [illegible] ciała [illegible] nowe formy [illegible] zmysłowości [illegible] ciała w [illegible] perspektywy [illegible] obrazu [illegible] świat.

[illegible] te [illegible] ten [illegible] z [illegible] wagon [illegible] formy, i każda [illegible]

[illegible]

[illegible] zbliżenie [illegible]

[illegible] jakie [illegible]

[illegible] jego

[illegible]

[illegible] w ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ blisko [illegible]wskiego
[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] XV [illegible]
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ krakowskie
[illegible]

X

[illegible] za ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ w r. 1491
[illegible] do [illegible] — 1533
w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] —
[illegible] [illegible] ~~[illegible] [illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] renesansu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sztuki nieznanej — [illegible] wspólnego dorobku
~~[illegible]~~ wrażeń — [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Gdy [illegible] [illegible] tak [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], że [illegible]
[illegible] epoki [illegible] jak [illegible]
[illegible] odrębnie
[illegible] pewne — zadanie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] oba [illegible]
z [illegible] charakterem danej epoki
z jej [illegible] i jej tendencji [illegible]
[illegible] [illegible] w [illegible] epoki
[illegible] [illegible] [illegible] specjalnie —
[illegible] pewnego — [illegible] [illegible]
[illegible] np. w danym wypadku [illegible]
[illegible] sztuki [illegible] — [illegible]
~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
to [illegible] [illegible] (dzieło sztuki
[illegible] [illegible] musi [illegible]
[illegible] indywidualnych [illegible] [illegible]
[illegible] właściwych ich [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — wyobraźni [illegible]
[illegible] [illegible], że każdy artysta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ tak jak każdy
[illegible] [illegible] — pewne [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] — i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] —

[illegible] z [illegible] pozdrowieniami!

Sama trzyma się ustalonego typu grobowca
królewskiego bez względu na odmienne urządzenie i otoczenie
tj. umieszczenie grobowca nie w otwartej nawie
lecz w nowej kaplicy między dwoma kolumnami.
nie użyje odmiennego rozwiązania zastosowanego
do ~~[illegible]~~ sytuacji, w ~~[illegible]~~ niej kamienny
grobowiec nie [illegible] ~~[illegible]~~ i posągiem
~~[illegible]~~ jeszcze przyszło na ~~to~~ którego [illegible]
[illegible] niższy wielkie ~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] typu grobowca
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – a dziś
Polska pierwsza ~~przyszła~~ [illegible] [illegible]
w grobowcu [illegible] – [illegible] wrócę w [illegible]
[illegible] w kaplicy Zygmuntowskiej
To wierne trzymanie się danego typu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gdy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]
z [illegible] [illegible] [illegible], nad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] —
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nie [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible]
[illegible], że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], nie [illegible] [illegible]
jak w poprzednich grobowcach – [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] w [illegible], [illegible] [illegible]
nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] w [illegible] —
Nowy [illegible] nie [illegible] [illegible] [illegible]
Pod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible]
na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

i różnice w gatunkach malowideł.
~~bladzi~~ bieda gipsu malarstwa
w malarstwie więcej zgnił i wyrazu —
więc tam, która w gipsie nie do trzyma
w malowidle więcej stoi i odrębność charakterystycznej
Jedna i ta sama materia daje idee wyraźną
z układu całości
charakterystyczną ~~wynikającą plastycznie~~ / odróżniającą
tonem leżącą albo w układzie i pojęciu
niekonwencjonalnej charakter do zrobienia
rzeźbiarza. (Tutaj nie leży lecz raczej
światło barwa, kształt)
Stoi w odrębności rzeźb — opowiadanie
Zadatek dla dzieła ~~do~~ ciężaru dla dzieła
dojrzałej nie układa się w lekkie nie wyrywa
ku krajom tła. Że tak wiele wymaga
przez ową tęsknotę w rzeźbie raczej o tym
ciężkości kształtu. Gadanie pojęcia w pojęciu
grzebania, i wiedzieć więcej grzebania
rzeźbiarza. Nie znam ani nie mam
wobec podziw dla maestrii przedstawienia
pl. ~~[illegible]~~ nie szyja nie ze dna rzeźbi
symbolizmu niemalowania po za ramami
~~[illegible]~~ Tłumaczy to rzeźba
i figury te więzi się z ~~pozy~~ postaci
jak taran, mogą ~~[illegible]~~ opierać ~~[illegible]~~ się i oczekiwać
a ich stóp. Tłumaczy rzeźbie technika
i sztuk. Wykonał postać z gotyckiej bliskości
Dopiero czym w uroczym zatoczeniu
ręki ~~[illegible]~~ i który ujawnia układ
w przedzie postaci odbija linię ~~[illegible]~~

Kapocz. s. 87

oczy [illegible] [illegible] —
albo przedstawić wzorowe [illegible] —
musiała się nawet dać nagi [illegible] —
[illegible] grania i tamtym [illegible]
[illegible] jednej prototypy — a ostatnie
[illegible] nam przez [illegible] · dzięki
koncepcja [illegible] się więc przerabiać
~~[illegible]~~ tradycyjnych [illegible] —
oczy [illegible] ~~[illegible]~~ gotowe jedne
i przody [illegible] od grob. od jego
jak tworzył Stanisław [illegible]
wśród ~~[illegible]~~ gotowe [illegible]
Stwosz w Krakowskim [illegible]
[illegible], i nie pozwolił na najmniejsze
~~[illegible]~~ — wyjątkowe postaci [illegible]
[illegible] kaplicy — manierystyczni
w [illegible] K. ze Swojego grobowca Fryderyka
~~[illegible] [illegible]~~ analogie —
dzieło [illegible] z Leyden ~~i [illegible]~~ wykonane
nad 1467-go
takiej wkrętowości —
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Leyden
[illegible] ku [illegible] — [illegible]
nie [illegible] wzorcowe [illegible]
może ~~[illegible]~~ być gotowe bez [illegible]
(jak w [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible])
[illegible] — a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] się [illegible]
co [illegible] — jeśli [illegible] że
[illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] się
[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]

Obrazki — różnica stylu [illegible] a [illegible] w [illegible] — uproszczenie spokojnym [illegible] [illegible] — oddzielność stylu od postaci na planie pierwszym. [illegible] [illegible] [illegible] postaci

Kolory i [illegible] [illegible] postaci jako [illegible] w stosunku do (tła [illegible] przyrody ~ [illegible] pełni [illegible] wyraża pełni ekspresji i siły ~

[illegible] [illegible] głowy (ciała i stroju —

[illegible] charakterystyczna [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

[illegible] II. [illegible] [illegible] ?!

niemożliwe —

[illegible] z r. 1503 [illegible] [illegible] [illegible]

—

[illegible] —

Tymczasem [illegible] o epokę [illegible]
[illegible] pod uwagę, że (indywidualnie [illegible] przez)
nie było prawie wyrobione, że nie było [illegible]
[illegible] [illegible] by każdy wyróżniał
się odrębny [illegible] [illegible]
by trzeba było już osobno
[illegible] [illegible] [illegible]
górowała w tendencji wyrazu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
epoki niż danej epoki
naśladownictwo rozpowszechnione [illegible]
[illegible] [illegible] że aż [illegible]
[illegible] i uważane było [illegible]
przez plastyków [illegible]
naśladownictwo dobrze [illegible]
było nawet [illegible] i [illegible]
godne [illegible] i także [illegible]
przyznano by żadnej wartości.
W owe dwa wieki odgrywało
rolę przedewszystkiem [illegible] dobroci
[illegible] solidność [illegible] znamię
rzetelności względem materyału
Technicznej i materyalnej strony
[illegible] kontrolowano przy odbiorze
i jeśli wygrane były znane i uznane warsztaty
artystyczne, to niemniej one przedewszystkiem
[illegible], nie tyle
[illegible] zastrzegał podrabianie
i naśladownictwo, lecz znakiem swoim [illegible] gwarancję
dobroci materyału i solidności wykonania.
Z brakiem poczucia osobowości [illegible] [illegible]
[illegible] wyrażało – to, że dwa wieki
[illegible] tylko [illegible] nawet [illegible] w XV w.

[illegible] [illegible] niezwykłemi [illegible] wszystko
ostatnie były nie znając innego jako małe
warsztatu [illegible] formy.
Bo to co potem musimy mieć w pamięci,
że [illegible] wszystko [illegible] artysta
nie pracuje sam, nie wykonuje własnoręcznie
całego dzieła – jest twórcą – lecz dużo na-
dale warsztatu, na uczniów i [illegible]
wszystkiego do pomocy – [illegible] wielu [illegible]
robót przez nich samodzielnie. Wszystkie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] przygotowawcza część pracy była
ukończona przez [illegible] – lecz nie
odnosi się to do samego wykonania. –
Przez samych uczniów mógł
pozostawić ostateczne wykonanie
dając im [illegible] szkice – ale nigdy
[illegible] jak [illegible] z ich [illegible]
To było trudno [illegible] [illegible] obrazów [illegible]
przez ukończonego mistrza [illegible] jego
współpracowników –
Przy tym także [illegible] skomplikowanych
[illegible], bo tysiące [illegible] [illegible]
[illegible] przygotowanie [illegible] do
[illegible] niejako [illegible] z pod danego
warsztatu. [illegible] kondycję [illegible]
[illegible] się, co dalszemi [illegible]
przypisać należy.
W samej [illegible] przez [illegible]
[illegible] z jego [illegible] napotkamy
z tych [illegible] nie [illegible] trudno
~~Przedtem mamy [illegible] dzieł [illegible]~~
Jeśli chodzi o nasz [illegible] to mamy zaledwie
kilka dzieł pewnych, [illegible] [illegible] XV/XVI
[illegible] [illegible] [illegible]

dalej wszelkie źródła historyczne archiwalne przynoszą nam bardzo niewiele wiadomości ~~[illegible]~~ tej a raczej prawie żadnych przydatnych wśród samego dokumentów dotyczących tej dziedziny [illegible] zachowało się z owej epoki stosunkowo bardzo niewiele zwłaszcza [illegible] z ~~tej~~ [illegible] to co dziś oglądamy to są jako ~~bardzo~~ drobne okruchy z bardzo [illegible] niezwykłej produkcji dawnej — że przepadło zapewne wiele dzieł [illegible] jak to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Z nastaniem nowej [illegible] [illegible] [illegible] dzieł — [illegible] epok [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] jak się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obrazów [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] i to co [illegible], [illegible] zaledwo [illegible] dawnej bogatej [illegible]. Przypominamy to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ 22 [illegible] [illegible] Szczecin ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] witrażowe barwne, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] itd. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

Z [illegible] zapisek znamy całe [illegible]
zawartość [illegible] wielkiej [illegible] [illegible]
w ich [illegible] i po [illegible] [illegible]
Jasne [illegible] jest [illegible] i [illegible]
[illegible] obraz [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] jest [illegible] [illegible] [illegible]
z [illegible] fragmentów [illegible]
o całości [illegible] [illegible]
obraz [illegible] [illegible]
[illegible] nie o [illegible] może [illegible]
[illegible]
Wziąwszy pod uwagę [illegible] [illegible]
dojść musimy do wniosku, że [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] jest [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
wykonaniem, tem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
o [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] obraz [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] na [illegible] [illegible] [illegible]
o całości, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
z [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] do obrazu
[illegible] [illegible] będą [illegible] do [illegible]
[illegible] obrazu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

„Wartość naukowa badania polega nietylko na tem, co ona bezpośr. daje jako rezultat do kt. dochodzi, ale i na tem, do czego przyczynia się, co wywołuje i budzi” (M. S.) Ostatnie zadanie wykładów uniwersyteckich [illegible] podawać [illegible] gotowe rezultaty, lecz pobudzać myśl, spostrzeżenia, umożliwiać [illegible] pracy [illegible] nauczycieli [illegible] z tego zadania wykładów [illegible] jako cel [illegible] wykładów wspólne [illegible] [illegible] badanie epoki obranej Patrzyć [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obrany [illegible] [illegible] charakter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] i [illegible] wyciągnąć do pomocy wszelką [illegible] [illegible] [illegible] przedmiotu [illegible] [illegible] [illegible] literatury przedmiotu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] epoki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] jego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] precyzowanie na [illegible] [illegible] doprowadzi do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pracy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obrazu [illegible]

że cały swój [illegible] dzieł
nie jest najmniejsza [illegible] —
że mają one jego [illegible] — [illegible] chaos
w wyobrażeniu go sobie jako artystę
tłum [illegible] skłonny do przypisywania
nie swojej dzieł [illegible]
[illegible] sposób [illegible]
artysty [illegible], [illegible]
[illegible], którzy przebierają się [illegible]
indywidualności wybitnej nie mają
jak kameleon w [illegible] to innej przybierając
[illegible] ani [illegible]
[illegible] sposobu — [illegible]
[illegible] dzieło [illegible], wybitne
[illegible] w duchu [illegible]
[illegible] w duchu [illegible], [illegible]
[illegible] artystę [illegible]
[illegible] jego [illegible]
[illegible] że [illegible]
artysta [illegible] sposób [illegible] się
przedewszystkiem [illegible]
[illegible] indywidualności
[illegible] odgadnięty przez [illegible]
[illegible] charakter epoki
[illegible]
[illegible] jej
artystycznych objawów

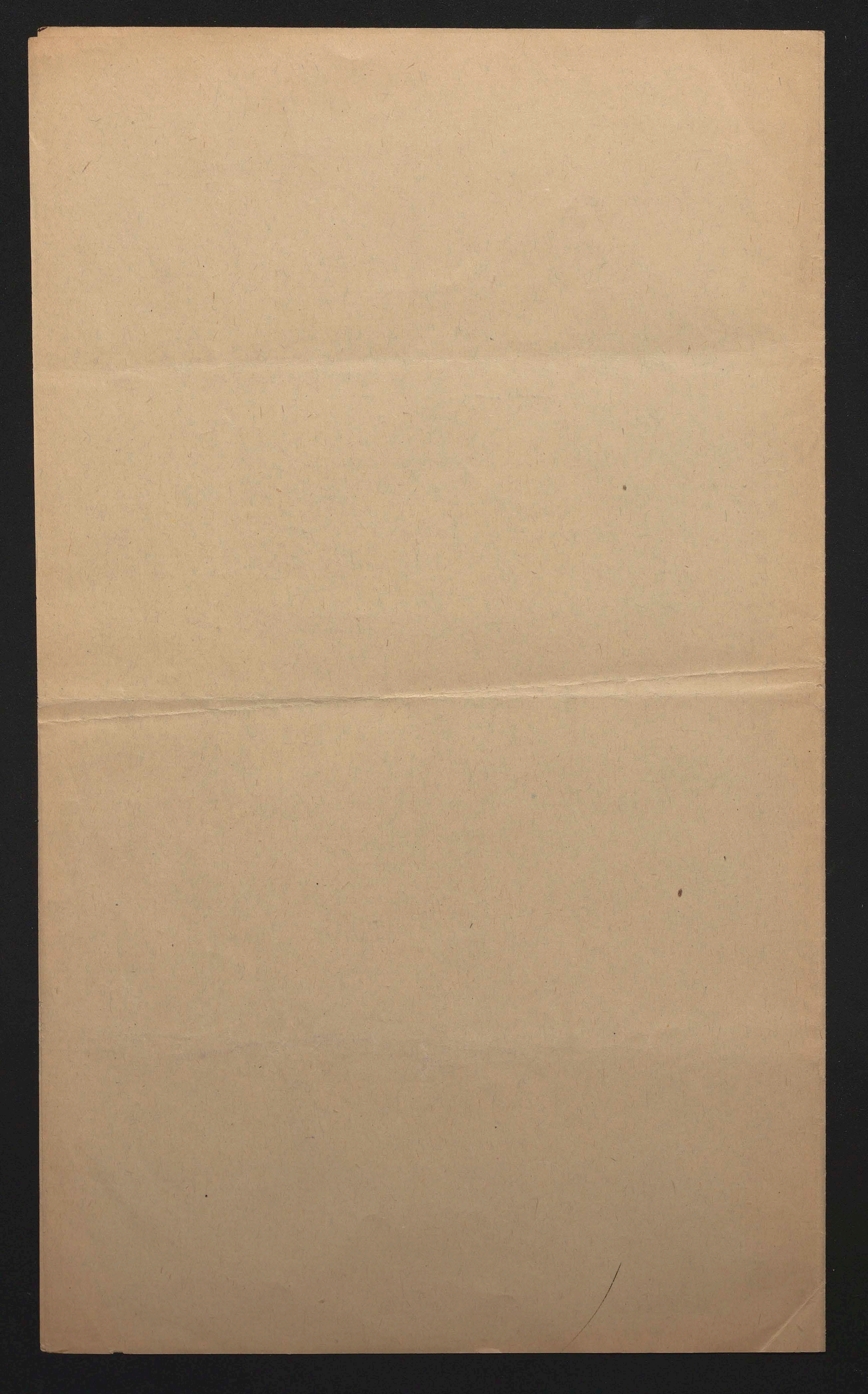
[illegible]

Zarówno jako [illegible] przedstawienie [illegible]
[illegible]
[illegible] Matejko [illegible]
metodą badania [illegible]
[illegible] analiza [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

i krytyczny ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] byłem [illegible]
z [illegible] [illegible], z wyjątkiem [illegible]
[illegible] sztuki i krytykiem ~~[illegible]~~ literatury
przedmiotów [illegible] się z

~~[illegible]~~ Okruchy –
mieszanie [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] –
~~Beethovenowi~~ [illegible] architektury –
Nie było historyków sztuki!
Że pojawił się u nas także Vasari –
żaden artysta nie ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
Ghiberti – Karel van Mander
Norymberga – Neudörffer pisarz [illegible]

Oratoria artisticum –
[illegible] ~~[illegible]~~ amatora [illegible]
metoda nieznana [illegible] | [illegible] znane naszej |
ale nie o biografii artysty [illegible]
Lecz o poznaniu i ocenianiu [illegible] –
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Stwosz czy Stos.

[illegible] [illegible] jest [illegible] [illegible] [illegible] bez nawet [illegible] jego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] u nas [illegible] Stwosza [illegible] Prof. Dr Jan Ptaśnik, a [illegible] Prof. Dr Dettloff [illegible] [illegible] jako Stwosz. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Stwosza [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~

[illegible] EIT STVOS [illegible]

ligatura ~~[illegible]~~ E M [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Na kilku dziełach swoich [illegible]
tylko sygnaturę monogramem i tu również
większy imieniem i nazwiskiem — ~~[illegible]~~ Veit
Rzeźby [illegible] pojęcia jako [illegible]
wyrzeźbiony dalej tworzy F. S. —
Otóż dziś nawet ~~[illegible]~~ pisownię
zawsze [illegible] (którą wyjątkowo [illegible]
[illegible] [illegible] jako [illegible]
bowiem. [illegible] się i [illegible], że [illegible] nie
~~[illegible]~~ nie miał [illegible]
pisowni [illegible] ~~[illegible]~~. Otóż [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] 1.1503
~~pisze~~ pisze się Veit Stos (w [illegible] (J. Lorentza (nr. 53) [illegible])
~~[illegible]~~ 1503 (L 83)

ze jeszcze Veyt Stoß —
w tymże roku podpisuje się na [illegible]
jako Veyt Stoß (L. 85) a także
[illegible] sam, [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
go Veit Stöss (L 7) [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
(Fotograf. [illegible] w [illegible] [illegible] XIII)
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
Feÿt Stwoß. [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] (L. 13)
~~[illegible]~~ [illegible] Veit Stoß!

~~[illegible]~~
[illegible] zapisywano ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] w aktach miejskich?

Veit (L [illegible])
Veyt (L [illegible])
Veÿt (L [illegible])

Okaz patologiczny fenomen ciekawy dla psychologii [illegible] Namiętności

Niemieccy [illegible] (nie [illegible])

[illegible] [illegible] Niemców —

" " nawet polscy Akademicy

W ~~publikacji~~ krakowskiej [illegible] do dziejów ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ (1300–1500) ~~[illegible]~~ XII. 1917 ~~[illegible]~~ Prof. Dr. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] Stwosz — nazwisko Stosz z [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] z [illegible] [illegible] 60 St. [illegible] tom XIII z 1911 r.

K. Dr. Dettloff [illegible] publikację Prof. [illegible] w Kraj. Czas. z 1918 nr 180 [illegible] pisownię Stoss (w brzmieniu polskim jak "Stosz") [illegible] w ten sposób. — —

W liście [illegible] Dr. [illegible] [illegible] pisownię Stosz — Argumentacja [illegible] [illegible] za [illegible] [illegible] pisze [illegible] Stosz

wzorów EIT STVOS

1) list z r. 1506 Feyt Stwoß   Stoß (83)

2) list z r. 1505 Veyt Stoß (podpis?)   Stoss (53)

~~[illegible]~~ 1525 veit Stoß

~~[illegible] 1506 feyt Stoß [illegible]~~

Stoeß

[illegible] F S   FE (1499)   Stoes

Vitus ~~Stoss~~ Snicer   ~~veyt~~ ~~Feytt~~ vaeit Stoss

Veit   Veytt   Stoß

veit Stoß [illegible] 1526   Veit   Stoß

Wachrung Werk – [illegible] [illegible] [illegible] –
[illegible] [illegible] —

[illegible] drak spojrzany z [illegible] w [illegible]

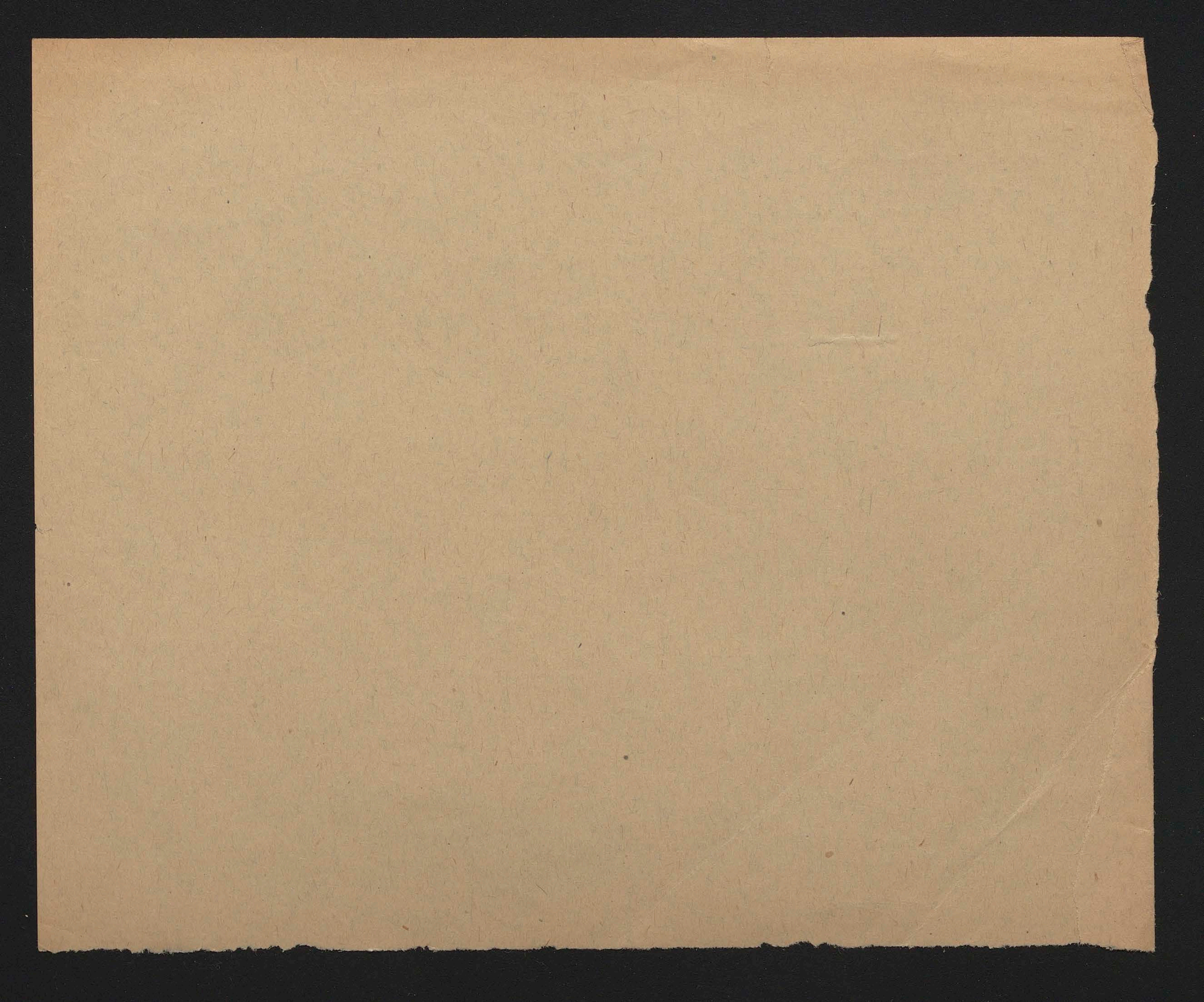
~~do [illegible]~~ (magazer [illegible], ~~[illegible]~~ der schifezer

[illegible])

meyser Haus der sniozer, Haus [illegible]

[illegible] (Seib der snyozer

[illegible]

67

1450 – 1530.

IIa epoka wielkiego rozkwitu plastyki niemieckiej.

~~[illegible]~~

! Francyi !

Rozwój samodzielny bez wpływu Włoch.

W stosunku do Iszej ep. – widoczny: pewien zanik zmysłu do wielkiej monumentalnej formy – zupełny brak łączności z architekturą.

Większy naturalizm, usiłowanie wierniejszego oddania natury, kt. nie dochodzi jednak do poważnego studyum ciała ludzkiego – lecz pochłonięte jest na stronie szatą, kt. traktuje samodzielnie i z szczeg. upodobaniem.

W plastyce tej dużo werwy, uczucia, wyrazu na niedolę, i ból – choć nie w najsilniejszych akcentach. –

O ile odzwierciedla się w tej sztuce obraz współcz. społeczeństwa?

Snycerstwo.

~~Na Północy rozwija się dość później~~ ubóstwo marmuru a bogactwa składów materjału

We Włoszech ~~z powodu~~ ubóstwa lasów, mało jednak
dochodzi do rozwoju i szybko zanika ale ~~jest~~
Rozwój plastyki drzewnej ma miejsce
w Lombardji, Pizie i Sienie (już w trecentie)
„Upodobanie do malowniczej półplastyki
które ogarnia całe Quattrocc. – zapaliło się
do tej plastyki drzewnej – Specjalne
~~upodobanie~~ zamiłowanie do snycerstwa, wola
przypisuje się zwykle rasie germańskiej
i mniema, że namiętne wgłębianie
się w drewno jest przywilejem mieszkańca północy
pochylonego w ~~[illegible]~~ małej izbie nad
grubym klocem drewna, i żmudnie
~~wykonującego~~ (rzeżącego? (schnitzeln)
a jednak i sztuka owego ~~tego~~
~~pl.~~ materjału odkryła tajemnice

Schubring Plastik Sienas im XV. str. 9.

W Wasarim jest wiadomość

że Jacopo della Quercia zrobił

z nadw. Faramonią dwa reliefy

w drzewie lipowem —

Ulubionym tematem tej plastyki

były zwiastowania w drzew. figurach

np. Giov. Turini. Bliskiem figury

drzewne Siena Santuccio di S. Galgano.

(Schubring. str. 36) —

W Kollegiacie S. Gimignano —

najpiękniejsza pos. Sta Katarzyna Alexandr.

w Sienie Katedra. — przez Neroccia.

[illegible].

olbrzymia większość rzeźb tej epoki
polichromowana i złocona —
bezpośr. związana z obrazami
w ołtarzach szafiastych —
więc ~~brak samodzielności~~ duch prze-
ciwny rzeźbie posągowej —
Dwie wielkie grupy: (Południem z Francją
i znacznie bogatsza północniem. z Niederlandami.

70

o Płyta grobowcowa katedry gnieźnieńskiej przypisana przez ks. [illegible] Witowi Stwoszowi, i mająca według niego przedstawiać arcyb. Gruszczyńskiego jest według L. dziełem Hansa Branda i wyobraża św. Wojciecha.

~~Jest to więc przedstawienie~~

Kwestja ta jest już przedmiotem od dawna ~~dłuższego~~ sporu w nauce.

Najpierw co do autorstwa Stwosza, to pierwszy Kohte: Verzeichnis d. Kunstdenkmäler d. Provinz Posen 6. IV. 1897. wyraził przekonanie, że jest to dzieło wybitnego ~~artysty~~ współcz. Stwoszowi ale nie Stwosza.

F. K. w [illegible] o W. St. niezgodził się ~~również na podstawie analizy porównującej styl i technikę tego grobowca z innymi grobowcami krakowskimi~~

Na sąd prof. S. co do autorstwa Stwosza; ~~wyraził przypuszczenie, że jak również co do~~ ~~osoby na płycie pochowanej~~

Praca Ks. przedstawiona ~~przez~~

Na posiedzeniu Komisyi, ~~na której~~

~~praca p. Łobzy czytana~~ ~~Ks. przedstawi~~

~~wywołała [illegible] polemikę u~~

~~strony~~ p. Teodora Ziemięckiego.

między tezy H. Branda co do [illegible]

Loos – obecnie uzasadnił.

Również co do konwersyi czyto [illegible] wypadku

czy Gorzewiński – ~~zdania~~ Teodor

Ziemięcki ~~[illegible]~~ z prof. [illegible]

~~[illegible]~~ w powiedz. [illegible] [illegible]

temu przedmiotowi – że to w [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] to zdanie [illegible]

Loos – w tej książce –

Prof. S. sam ~~[illegible]~~ rezultatów nie

ogłaszał za zupełnie stanowcze –

gdy zaś [illegible] podaje argumenty ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ | ~~[illegible]~~

~~[illegible] pod [illegible]~~ ~~[illegible]~~

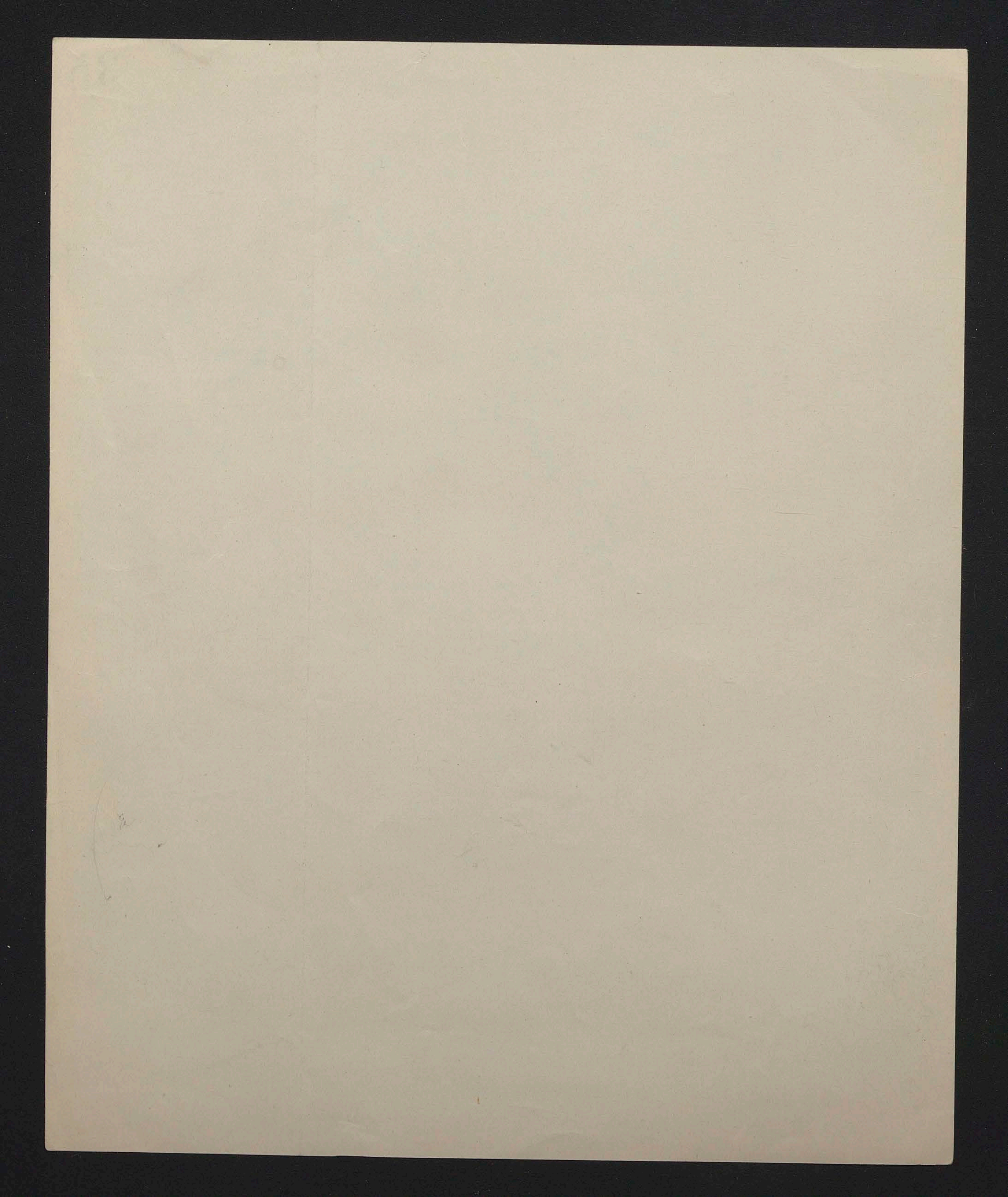
[illegible] . [illegible] [illegible] polskiej.

71

By móc podziwiać co jest sztuką w nie
i pokazać — trzeba udowodnić
trzeba zaanalizować typ pewnego dzieła
wyczuć jego styl — określić go
— przez porównanie ze stylem
innych artystów —

(Nawet przy dziełach które uchodzą
za pewne — banalne — gdy dzieło
[illegible] czasem zbiorowe
przy
oraz (ostatni) Malczewski) —

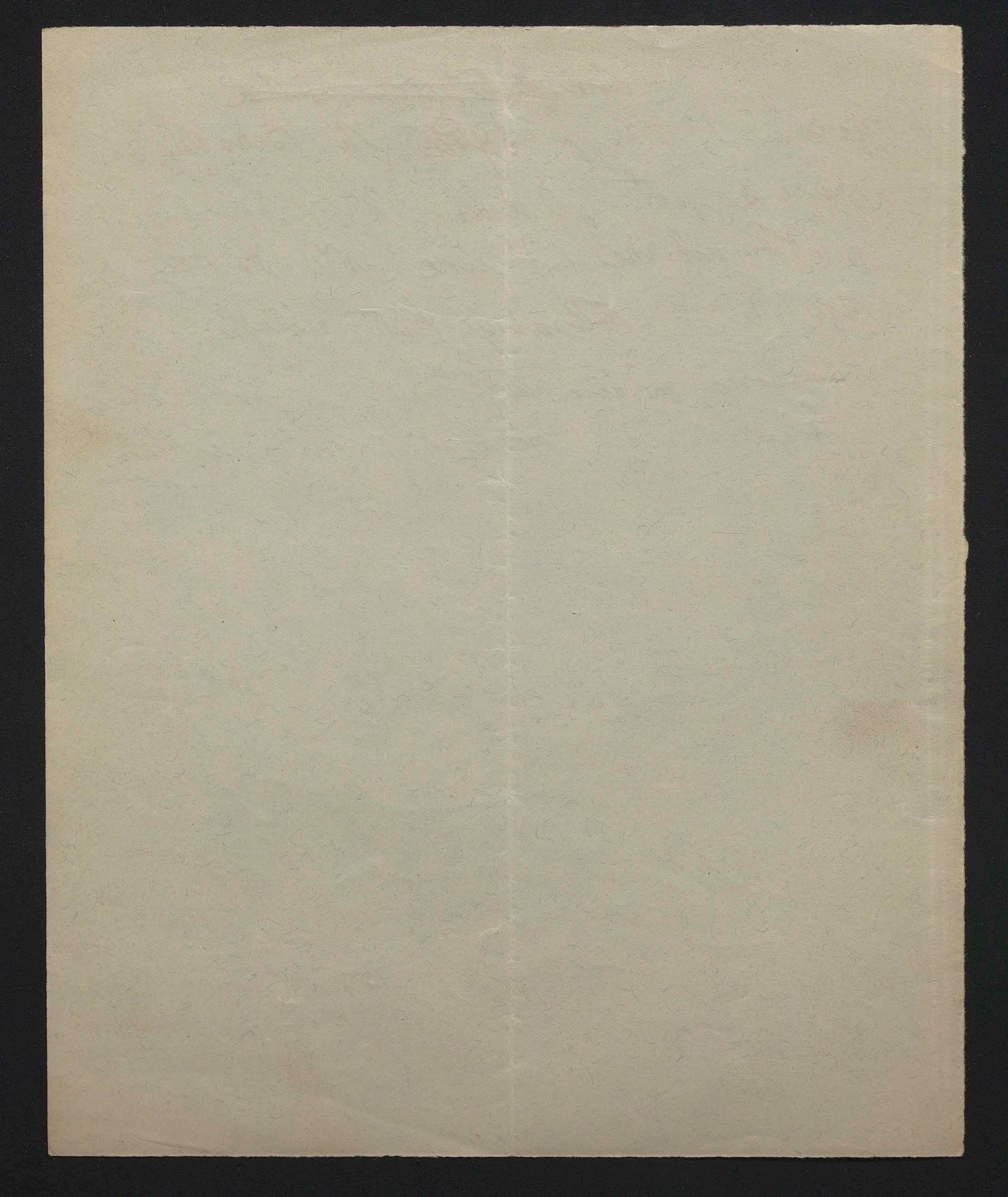
co jest w nim także szczególnie
indywidualnego — co jest dziełem
wyjątkowej indywidualności, odrębności?

~~Kom. hist. sztuki Ak.~~

W styczniu 1893. przesłał Sz. Bersohn z Warsz. pracę swą p.t. „O domu Wita Stwosza w Norymberdze" i figurę N.P. do tego domu. Ak. Um. ~~K~~Komisyi hist. sztuki –

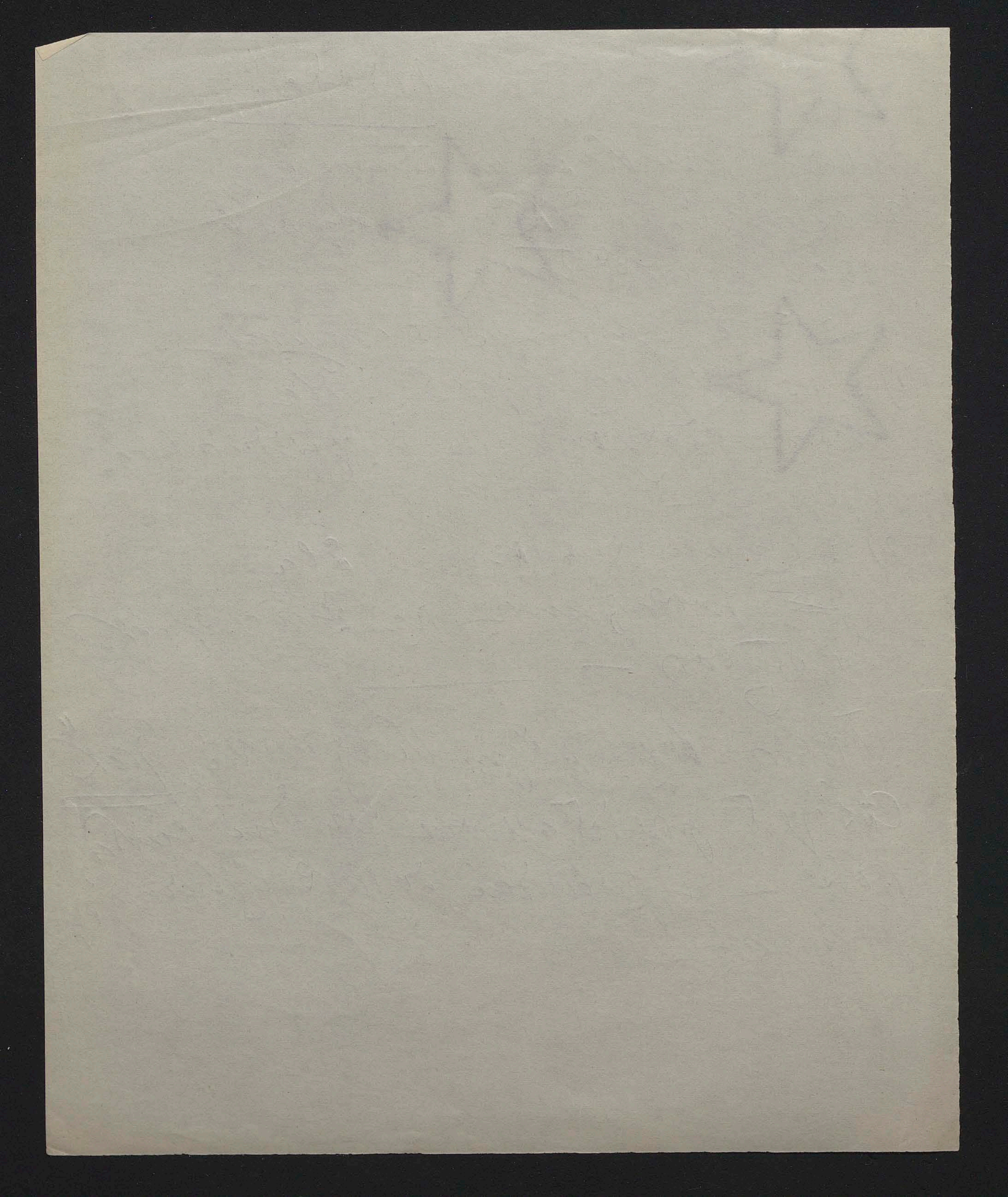
Uchwalono zwrócić autorowi pracę – jako obejmującą więcej uczonych niemieckich.

Metoda!

Należy przy każdym temacie –
zaanalizować dokładnie sposób
ujęcia i przedstawienia –
i zestawić i porównać z innymi –
1/ z współczesną epoką – dla
scharakteryzowania indywidualnego
ujęcia –
2) z innemi epokami dla
~~po~~ pokazania różnic epok
i stylów –

Trzeba dążyć w tym kierunku „jak"
~~Co~~ jest przedstawione budzić cieka-
wość – i pobudzać do jak najliczniejszych
porównań –

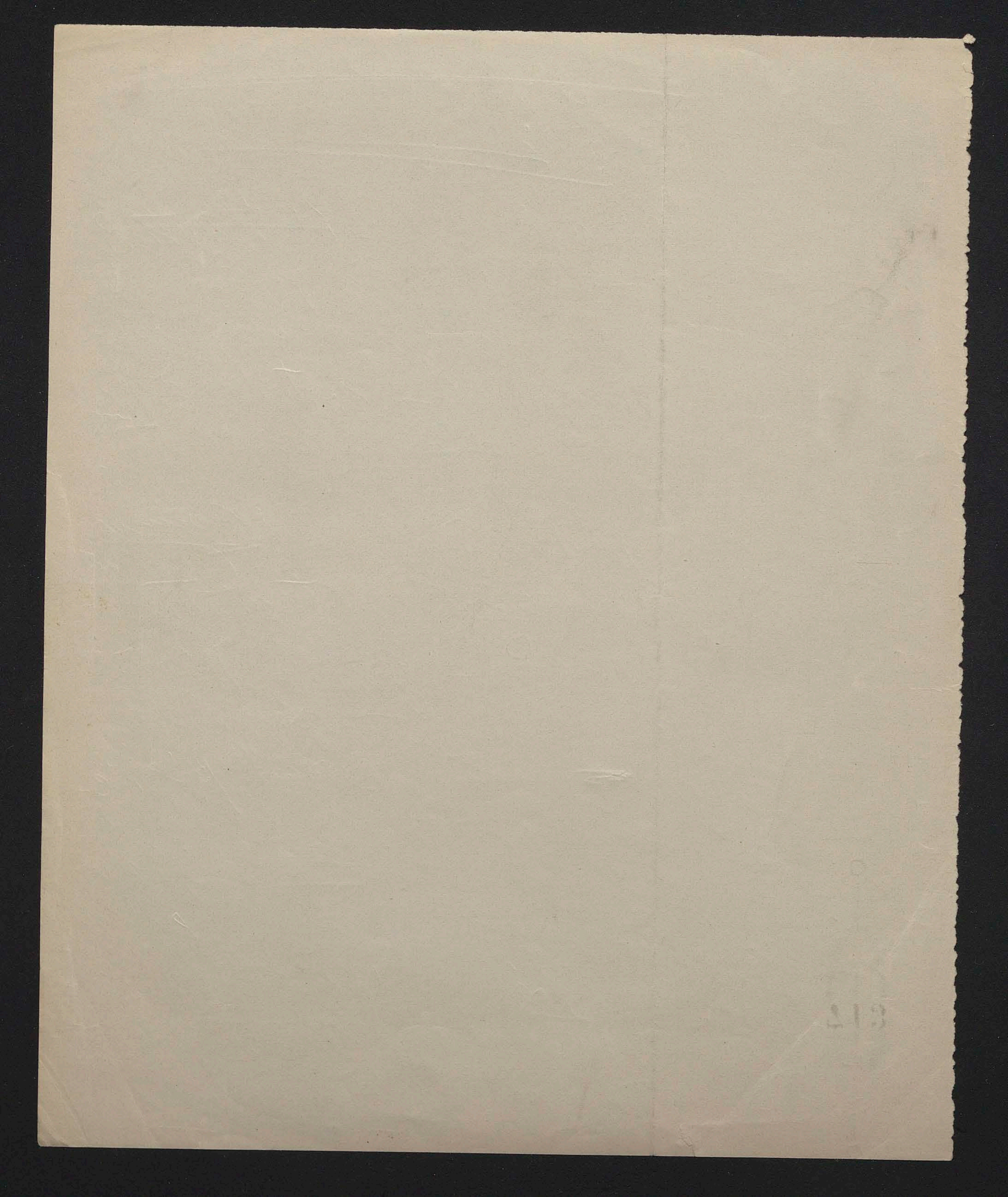
~~Wierzę [illegible] jak [illegible] [illegible]~~

~~wiek jedności [illegible]~~

Niezaprzeczenie i z ~~[illegible]~~ wyrobów ~~[illegible]~~ że ~~może~~ [illegible] patrzący gdzieś ~~np. hist. [illegible]~~ i pragnąc jak najwięcej sławy dla sztuki swego narodu — i może to pragnienie spotykać we jednostronnie (i ~~[illegible]~~ ~~się~~) ocenianie wartości tej sztuki — jeśliby jednak to uczucie do przesadzania ~~[illegible]~~ [illegible] aż zaślepienie nieudolności do oględzenia utwarzania — ~~takie~~ wielkości obcej szkoły o ile porównanie z własną sztuką wchodzi w grę tedy nic [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]

Brillot?

ale do jakiejże ślepoty to uczucie p[illegible] do [illegible]

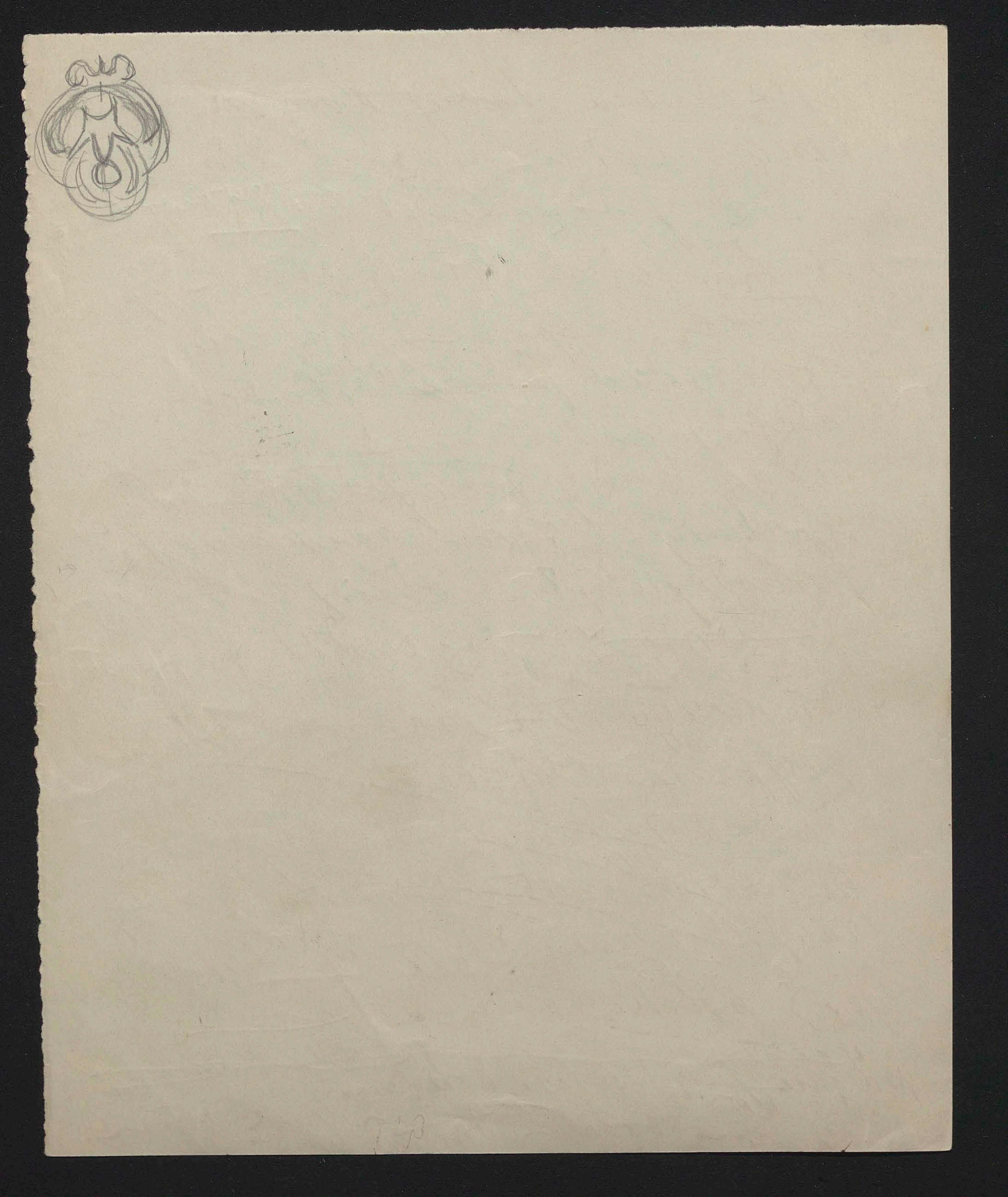

8 76

gruntownego dzieła w danym zakresie

i jeśli nie ma ~~takiej książki~~, to ~~trzeba~~ będzie mojej i długo jeszcze na nią poczekać — ~~teraz~~ nie bez pożytku będzie tymczasem ~~dotąd~~ dorywczej pracy od tejże, mającej na celu nie rozstrzygnięcie ~~pewne~~ ostatecznie całego zagadnienia, ale przynajmniej ~~dać~~ ~~przegląd~~ ~~teraz~~ zestawić ~~sprawy~~ badań dotychczasowych i zrobić rachunek prawdopodobieństwa obu możliwych ~~pociągających~~ wypowiedzianych poglądów (~~wyp. stan~~ czy przypuść—

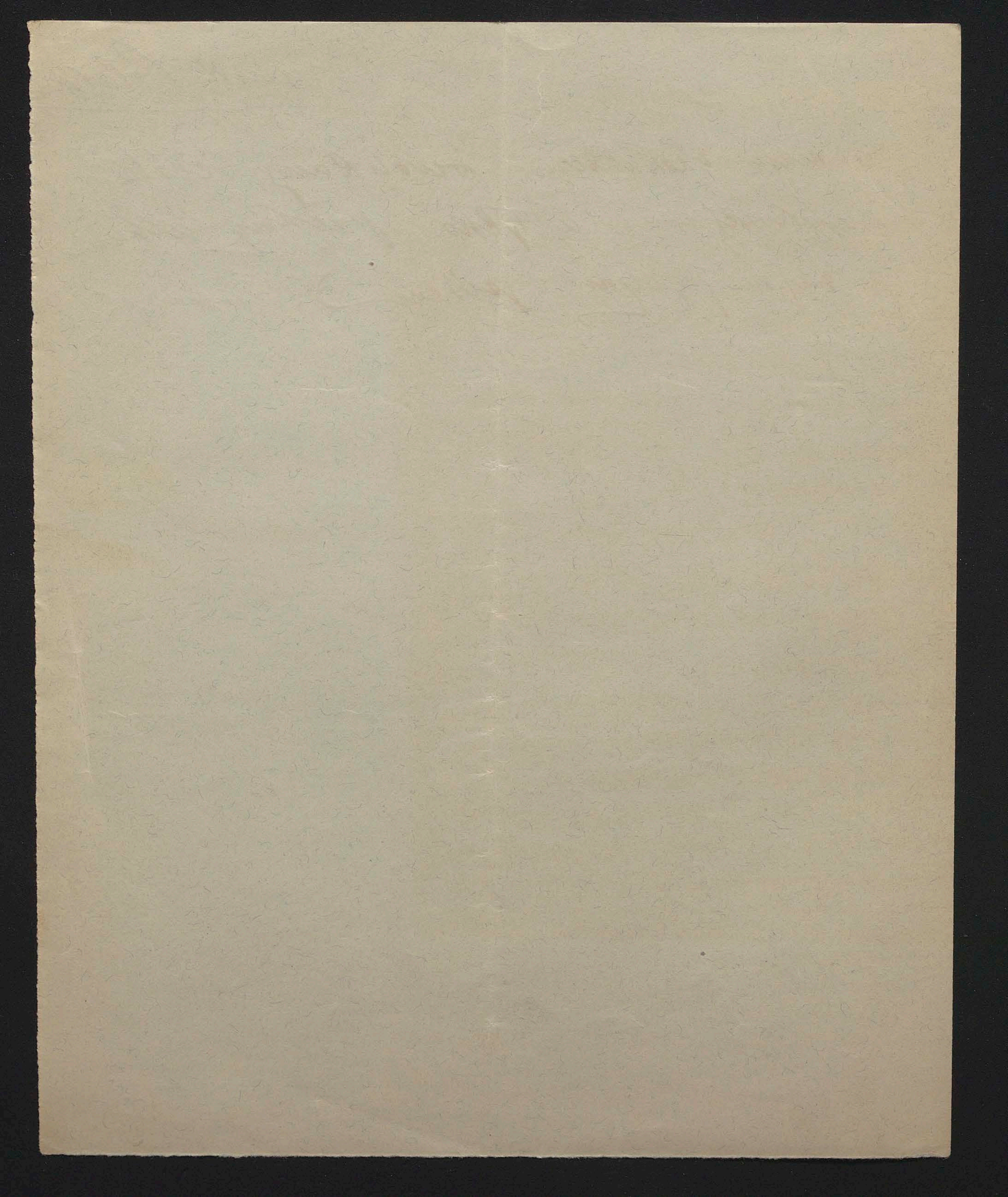
~~Jądro~~ Jądro kwestii, ~~tak~~ skrzyżowanych o tym jakie ona ostatnio przybrała oświetlenie stanowi zagadnienie — czy cała kultura art. i nauka, której zabytki z czasu XV/w. i XVI/w. posiadamy, jest 2) tak polska, rodzima ~~jeśli nie~~ ~~w całości to choć w części większej~~ jak chce p. Br. i jego zdaniem —
1) czy ~~też~~ niemiecka — jak nasi ~~uczeni~~ dorad. wszyscy prawie

Pomniki Krakowa

nie mają charakteru publikacyi ściśle naukowej — a tylko pięknego albumu z zajmującym opisem ~~pomników~~ ~~zab~~.

Mimo 8. tomów Sprawozdań , ~~Prace~~ ~~prac~~ 40 letniego istnienia Komisyi wiele wybitnych pomników nie[illegible]tych

Joachim von Sandrart, norym-
berczyk,
L'Academia Todesca .... oder
Teutsche Akademie der edlen
Bau Bild und Mahlerey=Künste
Nürnberg 1675.–
przedrukowuje całe ustępy
z Neudörffera – nic do niej nie
~~(rzetelnie pisze)~~ biografję Stwosza.

Neudörffer * 1497. + 1563.

(Gulden, Sandrart) XVIII w.

Nürnbergisches Zion, d. i. wahrhafte Beschreibung aller Kirchen u. Schulen in u. ausserhalb der Reichstadt Nürnberg nor. 1733.
~~i inne tego rodzaju topografie~~

Andreas Würffel o Wicie norymb. 1766

Christoph Gotlieb Murr. Beschreibung vornehmsten Merkwürdigkeiten in d. R. Stadt Nürnberg 1778.

Doppelmayr. Historische Nachricht von den Nürnberger Mathematicis und Künstlern. Nürnberg 1730.–

Schad. Veit Stoss. Ein berühmter Bildhauer Kupferstecher u Maler aus Cracau geboren 1447 † 1521. Nürnberg 1793

Kościoły Krakowskie. Opisanie 1603.

Pruszcz Kleynoty.

X. A. Makowski. S. J. Kwiat etc. albo życie Barbary Langi. z r. 1655 wiadomość o puszce i pergaminie z aktem erekcyjnym W. Ołtarza.

79

Neudörffer [illegible] dopisów mówi o tym Th. Hampe wydawca Nürnberger Ratsverlässe über Kunst u. Künstler 1474–1618. Quellenschriften für Kunstgeschichte u. Kunsttechnik Neue Folge Bd. 11. Wien 1904.

Johann Neudörfer. (Schreib und Rechenmeister zu Nürnberg) Nachrichten von Künstlern u. Werkleuten daselbst aus dem Jahre 1547

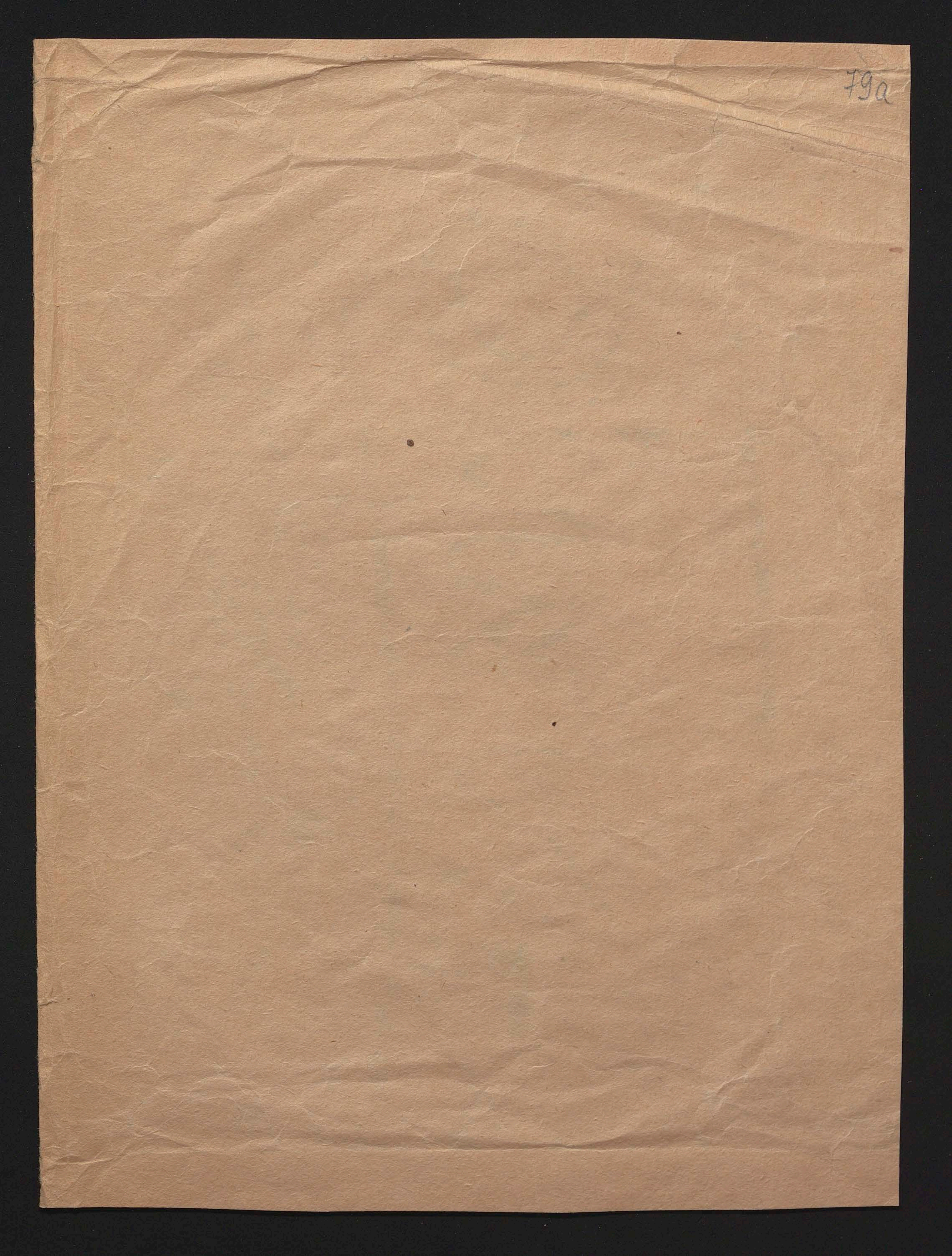
4/ wyd. Lochner. Quellenschriften zur Kunstgeschichte X. Wien 1875

[illegible] z komentarzem

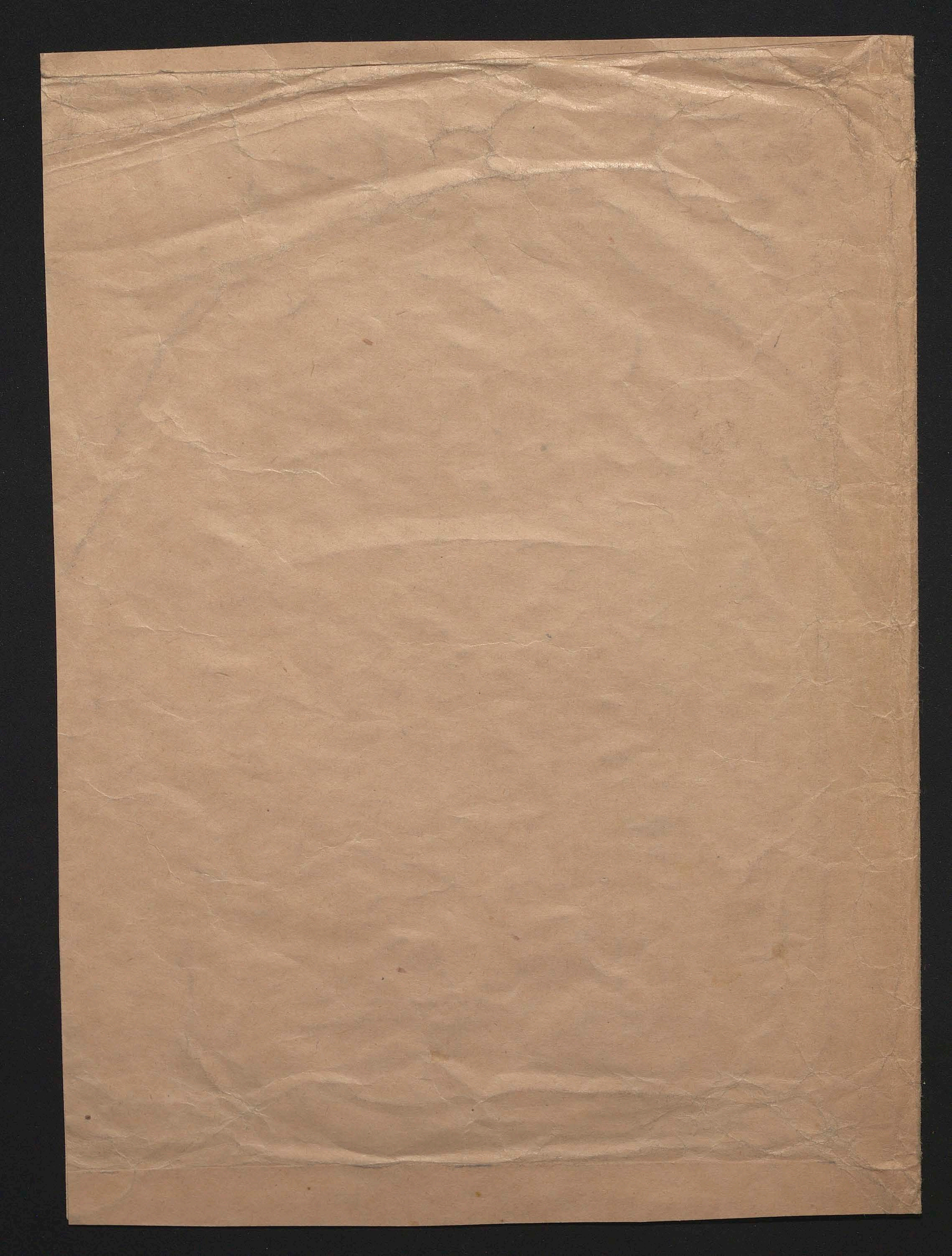
wyd. Friedr. Campe. J. N. .. um. 1546!
nebst der Fortsetzung von Andreas Gulden. 1660. – Nürnberg 1828.

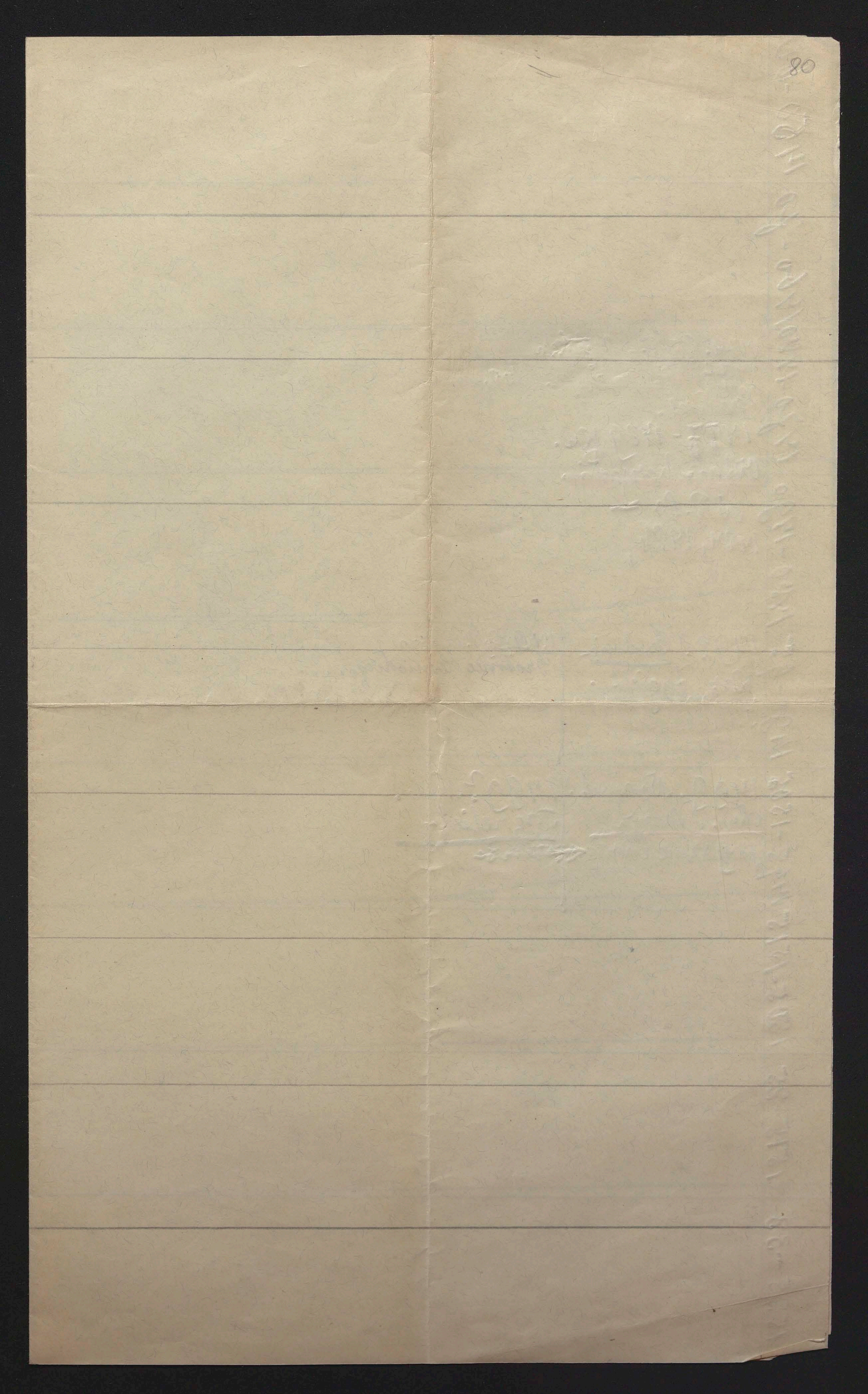
Campe zaznacza, że publikuje oryginał, lecz Lochner, który badał rękopis, twierdzi, że to odpis z końca XVII lub pocz. XVIII w. tam jest dodatek „aus Cracau bürdig".

1) wyd. Heller Beiträge zur Kunst- und Literaturgeschichte Nürnberg 1822

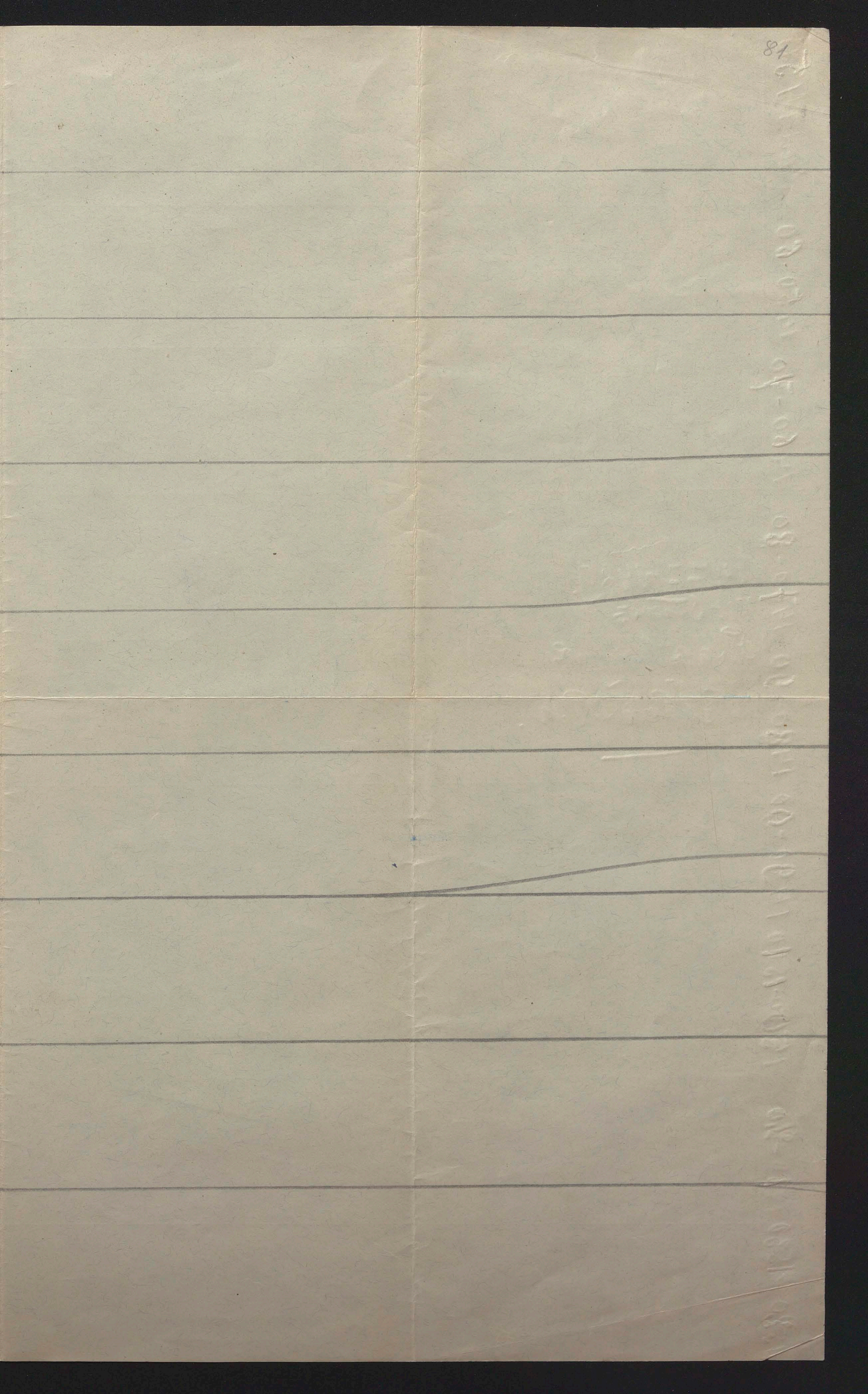

79a

1460-60		
1460-70		
1470-1480/1460	1477-1489 Kr. Ołtarz Maryacki. N.P.M. 1484, 1486,	
1480-1490		
1490-95	1492.) Grobowiec Kaz. Jagiell.	1493. Gniezno Grobowiec Oleśnickiego.
1495-1505	1499. Norymb. chr. i Marya, przydnie chwn ↔	1499? Nrb. Trzy reliefy tamże
1505-1515		
1515-25		
1525-33		

Przed 1450

1450-60

1460-70

1470-80

1477-1489.
Wit Stwosz
Ołtarz Maryacki
w
Krakowie NPM.

1480-90

1490-00

1500-1510

1510-20

1520 1530

